

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020

OBSAH

ÚVOD.....	5
1. EKONOMICKÁ A SPOLEČENSKÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE VE VZTAHU KE VZDĚLÁVÁNÍ.....	6
1.1 ÚZEMÍ OLOMOUCKÉHO KRAJE.....	6
1.2 OBYVATELSTVO.....	6
1.2.1 Základní informace o obyvatelstvu.....	6
1.2.2 Demografický vývoj.....	8
1.2.3 Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje.....	9
1.2.4 Lidské zdroje, trh práce a (ne)zaměstnanost.....	12
1.3 EKONOMICKÝ ROZVOJ REGIONU.....	18
1.3.1 Hrubý domácí produkt.....	18
1.3.2 Mzdy.....	19
1.3.3 Ekonomické subjekty.....	20
1.4 SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY.....	21
2. VÝCHOZÍ STAV, STŘEDNĚDOBÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY KRAJSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ ..	23
2.1 NÁVAZNOST NA ZÁKLADNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY.....	23
2.1.1 DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY OLOMOUCKÉHO KRAJE.....	23
2.1.2 Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje.....	26
2.1.3 Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky 2015.....	26
2.2 STRATEGICKÉ SMĚRY DZ ČR 2015 A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ V OLOMOUCKÉM KRAJI.....	27
2.2.1 Vzdělávání pro budoucnost v Olomouckém kraji.....	27
2.2.2 Snižování nerovností ve vzdělávání v Olomouckém kraji.....	28
2.2.3 Kvalita vzdělávání a zlepšování pedagogických dovedností učitelů v Olomouckém kraji.....	28
2.3 STRATEGICKÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ.....	29
2.3.1 Předškolní vzdělávání.....	29

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

2.3.1.1	Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v MŠ s ohledem na naplňování DZ 2016	30
2.3.1.2	Přístup k předškolnímu vzdělávání.....	31
2.3.2	Základní vzdělávání.....	34
2.3.2.1	Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v ZŠ s ohledem na naplňování DZ 2012	36
2.3.2.2	Přístup k základnímu vzdělávání.....	36
2.3.3	Střední vzdělávání.....	38
2.3.3.1	Podpora polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji.....	40
2.3.3.2	Struktura vzdělávací nabídky škol	41
2.3.3.3	Management škol.....	42
2.3.3.4	Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v SŠ s ohledem na naplňování DZ 2012	42
2.3.3.5	Gymnázia.....	44
2.3.3.6	Střední odborné školy	45
2.3.3.7	Střední odborná učiliště a Odborná učiliště	46
2.3.4	Konzervatoř	48
2.3.5	Terciární vzdělávání	49
2.3.5.1	Vyšší odborné školy	49
2.3.5.2	Vysoké školy	50
2.3.6	Další vzdělávání	51
2.3.6.1	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	52
2.3.7	Speciální vzdělávání.....	54
2.3.7.1	Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v oblasti speciálního školství s ohledem na naplňování DZ 2012.....	55
2.3.8	Základní umělecké školy	56
2.3.8.1	Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v oblasti základního uměleckého školství s ohledem na naplňování DZ 2012	57
2.3.9	Školy a školská zařízení jiných zřizovatelů	58
2.3.10	Jazykové školy	59
2.3.11	Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy	60

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

2.3.11.1 Dětské domovy	61
2.3.12 Zájmové vzdělávání.....	62
2.3.12.1 Školní kluby a družiny	62
2.3.12.2 Střediska volného času	63
2.3.13 Rovné příležitosti ve vzdělávání	65
2.3.14 Systém poradenství ve školství	67
2.3.14.1 Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje, Olomouc, U Sportovní haly 1a	67
2.3.14.2 Kariérové poradenství	69
2.3.15 Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže.....	70
2.3.16 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	72
2.3.17 Podpora výuky cizích jazyků a informačních a komunikačních technologií	73
2.3.17.1 Podpora výuky cizích jazyků	74
2.3.17.2 Podpora výuky informačních a komunikačních technologií.....	74
2.3.18 Mezinárodní spolupráce, partnerství škol a studium na zahraničních školách	75
2.3.18.1 Evropské vzdělávací programy	75
2.3.18.2 Partnerství škol a školských zařízení	77
2.3.18.3 Studium na zahraničních školách.....	77
2.3.19 Strukturální fondy EU v oblasti vzdělávání.....	78
3. EKONOMICKÁ ČÁST.....	81
3.1 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY – STÁTNÍ ROZPOČET ČR	81
3.1.1 Financování přímých výdajů ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT	81
3.1.2 Rozvojové programy a účelové dotace ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT a spolufinancování z ESF	85
3.1.3 Státní rozpočet – jiné kapitoly	87
3.2 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY – ROZPOČET KRAJE	88
3.2.1 Oblast provozních výdajů	88
3.2.2 Oblast investiční činnosti a oprav	89
3.2.3 Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství, mládeže a sportu.....	90

PŘÍLOHY	93
SEZNAM TABULEK	94
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	95

ÚVOD

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016 (dále také jen Dlouhodobý záměr nebo DZ OK) je základní strategický dokument Olomouckého kraje stanovující základní směry rozvoje v oblasti vzdělávání. Je zpracováván na základě ustanovení § 9 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné stanovuje jeho vyhodnocení a nové zpracování po čtyřech letech. Jeho struktura je stanovena ustanovením § 1 vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv.

Vznik Dlouhodobého záměru v jeho stávající podobě byl umožněn na základě široké spolupráce zainteresovaných partnerů. Gestorem přípravy a zpracování Dlouhodobého záměru byl Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje. Vedle zpracovatele se na jeho přípravě úzce podíleli člen Rady Olomouckého kraje odpovědný za oblast školství, pracovní skupiny složené z ředitelů jednotlivých typů škol působících v Olomouckém kraji, které pracovaly zejména na návrzích řešení problémových okruhů, a členové Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje. Dlouhodobý záměr respektuje ekonomická a sociální specifika Olomouckého kraje, zejména pak ve vztahu ke stavu a vývoji vzdělávací soustavy na jeho území.

Jedná se v pořadí o pátý Dlouhodobý záměr zpracovaný pro území Olomouckého kraje, který navazuje na předchozí dlouhodobé záměry zpracované v letech 2003, 2006, 2008 a 2012. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016 vychází zejména z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2015–2020 (dále DZ ČR) zpracovaného MŠMT a také ze základního strategického dokumentu Olomouckého kraje, Programu rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2015–2020, v jehož rámci jsou mimo jiné definovány základní strategické směry v oblasti rozvoje lidských zdrojů, resp. vzdělávání.

1. EKONOMICKÁ A SPOLEČENSKÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE VE VZTAHU KE VZDĚLÁVÁNÍ

1.1 ÚZEMÍ OLOMOUCKÉHO KRAJE

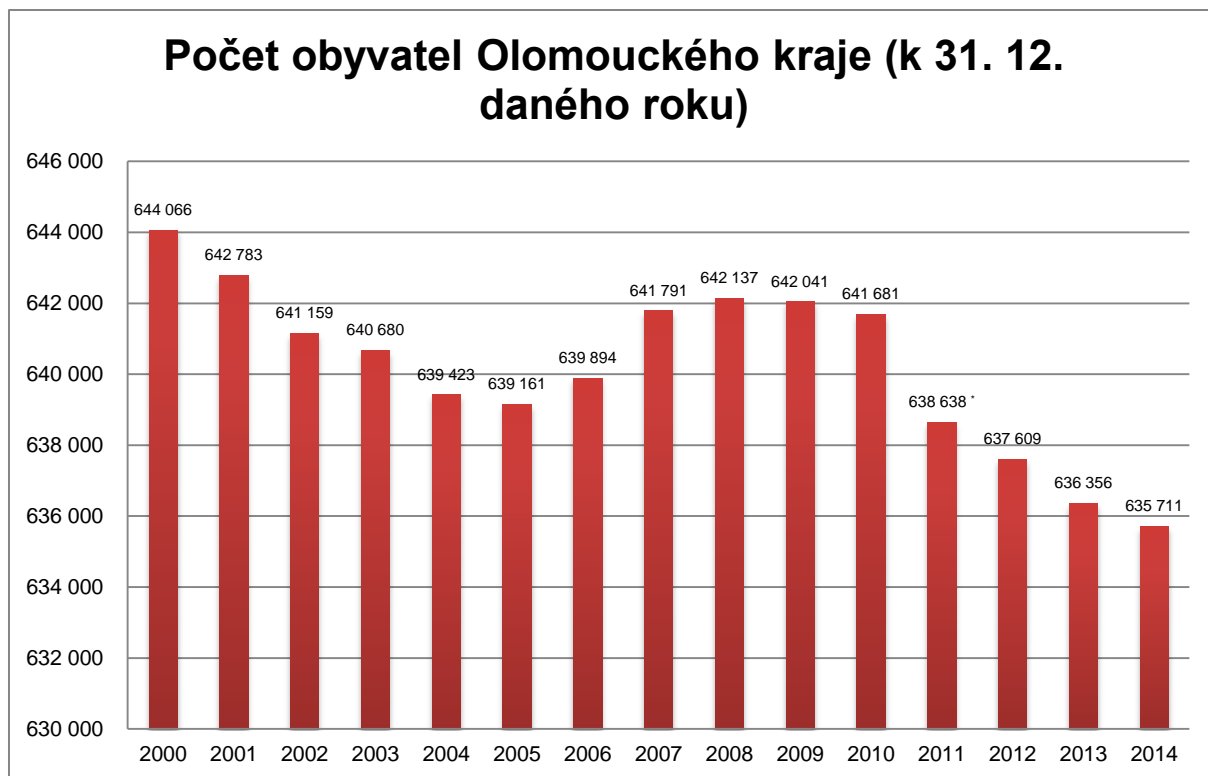
Olomoucký kraj se rozkládá ve střední a severní části Moravy a severozápadní části Českého Slezska na území o rozloze 526 677 ha (6,7 % z celkové rozlohy ČR). Z hlediska administrativního se člení na pět okresů (Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk), třináct správních obvodů obcí s rozšířenou působností a dvacet správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. V Olomouckém kraji se nachází 402 obcí (k 1. 1. 2016), z čehož 30 obcí má statut města (z toho Olomouc, Prostějov a Přerov jsou městy statutárními), 12 obcí je městysem a část kraje zabírá vojenský újezd Libavá. Severní hranice Olomouckého kraje je současně státní hranicí s Polskem. Na východě sousedí Olomoucký kraj s krajem Moravskoslezským, na jihu s Jihomoravským a Zlínským a na západě s krajem Pardubickým. Společně se Zlínským krajem tvoří Olomoucký kraj vyšší územně statistický celek s názvem Region soudržnosti NUTS II Střední Morava.

1.2 OBYVATELSTVO

1.2.1 Základní informace o obyvatelstvu

V Olomouckém kraji bylo k 31. 12. 2014 evidováno 635 711 obyvatel (6,0 % obyvatel ČR). Zatímco rozlohou se Olomoucký kraj řadí na osmé místo mezi kraji, počtem obyvatel na místo sedmé. Z toho vyplývá průměrná hustota osídlení 120,7 obyv./km². Nejvíce obyvatel žije v okrese Olomouc (36,7 %), nejméně obyvatel v okrese Jeseník (6,2 %).

Graf č. 1:

* údaje v roce 2011 navázány na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelné s předchozími roky

Zdroj: OŠMT na základě údajů ČSÚ

Pouze 56,4 % obyvatel Olomouckého kraje žije ve městech, což podtrhuje vesnický ráz celého regionu. Nejmenší podíl městského obyvatelstva náleží okresu Prostějov (49,6 %), naopak největší podíl okresu Přerov (61,5 %). Podíl městského obyvatelstva v Olomouckém kraji je v mezikrajském porovnání druhý nejnižší. Pro srovnání, v celé České republice žije ve městech 69,3 % obyvatel. Největším městem je krajská metropole Olomouc s 99 809 obyvateli, což z ní činí šesté největší město v zemi. Mezi další velká města v kraji patří Přerov s 44 278 obyvateli a Prostějov s 44 094 obyvateli. V severní, řídké osídlené části kraje, je největším centrem město Šumperk s 26 697 obyvateli.

Geografické podmínky byly určující pro osídlení kraje. Jižní část ležící v rovinaté Hané má vyšší zastoupení malých obcí s počtem obyvatel do 500 osob (zejména na Prostějovsku a Přerovsku). Opak představuje hornatý sever, kde se obyvatelstvo soustřeďuje do větších obcí (zejména na Jesenicku). Hlavními centry jsou napříč krajem velká města. V Olomouci žije 42,8 % obyvatel okresu, podobně v Prostějově (40,4 %), Přerově (33,6 %) a Hranicích (14,0 %) nebo Šumperku (21,8 %). Také v Olomouckém kraji pokračuje suburbanizační proces, spočívající ve výstavbě „satelitních městeček“ v okolí velkých měst. V obcích do 5 000 obyvatel má bydliště polovina obyvatel kraje (50,1 %), což je výrazně více než v celé republice (38,9 %). Průměrná populační velikost obce v kraji činí 1 593 obyvatel.

Z výše uvedeného plyne, že osídlení kraje není homogenní. Hlavní rozdíly jsou mezi severními oblastmi, spadajícími do území bývalých Sudet, a tradiční jižní zemědělskou oblastí s mnohogenrační autochtonií a z toho plynoucí stabilitou komunit. Severní dosídlené oblasti se vyznačují méně stabilní populací a nižším vnímáním kulturně společenských hodnot, které se projevuje mimo jiné i nižší angažovaností místního obyvatelstva.

1.2.2 Demografický vývoj

Demografický vývoj kraje kopíruje ve většině ukazatelů vývoj v celé České republice. Poslední desetileté období bylo charakteristické postupným zvyšováním počtu narozených dětí, které se rodily ženám z početně silných ročníků 70. let minulého století. V roce 2009 bylo dosaženo vrcholu (7 134 živě narozených dětí). V následujících letech došlo k poklesu počtu narozených dětí, v roce 2014 se počet narozených dětí mírně zvýšil na 6 400. K 31. 12. 2014 dosáhl průměrný věk v kraji 42,0 roků (v ČR 41,7 roků). V přelomovém roce 2006 došlo poprvé v historii k převýšení počtu osob nejstarší generace nad dětskou populací. Na konci roku 2014 žilo v kraji 115 866 osob starších 65 let věku a 94 898 dětí ve věku do 14 let. Na postupné stárnutí krajské populace poukazuje také index stáří, který sleduje podíl obyvatel starších 65 let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. V roce 2014 dosáhl hodnoty 122,1 (v ČR 117,4), tj. na 100 dětí žilo v kraji 122 seniorů.

Tabulka č. 1: Věková struktura Olomouckého kraje k 1. 1. 2015

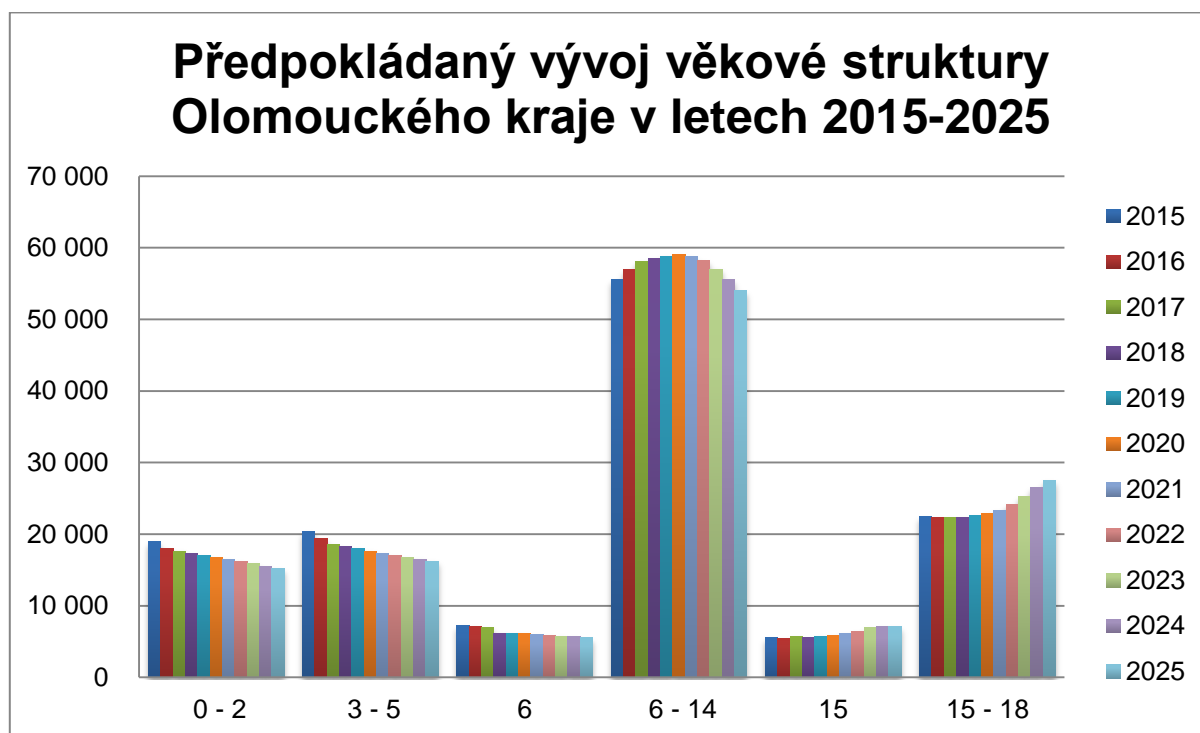
zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050. ČSÚ 2014

Věk	2015 *	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 - 2	18 983	17 992	17 656	17 340	17 043	16 754	16 467	16 174	15 875	15 563	15 247
3 - 5	20 404	19 367	18 503	18 284	17 949	17 633	17 338	17 059	16 788	16 519	16 242
6	7 254	7 177	6 933	6 185	6 196	6 084	5 975	5 871	5 778	5 689	5 600
6 - 14	55 511	56 910	58 068	58 527	58 843	59 024	58 825	58 222	57 013	55 545	54 031
15	5 535	5 482	5 681	5 629	5 783	5 809	6 087	6 387	6 914	7 090	7 056
15 - 18	22 476	22 358	22 387	22 370	22 607	22 934	23 340	24 094	25 221	26 497	27 457

* reálné údaje

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 2:

Zdroj: OŠMT na základě údajů ČSÚ

V nejbližších letech můžeme nadále očekávat zvýšené požadavky na místa v mateřských školách v souvislosti s vyšším počtem narozených dětí v předchozích letech. To se projeví i v růstu počtu dětí přicházejících do základních škol. Počet prvňáčků vyvrcholí v letech 2014 až 2016. Naopak počet dětí opouštějících základní školy bude klesat, nejnižší počet dětí ve věku 15 let se dá očekávat v letech 2015 a 2016. Pak se bude jejich počet opět zvyšovat, ale ani v delším časovém horizontu se nepředpokládá, že by počet patnáctiletých převýšil stav na začátku roku 2009 (7 704 osob).

1.2.3 Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje

K posouzení vzdělanostní struktury obyvatel můžeme využít dat zpracovaných Českým statistickým úřadem z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Výběrový soubor zahrnuje přibližně 25 tisíc bytů na území ČR. Takový rozsah souboru umožňuje získat odhady charakteristik trhu práce včetně struktury vzdělanosti na úrovni republiky, stejně jako odhady krajských hodnot.

Z aktuálních dat za 3. čtvrtletí 2015 mělo nejvíce obyvatel kraje starších 15 let ukončené střední vzdělání bez maturity (205,8 tis., tj. 38,2 %). Další skupinu tvořili obyvatelé se středním vzděláním s maturitou (168,4 tis., tj. 31,2 %). Počet obyvatel se základním vzděláním klesá (76,8 tis., tj. 14,2 %) a naopak se zvyšuje počet vysokoškoláků (86,5 tis., tj. 16,0 %). V porovnání s republikovými daty má kraj více

obyvatel se středním vzděláním bez maturity (o 3,2 p. b. více). Jedná se však o malé rozdíly, které jsou každým rokem nižší a postupně se vyrovnávají.

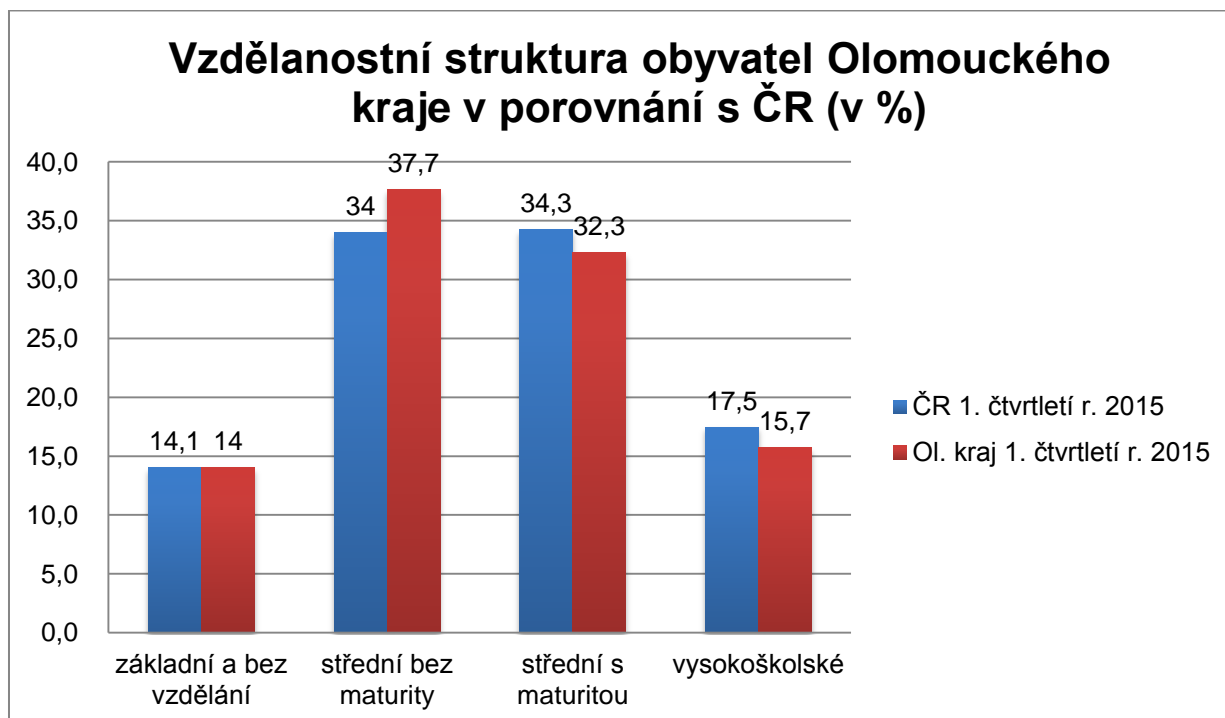
Tabulka č. 2: Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje v porovnání s ČR

(z výsledků Výběrového šetření pracovních sil)

	průměr roku 2014				1. čtvrtletí 2015			
	ČR	%	Olomoucký kraj	%	ČR	%	Olomoucký kraj	%
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	8 932,6	100,0	541,2	100,0	8 938,0	100,0	540,6	100,0
Vzdělání								
základní a bez vzdělání	1 279,1	14,3	81,9	15,1	1 256,1	14,1	75,8	14,0
střední bez maturity	3 061,7	34,3	206,1	38,1	3 042,8	34,0	203,6	37,7
střední s maturitou	3 049,8	34,1	175,3	32,4	3 062,0	34,3	174,7	32,3
vysokoškolské	1 541,3	17,3	77,6	14,3	1 562,1	17,5	84,9	15,7
Muži	4 352,3	100,0	262,4	100,0	4 356,1	100,0	262,1	100,0
základní a bez vzdělání	459,4	10,6	28,3	10,8	453,5	10,4	25,5	9,7
střední bez maturity	1 782,4	41,0	118,1	45,0	1 771,9	40,7	114,6	43,7
střední s maturitou	1 344,4	30,9	77,9	29,7	1 360,0	31,2	77,8	29,7
vysokoškolské	765,6	17,6	37,9	14,4	762,5	17,5	43,1	16,4
Ženy	4 580,2	100,0	278,8	100,0	4 581,9	100,0	278,5	100,0
základní a bez vzdělání	819,6	17,9	53,6	19,2	802,6	17,5	50,2	18,0
střední bez maturity	1 279,2	27,9	88,0	31,6	1 270,9	27,7	89,0	31,9
střední s maturitou	1 705,4	37,2	97,4	34,9	1 702,0	37,1	96,9	34,8
vysokoškolské	775,6	16,9	39,7	14,2	799,6	17,5	41,9	15,0

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 3:

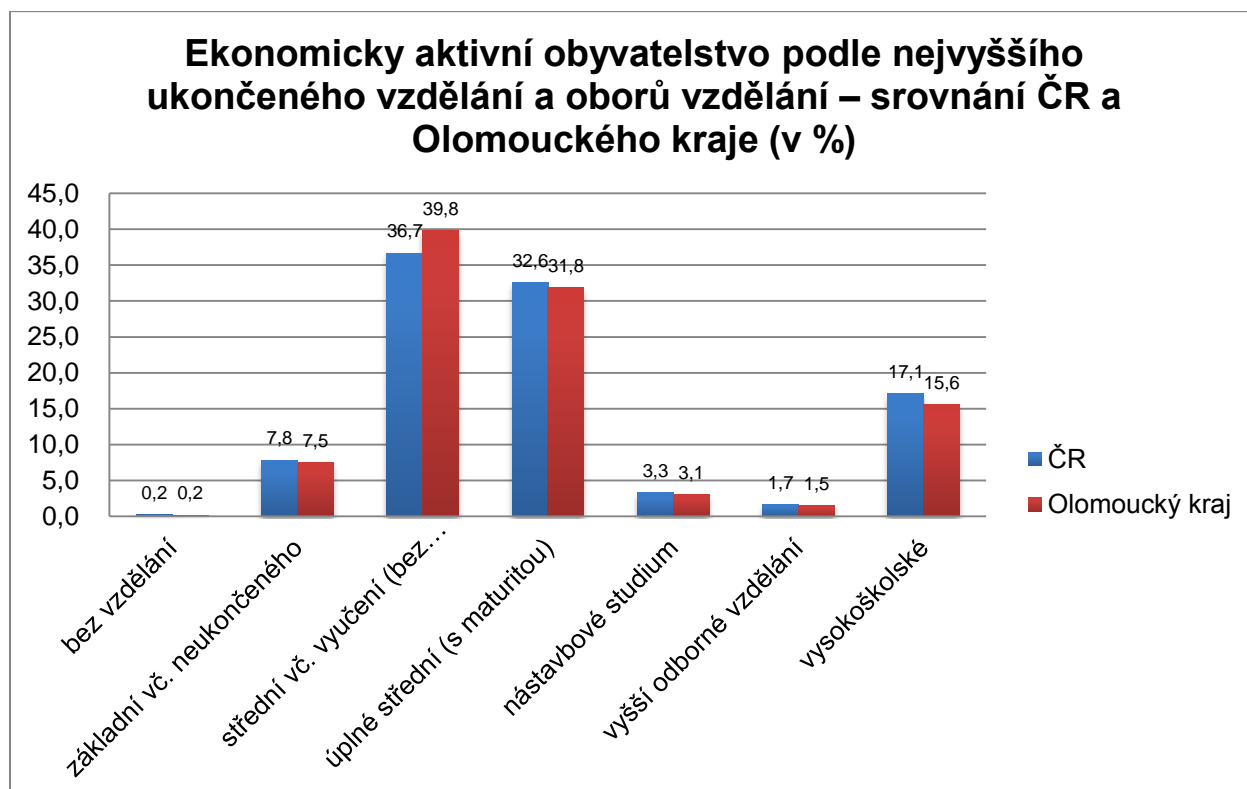
Zdroj: OŠMT na základě údajů ČSÚ

Podrobné údaje o vzdělanosti obyvatel kraje jsou k dispozici z výsledků sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo k 26. 3. 2011. Pro zhodnocení jsme zařadili výsledky za ekonomicky aktivní obyvatele.

V porovnání s daty za ČR měl Olomoucký kraj mezi ekonomicky aktivními obyvateli menší zastoupení osob se základním či neukončeným vzděláním, stejně jako osob bez vzdělání (7,7 % v kraji oproti 8,0 % v ČR). Vyšší podíl měl i u nejpočetnější skupiny osob se středním vzděláním včetně vyučených (39,8 % oproti 36,7 %). Naproti tomu ekonomicky aktivních s nejvyšším vzděláním ukončeným maturitou či s vyšším vzděláním měl kraj méně. Podíl ekonomicky aktivních s úplným středním vzděláním ukončeným maturitou činil 31,8 % v kraji (32,6 % v ČR) a podíl vysokoškolsky vzdělaných dosáhl v kraji 15,6 % a v ČR 17,1 %.

Olomoucký kraj měl více ekonomicky aktivních obyvatel s ukončeným vzděláním v technických vědách a oborech se středním vzděláním s maturitou či vyučených, ale nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných v těchto oborech. V kraji mělo obvyklý pobyt méně ekonomicky aktivních vysokoškolsky vzdělaných ve společenských vědách, v právu a umění, ale více vystudovaných v pedagogice. Více bylo i vyučených v oborech zemědělství a stavebnictví.

Graf č. 4:

Zdroj: OŠMT na základě údajů ČSÚ

Tabulka č. 3: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání a oborů vzdělání

(z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011)

	ČR	%	Olomoucký kraj	%
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	5 080 573	100,0	303 992	100,0
v tom:				
bez vzdělání	10 288	0,2	582	0,2
základní vč. neukončeného	397 696	7,8	22 874	7,5
střední vč. vyučení (bez maturity)	1 864 311	36,7	120 891	39,8
z toho:				
technické vědy a technické obory	644 783	12,7	43 988	14,5
zemědělství	72 573	1,4	5 951	2,0
architektura a stavebnictví	202 950	4,0	13 289	4,4
obchod, řízení a správa	183 132	3,6	11 231	3,7
úplné střední (s maturitou)	1 656 848	32,6	96 773	31,8
odborné	1 301 435	25,6	77 999	25,7
z toho:				
technické vědy a technické obory	401 854	7,9	25 660	8,4
zemědělství	90 745	1,8	6 714	2,2
zdravotnictví	91 913	1,8	5 511	1,8
obchod, řízení a správa	104 856	2,1	5 990	2,0
všeobecné	355 413	7,0	18 774	6,2
nástavbové studium	165 590	3,3	9 335	3,1
vyšší odborné vzdělání	84 553	1,7	4 456	1,5
vysokoškolské	869 614	17,1	47 447	15,6
v tom:				
bakalářské	126 058	2,5	6 540	2,2
magisterské	701 931	13,8	38 881	12,8
doktorské	41 625	0,8	2 026	0,7
z toho:				
příprava učitelů a pedagogika	134 328	2,6	9 052	3,0
umění	17 215	0,3	537	0,2
humanitní vědy	31 765	0,6	1 827	0,6
společenské vědy a vědy o lidském chování	151 022	3,0	6 972	2,3
obchod, řízení a správa	35 711	0,7	1 896	0,6
právo	43 825	0,9	1 785	0,6
vědy o živé přírodě	12 764	0,3	812	0,3
vědy o neživé přírodě	31 097	0,6	1 422	0,5
matematika a statistika	9 551	0,2	576	0,2
informatika	5 258	0,1	157	0,1
technické vědy a technické obory	140 590	2,8	7 326	2,4
architektura a stavebnictví	57 666	1,1	3 017	1,0
zemědělství, lesnictví a rybářství	37 185	0,7	2 268	0,7
zdravotnictví	71 473	1,4	4 492	1,5
sociální péče	10 593	0,2	631	0,2
přepravní služby a spoje	6 814	0,1	492	0,2
bezpečnostní služby	6 546	0,1	612	0,2
nezjištěno	31 673	0,5	1 634	0,5

Zdroj: ČSÚ

1.2.4 Lidské zdroje, trh práce a (ne)zaměstnanost

Zaměstnanost v Olomouckém kraji

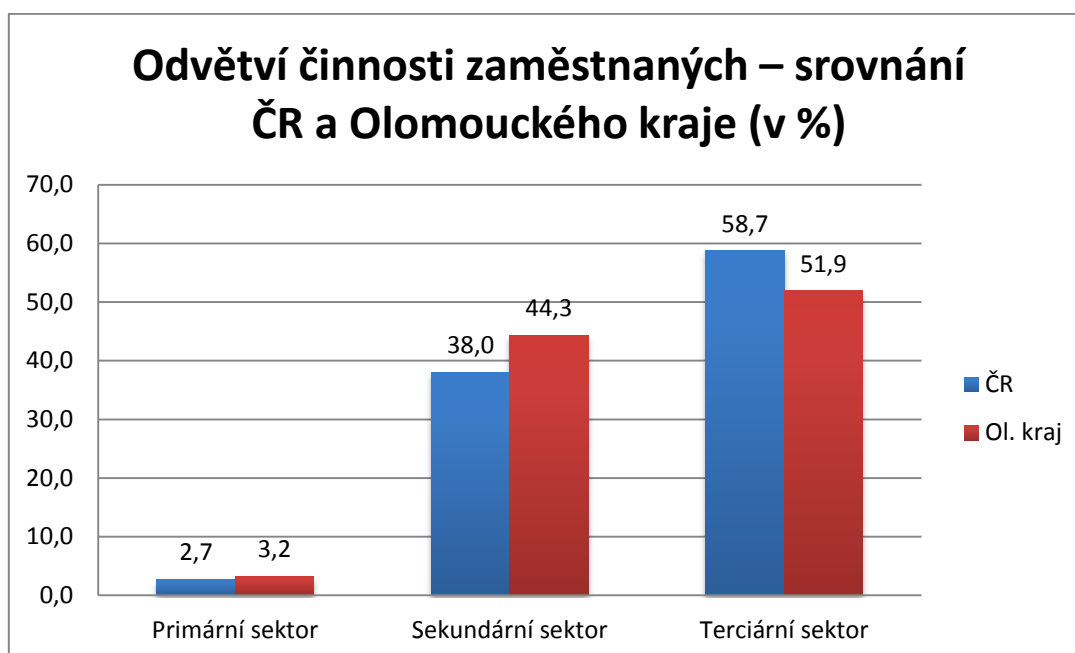
Podle výběrového šetření pracovních sil zahrnovala pracovní síla v Olomouckém kraji v roce 2014 celkem 305,9 tisíc osob, z toho 282,3 tisíc osob bylo zaměstnáno v národním hospodářství. Z dlouhodobého hlediska dosahuje Olomoucký kraj

v mezikrajském srovnání nejnižšího podílu počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu osob starších 15 let, v roce 2014 činil 56,5 %. Míra ekonomické aktivity byla nejnižší jak u mužů (65,4 %), tak u žen (48,2 %).

V příštích letech se v důsledku demografického vývoje očekává další pokles počtu ekonomicky aktivních. Na trh práce budou vstupovat početně méně zastoupené ročníky narozené v 90. letech a naopak dojde k odchodu silných „poválečných“ ročníků obyvatel. Již na konci roku 2010 byl proud „generace odcházející“ (skupina ve věku 60–64 let) vyšší než proud „generace přicházející“ (populace ve věku 20–24 let).

Z hlediska odvětví činnosti zaměstnaných bylo v roce 2014 v kraji zaměstnáno 9,0 tis. obyvatel v primárním sektoru (3,2 % v kraji, v ČR 2,7 %), 125,2 tis. osob v sekundárním sektoru (44,3 %, v ČR 38,0 %) a 146,6 tis. osob v terciárním sektoru (51,9 %, v ČR 58,7 %). Ze všech 282,3 tisíc zaměstnaných pracovalo nejvíce osob v odvětví zpracovatelského průmyslu (92,7 tis.), velkoobchodu, maloobchodu a oprav motorových vozidel (27,1 tis.), stavebnictví (23,7 tis.), veřejné správy a obrany (22,7 tis.), v odvětví zdravotnictví a sociální péče (19,6 tis.) a ve vzdělávání (20,5 tis.).

Graf č. 5

Tabulka č. 4: Odvětví činnosti zaměstnaných v národním hospodářství

C Z - N A C E		průměr roku 2014			
		ČR (v tis.)	%	Olomoucký kraj (v tis.)	%
Celkem		4 974,3	100,0	282,3	100,0
z toho:	sekce				
Zemědělství, lesnictví a rybářství	A	136,7	2,7	9,0	3,2
Těžba a dobývání	B	35,7	0,7	0,6	0,2
Zpracovatelský průmysl	C	1 329,8	26,7	92,7	32,8
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	D	57,2	1,1	3,6	1,3
Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	E	55,4	1,1	4,6	1,6
Stavebnictví	F	413,9	8,3	23,7	8,4
Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	G	590,2	11,9	27,1	9,6
Doprava a skladování	H	295,9	5,9	16,0	5,7
Ubytování, stravování a pohostinství	I	195,2	3,9	10,2	3,6
Informační a komunikační činnosti	J	148,7	3,0	3,3	1,2
Peněžnictví a pojištnictví	K	121,5	2,4	3,5	1,2
Činnosti v oblasti nemovitostí	L	46,2	0,9	0,9	0,3
Profesní, vědecké a technické činnosti	M	222,4	4,5	9,2	3,2
Administrativní a podpurné činnosti	N	129,8	2,6	6,3	2,2
Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	O	319,4	6,4	22,7	8,1
Vzdělávání	P	326,2	6,6	20,5	7,3
Zdravotní a sociální péče	Q	353,5	7,1	19,6	6,9
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	R	81,2	1,6	2,8	1,0
Ostatní činnosti	S	87,6	1,8	4,7	1,7

Zdroj: ČSÚ

Olomoucký kraj má relativně silný potenciál v lidských zdrojích, a to zejména díky široké historicky dané odvětvové struktuře. Vzdělanost v centrální části kraje se pohybuje na úrovni ČR, v populaci horských okresů je nižší podíl vysokoškoláků a maturantů a vyšší podíl osob vyučených nebo se základním vzděláním.

Kvalifikované pracovní síly dlouhodobě chybějí zejména ve strojírenství, elektrotechnice a stavebnictví. Naopak poptávka po čerstvých absolventech různých manažerských a administrativních oborů je značně menší než nabídka této pracovní síly. Obecně lze konstatovat nedostatek kvalifikované pracovní síly pro dělnické profese, což souvisí také s faktem vyhýbání se těmto profesím mladou generací. Důsledkem toho je „stárnutí“ některých profesí a nutnost „dovážení“ pracovní síly ze zahraničí.

Co se týče struktury volných míst (poptávky) a nezaměstnaných (nabídky) podle profesí, přes odlišnosti regionálních trhů práce je u některých profesí situace podobná v celém kraji. Zaměstnavatelé dlouhodobě a opakovaně hledají zejména kvalifikované soustružníky, frézaře, svářeče, brusiče kovů, strojní zámečníky a nástrojaře. Velká poptávka je také po konstruktérech, strojírenských technících a strojních inženýrech, zejména s jazykovými znalostmi a dalšími speciálními dovednostmi. Vzhledem k malému zájmu

studentů o studium technických oborů není tato poptávka často dlouhodobě uspokojena. Zaměstnavatelé proto vyhledávají nové pracovníky již mezi studenty a nabízejí různé finanční a sociální výhody. Velký zájem ze strany zaměstnavatelů je také o zkušené řidiče mezinárodní kamionové dopravy, kteří komunikativně ovládají alespoň jeden světový jazyk, skladníky a další dělnické profese ve výrobních podnicích. Vysoká (a často dlouhodobě neuspokojená) je i poptávka po různých řemeslnících a určitých potravinářských profesích (např. řezník – uzenář).

Z hlediska dalšího rozvoje vzdělávací soustavy v kraji je relevantní Tabulka č. 5, která zobrazuje uchazeče o zaměstnání k 31. 7. 2015 dle jejich nejvyššího dosaženého vzdělání. Více než čtvrtina uchazečů má maximálně pouze základní vzdělání, na Jesenicku se jedná dokonce o třetinu nezaměstnaných. Nejvýznamnější skupinu uchazečů o zaměstnání však představují ti, kteří absolvovali střední vzdělání bez maturity (vyučenci tvoří 39% podíl v okrese Olomouc a až 45 % na Jesenicku). Co se týče maturantů, jejich zastoupení oproti průměru je mírně vyšší v okresech Olomouc a Prostějov. Podíl vysokoškolsky vzdělaných uchazečů o zaměstnání je opět nejvyšší na Olomoucku (10 %) a nejnižší na Jesenicku (4 %).

Tabulka č. 5: Uchazeči o zaměstnání k 31. 7. 2015 dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v %)

	Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk	Olomoucký kraj
Základní vzdělání (vč. nedokončeného)	33,1 %	25,3 %	25,3 %	28,6 %	27,3 %	27,1 %
Střední bez maturity	45,3 %	39,3 %	42,2 %	41,1 %	42,9 %	41,2 %
Střední s maturitou	16,7 %	24,9 %	23,9 %	22,5 %	22,3 %	23,1 %
Vyšší odborné	0,6 %	0,9 %	0,7 %	0,6 %	1,0 %	0,8 %
Vysokoškolské	4,3 %	9,6 %	7,9 %	7,3 %	6,5 %	7,9 %
Celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Úřad práce ČR, krajská pobočka v Olomouci

Absolventi škol a trh práce

Jednou ze skupin ohrožených na trhu práce jsou absolventi škol. Na konci července 2015 bylo na Úřadech práce v Olomouckém kraji registrováno celkem 1 393 absolventů středních a vyšších odborných škol (což je 5 % z celkového počtu nezaměstnaných).

Absolventi se základním vzděláním (v Olomouckém kraji jich bylo k 31. 7. 2015 evidováno na ÚP celkem 220) jsou na trhu práce výrazně znevýhodněni. Absolventi ZŠ nemohou pracovat na dvě směny a v noci, lze jim nabízet jen pomocné práce, ne vždy však zvládnou jejich fyzickou náročnost. Mnohým z nich chybí motivace k práci a jejich orientace na trhu práce je v podstatě nulová. Mladistvým uchazečům je věnována zvýšená pozornost. ÚP jim většinou nabízejí motivační kurzy spojené s praktickou rekvalifikací, jejichž součástí je praxe u konkrétních zaměstnavatelů.

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem obvykle souvisí s jejich menší adaptabilitou, vysokými očekáváními a někdy také se špatnou volbou povolání (zaměření na atraktivní obory ve službách, kde je trh práce již nasycen a mzdová úroveň je podprůměrná, zatímco ve výrobních oborech není poptávka zaměstnavatelů po práci plně pokryta). Absolvent středního vzdělání s maturitou je pro zaměstnavatele nejatraktivnější, pokud je ochoten přijmout práci na úrovni vyučení. K využití maturitního vzdělání vede absolventa středního vzdělání s maturitou většinou až praxe a profesní postup. Absolventi učebních oborů s maturitou však obvykle (alespoň z počátku) nechtějí zaměstnání v dělnické profesi akceptovat.

Vysokoškoláci mají relativně vysoké šance na uplatnění i v tom případě, že se rozhodnou (nebo jsou k tomu donuceni) hledat práci mimo obor původního vzdělání nebo mimo okres svého bydliště.

Následující tabulka uvádí hodnoty nezaměstnanosti za duben 2015 v členění nejen podle kategorie vzdělání, ale také podle skupin oborů vzdělávání. Pokud u některých skupin oborů vzdělání chybí hodnoty některých ukazatelů, daná skupina oborů se v této kategorii vzdělání v kraji buď nevyučuje, nebo z ní vychází velmi nízký počet absolventů.

Při bližším studiu tabulky je třeba brát v úvahu, že věrohodnost ukazatele míry nezaměstnanosti je nízká, jestliže je počet absolventů dané kategorie vzdělání a skupiny oborů příliš malý (tj. pohybuje-li se řádově v desítkách).

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

Tabulka č. 6: Přehled nezaměstnanosti absolventů, kteří vystudovali školu v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H				Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5				Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M				Vyšší odborné vzdělání - N			
	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %
Celkem	1621	242	14,9%	13,7%	596	78	13,1%	14,0%	2084	204	9,8%	9,6%	255	22	8,6%	7,5%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí									13	4	30,8%	12,5%				8,7%
18 Informační technologie									131	8	6,1%	10,2%				
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví				2,4%				3,8%				0,0%				
23 Strojírenství a strojírenská výroba	401	41	10,2%	10,2%	119	8	6,7%	7,8%	145	12	8,3%	6,4%	16		0,0%	7,6%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	108	18	16,7%	7,6%	48	3	6,3%	10,0%	166	17	10,2%	7,7%	63	9	14,3%	7,6%
28 Technická chemie a chemie silikátů	2		0,0%	10,8%				13,3%	28	4	14,3%	9,8%				8,3%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	91	14	15,4%	13,9%					10		0,0%	16,9%				10,0%
31 Textilní výroba a oděvnictví	8	5	62,5%	20,3%				16,7%				21,1%				
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	11		0,0%	0,0%								66,7%				
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	91	13	14,3%	11,9%	7		0,0%	17,4%	20	2	10,0%	10,9%				11,1%
34 Poligrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie				10,5%	44	3	6,8%	16,6%		1		12,7%				
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	160	22	13,8%	16,1%	22	1	4,5%	7,6%	127	12	9,4%	8,9%				16,1%
37 Doprava a spoje	24	5	20,8%	12,9%		1		26,7%	39	2	5,1%	9,9%	4	1	25,0%	4,3%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. oborů	4	2	50,0%	23,8%	60	9	15,0%	9,9%	33	2	6,1%	11,2%	6	1	16,7%	13,2%
41 Zemědělství a lesnictví	173	22	12,7%	13,1%	7	2	28,6%	14,3%	129	13	10,1%	12,1%				8,6%
43 Veterinářství a veterinární prevence												11,8%				
53 Zdravotnictví				13,2%				0,0%	257	20	7,8%	6,6%	79	3	3,8%	3,4%
61 Filozofie, teologie																20,0%
63 Ekonomika a administrativa									304	36	11,8%	10,5%	16		0,0%	9,5%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích					165	25	15,2%	15,5%								12,4%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	253	53	20,9%	17,0%	27	6	22,2%	18,3%	168	25	14,9%	13,7%	19	7	36,8%	12,9%
66 Obchod	103	14	13,6%	16,2%	67	13	19,4%	19,5%				7,5%				13,8%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost								30,0%	91	13	14,3%	11,3%		1		10,7%
69 Osobní a provozní služby	151	26	17,2%	17,2%	15	4	26,7%	21,5%								
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												14,3%				12,6%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	25	7	28,0%	21,1%					104	5	4,8%	8,1%	52		0,0%	4,0%
78 Obecně odborná příprava									229	13	5,7%	6,9%				
82 Umění a užité umění	16		0,0%	12,8%	15	3	20,0%	13,7%	90	15	16,7%	10,8%				11,0%
Gymnaziální vzdělání – K									1403	56	4,0%	3,8%				

Zdroj: NÚV

1.3 EKONOMICKÝ ROZVOJ REGIONU

Olomoucký kraj je region s relativně vysokými vnitřními rozdíly, zejména pak mezi severní a centrální – jižní částí kraje. Míra ekonomické aktivity daná podílem počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech 15letých a starších je v Olomouckém kraji (56,5 %) nejnižší v ČR (průměr 59,3 %). Ekonomický rozvoj kraje je však dán celkovým ekonomickým rozvojem a je úzce spjat s ekonomickým vývojem v ČR.

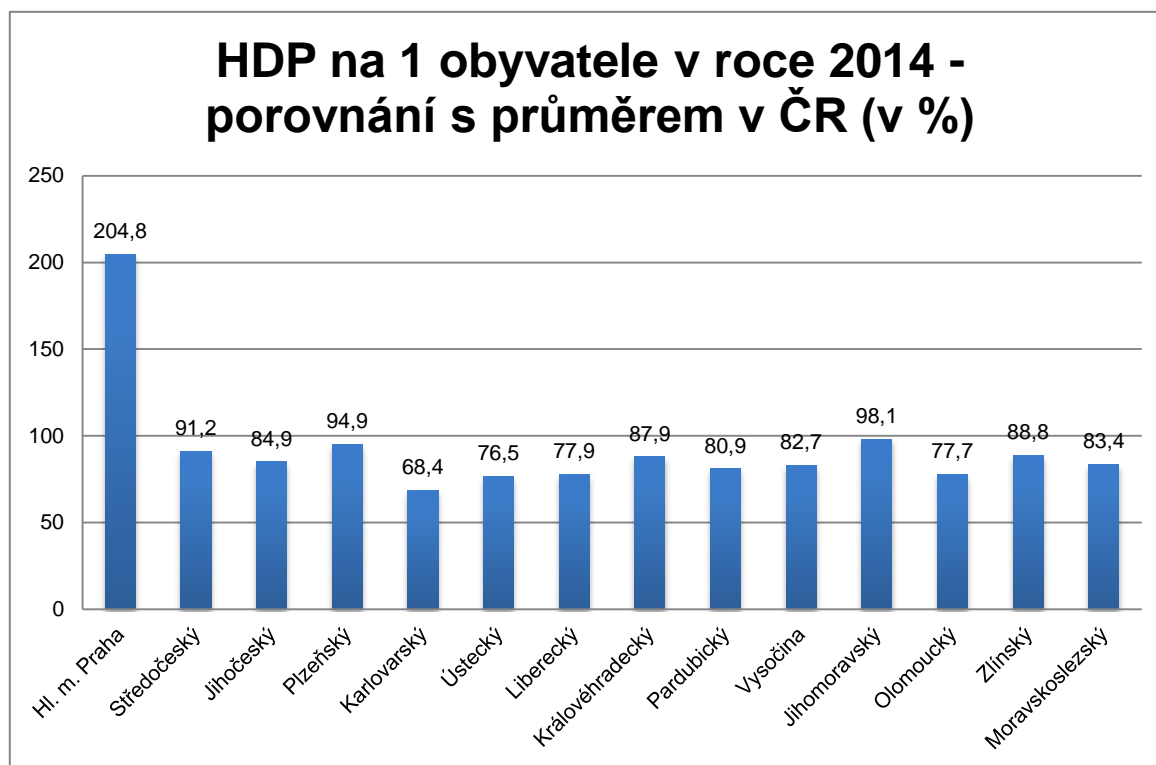
Na druhé straně má kraj nadprůměrné kapacity z hlediska lidských zdrojů, které ale nejsou doposud odpovídajícím způsobem využity a zhodnoceny. Dokladem toho je ekonomická struktura, v níž stále dominuje zpracovatelský průmysl s řadou odvětví s nízkou přidanou hodnotou. Také zemědělství má stále nadprůměrný podíl, jak na zaměstnanosti, tak na tvorbě HDP.

Silným potenciálem kraje je velmi zachovalé přírodní prostředí a řada kulturních a historických památek, které je možné využít pro cestovní ruch. Ten je dalším z odvětví služeb, na které by se mohl Olomoucký kraj zaměřit a využít pro další rozvoj, jehož potenciál je ale stále nevyužit.

1.3.1 Hrubý domácí produkt

V roce 2014 dosáhl hrubý domácí produkt (HDP) v Olomouckém kraji hodnoty 200 mld. Kč. HDP na 1 obyvatele kraje pak činil 314 tis. Kč, což odpovídalo dvanáctému místu mezi čtrnácti kraji. Uvedená hodnota HDP na 1 obyvatele kraje představovala 77,7 % průměrné hodnoty za Českou republiku. Na vytvořeném HDP za celou republiku se Olomoucký kraj podílel 4,7 %. Výjimečné postavení mezi kraji zaujímá Hl. m. Praha, které se na tvorbě HDP podílelo z 24,3 %.

Graf č. 6:

Zdroj: OŠMT na základě údajů ČSÚ

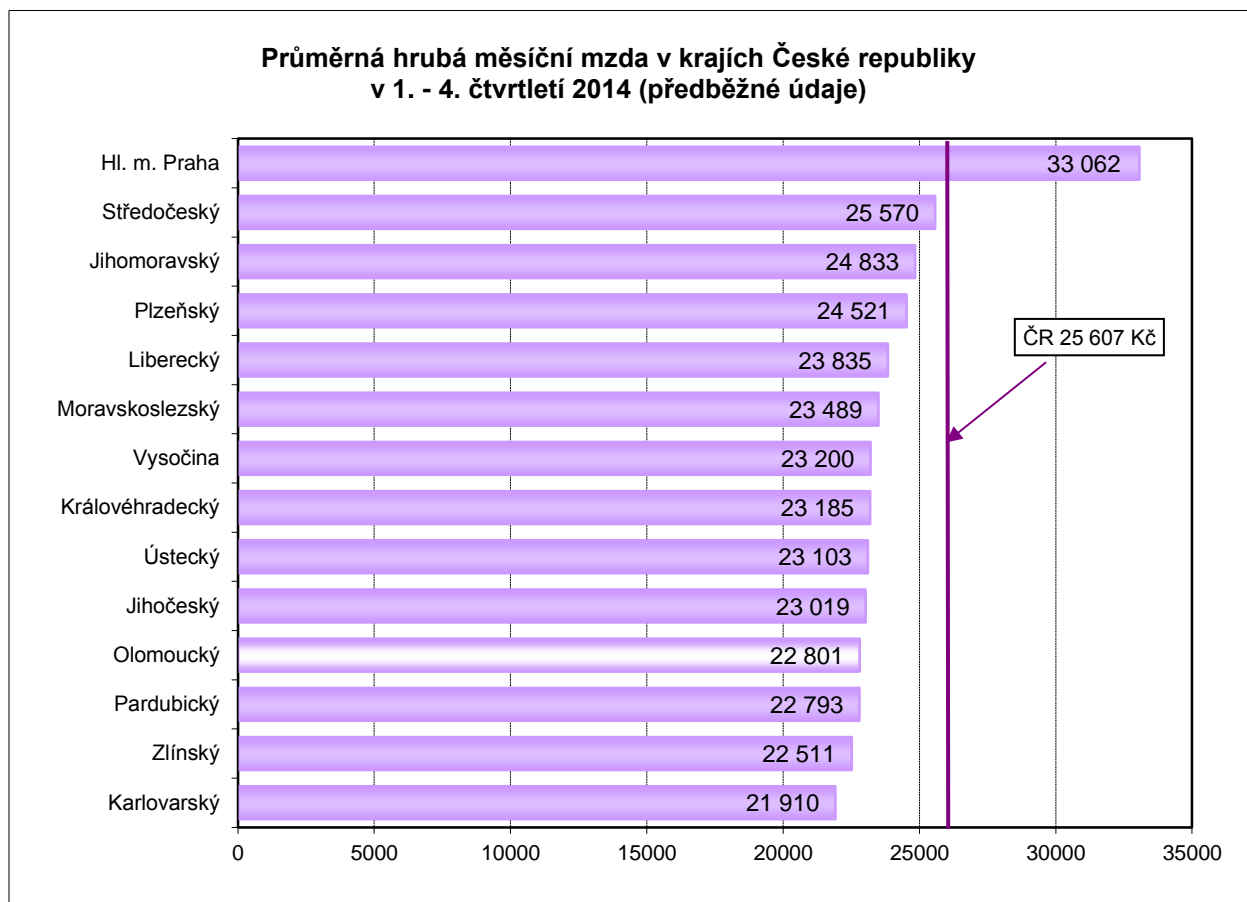
Po výrazném snížení hodnoty HDP v roce 2009 došlo v následujících dvou letech k mírnému oživení. Přesto se v roce 2012 a 2013 hodnota HDP (ve stálých cenách) v kraji opět snižovala (o 0,7 % v roce 2012 a o 1,8 % v roce 2013). V roce 2014 došlo ke zvýšení o 2,8 %.

Z hlediska odvětvové struktury tvořil podíl primárního sektoru na hrubé přidané hodnotě v roce 2014 v kraji 4,1 % (v ČR 2,7 %), podíl průmyslových odvětví 35,4 % (v ČR 32,4 %), stavebnictví 6,2 % (v ČR 5,6 %) a terciární sektor se podílel 54,3 % (v ČR 59,3 %).

1.3.2 Mzdy

Mzdy v Olomouckém kraji patří dlouhodobě k nejnižším v České republice. Průměrná mzda zjišťována prostřednictvím podnikového výkaznictví ČSÚ sice vykazuje meziroční nárůst, její výše však nadále nedosahuje republikového průměru (25 607 Kč). V roce 2014 činila průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance v podnicích kraje 22 801 Kč (v přepočtu na plně zaměstnané). V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtý nejnižší výsledek v zemi (po Karlovarském, Zlínském a Pardubickém kraji).

Graf č. 7:

Zdroj: ČSÚ

Vedle uvedené podnikové statistiky jsou k dispozici i výsledky strukturálních statistik Ministerstva práce a sociálních věcí, kde jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců. Průměrná mzda v Olomouckém kraji zjištěná u tohoto šetření je vyšší, a to 24 175 Kč. K věrohodnějšímu posouzení mzdové úrovně u této strukturální statistiky slouží medián neboli střední hodnota. V roce 2014 činil medián hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v kraji 21 919 Kč, což značí, že zatímco polovina zaměstnanců pobírala mzdu nižší, druhá polovina měla v porovnání s výše uvedenou střední hodnotou mzdu vyšší. V případě mužů dosáhl mzdový medián hladiny 23 374 Kč, v případě žen 19 615 Kč. Muži v Olomouckém kraji tak měli vyšší medián mezd než muži v kraji Karlovarském, Pardubickém a Jihočeském, medián mezd žen v Olomouckém kraji převyšoval střední hodnotu mezd žen v kraji Pardubickém, Jihočeském, Ústeckém, Zlínském, Karlovarském a v Kraji Vysočina.

1.3.3 Ekonomické subjekty

V Registru ekonomických subjektů bylo na konci roku 2015 evidováno 139 097 subjektů se sídlem v Olomouckém kraji. Na 100 obyvatel kraje tak připadalo 22 ekonomických subjektů, nejvíce v okrese Jeseník (26), naopak nejméně v okrese

Šumperk (20). Průměrná hodnota tohoto ukazatele za Českou republiku činila 26 subjektů na 100 obyvatel.

Počet subjektů, které podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazují ekonomickou aktivitu, byl nižší. K 31. 12. 2015 se jednalo o 70 182 subjektů (50 % z celkového počtu). Z těchto jednotek bylo 78 % osobami fyzickými a 22 % osobami právnickými. Více než 18 % neuvedlo počty zaměstnanců. 62 % subjektů pracovalo samostatně, 14 % subjektů uvádělo do 5 zaměstnanců, dalších 5 % zaměstnávalo 6 až 24 zaměstnanců, necelá 2 % evidovala 25 až 249 zaměstnanců. Více než 250 zaměstnanců mělo v kraji 98 podniků, přičemž u 15 z nich pracovalo více než 1 000 osob.

Tabulka č. 7: Počet subjektů se zjištěnou aktivitou zapsaných v RES podle kategorie počtu zaměstnanců k 31. 12. 2015

		Olomoucký kraj	Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
	CELKEM	70 866	4 857	28 603	12 264	13 212	11 930
000	Neuvedeno	13 096	948	5 134	2 469	2 333	2 212
110	Bez zaměstnanců	43 599	3 045	17 510	7 436	8 254	7 354
120	1 - 5 zaměstnanců	9 715	578	4 130	1 595	1 804	1 608
130	6 - 9 zaměstnanců	1 469	84	646	244	260	235
210	10 - 19 zaměstnanců	1 340	93	537	235	234	241
220	20 - 24 zaměstnanci	332	25	126	70	64	47
230	25 - 49 zaměstnanců	625	46	237	100	126	116
240	50 - 99 zaměstnanců	379	26	147	65	74	67
310	100 - 199 zaměstnanců	195	7	80	34	41	33
320	200 - 249 zaměstnanců	27	1	12	4	8	2
330	250 - 499 zaměstnanců	57	4	27	9	9	8
340	500 - 999 zaměstnanců	19	-	8	2	3	6
410	1 000 - 1 499 zaměstnanců	7	-	6	-	1	-
420	1 500 - 1 999 zaměstnanců	1	-	-	-	-	1
430	2 000 - 2 499 zaměstnanců	3	-	1	1	1	-
440	2 500 - 2 999 zaměstnanců	-	-	-	-	-	-
450	3 000 - 3 999 zaměstnanců	-	-	-	-	-	-
460	4 000 - 4 999 zaměstnanců	2	-	2	-	-	-
470	5 000 - 9 999 zaměstnanců	-	-	-	-	-	-
510	10 000 a více zam.	-	-	-	-	-	-

Zdroj: ČSÚ

1.4 SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY

Olomoucký kraj spolupracuje v oblasti vzdělávání, resp. školství na jednotlivých úrovních s mnoha partnery a institucemi. Především se jedná o města a obce, které jsou zřizovateli rozsáhlé sítě mateřských a základních škol, profesní svazy, Sektorové dohody, Hospodářskou komoru, Agrární komoru a další sdružení zaměstnavatelů a zaměstnanců, které mají své významné zastoupení v Radě hospodářské a sociální dohody. Olomoucký kraj také úzce spolupracuje se Spolkem středního školství Olomouckého kraje, se Sdružením soukromých škol Čech, Moravy a Slezska a s dalšími asociacemi škol.

Vzhledem k tomu, že jednou ze základních priorit Olomouckého kraje je rozvoj lidských zdrojů, iniciovala Rada hospodářské a sociální dohody Olomouckého kraje (RHSD) na svém jednání dne 4. září 2001, v souladu se svým statutem, vytvoření své pracovní komise – Rady pro rozvoj lidských zdrojů (RRLZ), jejímž hlavním cílem je podpora rozvoje lidských zdrojů na území Olomouckého kraje.

2. VÝCHOZÍ STAV, STŘEDNĚDOBÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY KRAJSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci tohoto oddílu jsou definovány základní střednědobé záměry Olomouckého kraje, a to pro celkový rozvoj vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji i pro jednotlivé vybrané oblasti vzdělávání. Tyto záměry navazují na střednědobé záměry stanovené v Dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje z let 2003, 2006, 2008 a 2012 a z Programu rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (PRÚOOK), základního dokumentu pro regionální růst. Významným podkladovým materiálem je Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky z roku 2015. Návaznost na tyto dokumenty je základním pilířem současného Dlouhodobého záměru.

2.1 NÁVAZNOST NA ZÁKLADNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY

2.1.1 DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Dlouhodobý záměr Olomouckého kraje 2003 vycházel ze společenské analýzy, která ukázala na nutnost změny systému vzdělávací soustavy v kraji. V důsledku změn na trhu práce bylo třeba:

1. vytvořit užší propojení vzdělávacího systému se zaměstnavateli;
2. podporovat jiné formy a stupně vzdělávání s využitím stávajících školských zařízení;
3. v souvislosti s poklesem počtu dětí předložit návrhy na optimalizaci školského systému v kraji.

V následujících letech se přistoupilo k naplňování těchto tří prioritních os pomocí specifických střednědobých záměrů.

Důraz byl kladen na 4 základní směry:

1. veškeré změny v síti škol a ve struktuře otevíraných oborů důsledně projednávat v orgánech krajské samosprávy a v poradních orgánech;
2. omezit neopodstatněné duplicity oborů v jednom městě, popř. mikroregionu;
3. omezit otevírání těch oborů, o které je na trhu práce dlouhodobý nezájem;
4. zahájit racionalizace sítě škol a školských zařízení, jejichž existence se ukázala jako neopodstatněná.

Dlouhodobý záměr Olomouckého kraje 2006 vycházel ze základních strategických směrů Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje z roku 2003 a priorit Dlouhodobého záměru České republiky 2005, kterými byly:

1. zkvalitnění a modernizace vzdělávání (kurikulární reforma);
2. zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání;
3. zajišťování rovnosti příležitostí ke vzdělávání;
4. rozvoj integrovaného systému poradenství ve školství;
5. zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků;

6. podpora dalšího vzdělávání.

V rámci **Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje 2008** vycházel další rozvoj vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji ze šesti základních priorit (strategických směrů) Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2007.

Těmito základními strategickými směry byly:

1. rovnost příležitostí ke vzdělávání;
2. kurikulární reforma – nástroj modernizace vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí;
3. podpora výuky cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií;
4. tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení;
5. zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků;
6. podpora dalšího vzdělávání.

V rámci **Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje 2012** vycházel další rozvoj vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji z pěti základních priorit (strategických směrů) Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011.

Těmito základními strategickými směry byly:

1. zvýšení kvality vzdělávání;
2. nové metody hodnocení škol;
3. optimalizace nabídky vzdělávání;
4. rozvoj odborného vzdělávání;
5. podpora pedagogických pracovníků.

V porovnání s předchozími prioritami se jejich orientace zásadně neměnila, Olomoucký kraj tedy pokračoval v započatých reformách s ohledem na nové skutečnosti a již dosažené výsledky. Zvláštní pozornost byla také věnována možnosti spolufinancování projektů z prostředků Evropské unie.

Naplňování jednotlivých priorit Dlouhodobých záměrů vzdělání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje je v souladu s platnou legislativou každoročně vyhodnocováno v rámci Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji za příslušný školní rok.

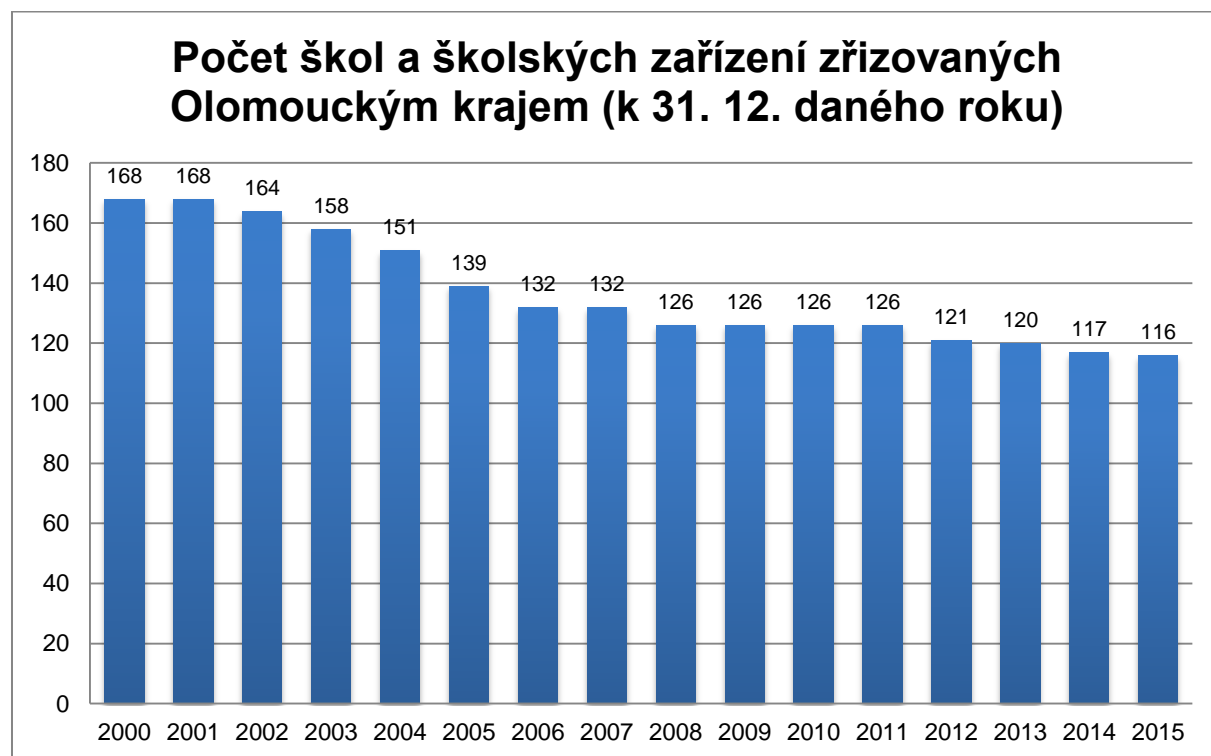
Na základě vyhodnocení naplňování priorit dlouhodobých záměrů můžeme konstatovat, že v Olomouckém kraji se podařilo díky úzké spolupráci s poradními orgány kraje, především pak Výborem pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje a sociálními partnery stabilizovat síť škol, která reflektuje požadavky žáků, rodičů, pedagogické veřejnosti a trhu práce. V úzké spolupráci všech zainteresovaných orgánů byla racionalizována síť škol a školských zařízení, byly odstraněny neopodstatněné duplicity ve vzdělávací nabídce a došlo ke zlepšení úrovně materiálně

technického zabezpečení výuky. Jednotlivé priority se dařilo naplňovat také díky skutečnosti, že Olomoucký kraj nahlížel na školství v kraji jako na celek a jednotlivé strategické dokumenty na sebe vzájemně navazovaly. Vzhledem k této skutečnosti Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016 úzce navazuje na předcházející dlouhodobý záměr.

V roce 2001 Olomoucký kraj převzal zřizovatelské kompetence od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ministerstva zemědělství ČR k 168 školám a školským zařízením. V roce 2005 převzal zřizovatelské kompetence ke dvěma příspěvkovým organizacím od Moravskoslezského kraje. **Celkem Olomoucký kraj převzal zřizovatelské kompetence k 170 subjektům.**

Optimalizace sítě škol a školských zařízení byla řešena ihned od převzetí zřizovatelských kompetencí a Olomoucký kraj přistoupil k racionalizaci sítě škol a školských zařízení. Veškeré kroky byly důsledně projednávány v poradních orgánech kraje – Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje, Radě hospodářské a sociální dohody a v její pracovní skupině pro oblast školství a lidské zdroje – Radě pro rozvoj lidských zdrojů. Výsledkem procesu racionalizace je snížení na **116 školských příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem ke dni 31. 10. 2015.**

Graf č. 8:

Zdroj: OŠMT

2.1.2 Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje

Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (PRÚOOK) je základní střednědobý program podpory regionálního rozvoje na úrovni kraje, sestávající z cílených opatření a intervencí zaměřených na stimulaci rozvoje kraje. Jednou z priorit je pak rozvoj lidských zdrojů. Olomoucký kraj si uvědomuje, že nezbytnou podmínkou socioekonomického rozvoje je kvalitní vzdělávání. Jeho základem je kvalitní infrastruktura, efektivní využití škol, kontinuální modernizace vzdělávacích programů a koordinace aktivit všech zainteresovaných subjektů. Rozvoj vzdělávání je podmíněn také kvalitou lidských zdrojů ve vzdělávání.

Navržená opatření PRÚOOK řeší potřebu pokračovat ve vytváření efektivní a dostupné sítě středních škol a školských zařízení, která bude co do objemu i struktury plně vyhovovat potřebám regionu a napomáhat jeho plynulému rozvoji. Při realizaci navrhovaných opatření je pohlíženo na školství v Olomouckém kraji jako na celek bez ohledu na zřizovatele. Účelem je adekvátní, kvalitativně i kvantitativně efektivní síť škol na území celého kraje.

PRÚOOK podrobně rozpracovává danou rozvojovou prioritu A. Rozvoj lidských zdrojů, zejména oblasti podpory A.1 Optimalizace systému škol a školských zařízení a zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání. Navrhovaná opatření mají pozitivní vliv i na další oblasti podpory definované PRÚOOK.

Navržená opatření PRÚOOK se odrážejí v jednotlivých kapitolách dlouhodobého záměru tak, aby tyto dva základní strategické dokumenty kraje tvořily vzájemně provázaný celek.

2.1.3 Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky 2015

Základní strategií určující motivem Dlouhodobého záměru ČR 2015 pro následující období jsou následující témata:

- a. vzdělávání pro budoucnost;
- b. snižování nerovností ve vzdělávání;
- c. kvalita vzdělávání a zlepšování pedagogických dovedností učitelů.

Jednotlivá témata se odrážejí v hlavních reformních krocích DZ ČR 2015, které byly zapracovány do Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016.

Vhledem k tomu, že Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje má platnost do roku 2020, tedy zasahuje do programovacího období EU 2014–2020, respektuje ve svých prioritách záměry programovacího období EU, zejména má vazbu na Strategii EU 2020.

2.2 STRATEGICKÉ SMĚRY DZ ČR 2015 A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ V OLOMOUCKÉM KRAJI

2.2.1 Vzdělávání pro budoucnost v Olomouckém kraji

Vzhledem k tomu, že pro společnost současné doby jsou charakteristické rychlé změny (technologické, ekonomické, společenské a environmentální), které ovlivňují ekonomiku a ve svém důsledku celou společnost, je třeba pro budoucí období počítat s tím, že cíle a obsah vzdělávání bude třeba budoucím trendům výrazněji přizpůsobit.

Kromě personálních kapacit soustředěných na inovace vzdělávání, které budou orientovat školy na budoucí potřeby v osobní, pracovní i společenské oblasti, bude důležité věnovat pozornost také přípravě škol v Olomouckém kraji po stránce personální i materiální na budoucí změny.

Zásadním úkolem bude připravit příští generace na úspěšné řešení takových situací a výzev, které v současnosti dokážeme jen obtížně předvídat. Proto je nutné zaujmout systematičtější přístup k:

- a. inovaci rámcových vzdělávacích programů;
- b. přípravě učitelů na budoucí změny;
- c. racionálnímu vybavování škol nezbytnými výukovými prostředky;
- d. řízení změn, které budou tyto inovace provázet;
- e. vzdělávání pro udržitelný rozvoj.

Dá se očekávat, že výraznější změny budou nutné pro oblast vysokých, vyšších odborných a středních škol zejména odborného zaměření, ale v přiměřené míře je nutno věnovat se budoucím trendům již v období předškolního vzdělávání, tedy i ve vzdělávání v mateřských školách, a na školách základních.

Zajištění přístupu ke vzdělávání patří mezi celosvětové priority, kdy i velmi rozvinuté země přijímají opatření pro zvyšování účasti na všech úrovních vzdělání. Je však třeba zajistit na jedné straně přístup ke vzdělávání a na straně druhé brát ohled na požadavky trhu práce a uplatnění absolventů. Přiměřená reakce na momentální a budoucí potřeby trhu práce je jednou z priorit nejen orgánů státní správy ve školství, ale stejně tak územních samosprávných celků – krajů a obcí.

Jednou z cest zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce může být systematické navázání RVP na Národní soustavu kvalifikací (NSK), která reflektuje požadavky zaměstnavatelů nejen aktuální, ale i perspektivní. S ohledem na uplatnitelnost na trhu práce bude podporována mj. také výuka cizích jazyků. Zejména v technických oborech je nedostatek kvalifikované pracovní síly se znalostí dvou cizích jazyků. Pozornost bude také věnována rozvoji přenositelných dovedností,

kteří umožňují flexibilitu a snadnou adaptaci na měnící se sociální, ekonomické a environmentální podmínky.

Struktura škol a školského systému v Olomouckém kraji bude orientována na potřeby vyváženého rozvoje společnosti a obsahy učiva přizpůsobovány měnícímu se hospodářskému i společenskému prostředí. V souladu se Strategií 2020 se bude rozvoj vzdělávání v Olomouckém kraji soustředit na následující oblasti: zlepšováním kvality výuky a pedagogické zdatnosti učitelů a efektivního řízení vzdělávacího systému více podpořit rozvoj osobnosti vzdělávaných, jejich vybavování pozitivními lidskými a občanskými postoji a přípravu na pracovní uplatnění.

2.2.2 Snižování nerovností ve vzdělávání v Olomouckém kraji

Významným úkolem pro vzdělávací soustavu v Olomouckém kraji v budoucím období bude umožnit každému jednotlivci maximálně rozvinout vlastní potenciál a zajistit dobrou dostupnost a prostupnost všech stupňů škol pro všechny společenské skupiny.

Každému dítěti by mělo být umožněno vstoupit již do počáteční etapy předškolního vzdělávání a ranou intervencí podporovat zejména účast dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření i jejich rodiče. Je nezbytné již od této fáze vzdělávání omezovat možnou budoucí neúspěšnost ve vzdělávání prostřednictvím rozvoje kompetencí pedagogů a spolupráce škol s fungujícími poradenskými službami.

Základním předpokladem fungujícího vzdělávacího systému je jeho dobrá dostupnost a prostupnost všech stupňů škol pro všechny společenské skupiny, ale i omezování formální diferenciací vzdělávacích cest na nižších stupních vzdělávání a podpora rovných šancí pro přechod do sekundárního i terciárního vzdělávání.

Olomoucký kraj dlouhodobě a průběžně podporuje integraci žáků prostřednictvím financování asistentů pedagoga. Systematicky usiluje o vytváření prostoru pro inkluzivní, stimulující a motivující prostředí k učení v průběhu celého života a o to, aby si každý jedinec mohl kdykoliv v průběhu svého života vzdělání doplnit, zvýšit či rozšířit. Pro předcházení předčasným odchodům ze vzdělávání je nutné zajistit podporu dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zejména v období přechodů stupňů vzdělávání. Olomoucký kraj se dále aktivně podílí na tvorbě nově vznikající krajské sítě podpory nadání.

2.2.3 Kvalita vzdělávání a zlepšování pedagogických dovedností učitelů v Olomouckém kraji

Postavení pedagogického pracovníka je úzce propojeno s kvalitou vzdělávání. Na pedagogické pracovníky jsou kladeny úkoly i v dalších oblastech – vytvoření

příznivého klimatu ve třídě, škole, ve spolupráci s rodiči i širší veřejností, zvládnutí přílivu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, případně imigrantů do třídy, zajištění sociální soudržnosti ve třídě a podpora tolerance, rozpoznání a odstranění šikany atd. Škála potřebných vlastností, znalostí a dovedností požadovaných od pedagogického pracovníka se tak neustále rozšiřuje. V současné době stoupá i nezbytnost pochopení obsahových změn ve výuce. Potřeba jejich přijetí vyvolává změny v potřebě dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vyvstává nutnost jeho masivního zajištění. Současně vzniká tlak na příslušné fakulty vysokých škol, aby připravily nové studijní programy pro pedagogy podle potřeb jejich budoucích zaměstnavatelů v regionálním školství. Podpora pedagogickým pracovníkům bude v následném období obecně zaměřena na dokončení a realizaci kariérního systému učitelů a ředitelů, na zlepšení odměňování pedagogických pracovníků. Současně bude pozornost zaměřena na modernizaci počátečního vzdělávání učitelů a posílení jejich dalšího vzdělávání. Důraz bude také kladen na podporu a zlepšení postavení a vzdělávání ředitelů škol.

2.3 STRATEGICKÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

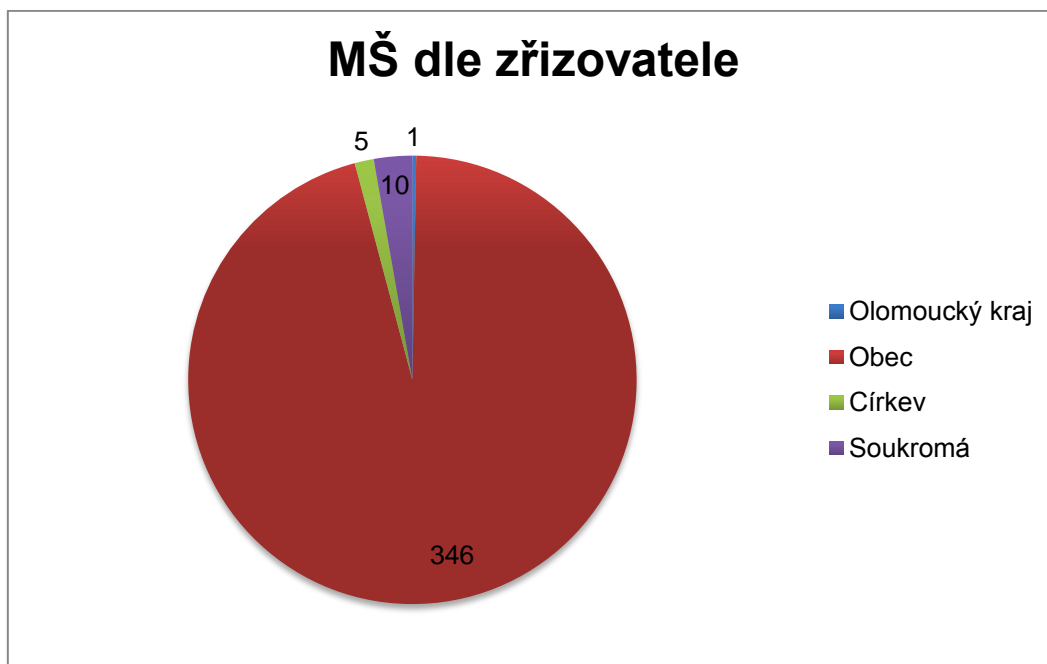
2.3.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání v mateřských školách probíhá podle školních vzdělávacích programů, které vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který určil obsah, cíle a podmínky vzdělávání, a z právních předpisů týkajících se předškolního vzdělávání. Školní vzdělávací program vymezuje činnost mateřských škol s ohledem na jejich místní podmínky a možnosti. Důraz je kladen na výchovu a vzdělávání dětí před začátkem plnění povinné školní docházky, podporu individuálních potřeb dětí, výchovu ke zdraví, vytváření základů klíčových kompetencí u dětí a na partnerskou spolupráci s rodiči dětí.

Na oblast předškolního vzdělávání má vliv populační vývoj v České republice, kdy byl v posledních letech zaznamenán růst počtu narozených dětí. S tím souvisí i naplněnost kapacit mateřských škol. Ta je stále více ovlivňována mírou účasti dětí mladších 3 let na předškolním vzdělávání, která souvisí se změnou podmínek pro pobírání rodičovského příspěvku. Účelem této změny obsažené v zákoně č. 117/1995, o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, byla podpora sladění pracovního a rodinného života rodičů s malými dětmi za účelem možnosti participace na trhu práce. V následujících letech se předpokládá, že tento trend bude pokračovat, což bude znamenat navýšení podílu dětí mladších 3 let v mateřských školách. Dále bude naplněnost mateřských škol ovlivňovat záměr zavést povinný poslední ročník mateřské školy, a to pravděpodobně od 1. 9. 2017. V posledních letech se projevuje nedostatečná kapacita mateřských škol, zvláště ve větších městech a jejich okolí. Tuto situaci řeší zřizovatelé mateřských škol jejím

navyšování, a to jak ve stávajících mateřských školách, tak i budováním mateřských škol nových. Rozšíření nedostatečné kapacity v mateřských školách je umožněno i zřizováním tzv. firemních školek. K 1. 9. 2014 provozuje v Olomouckém kraji činnost 346 mateřských škol zřizovaných obcemi, z tohoto počtu je 172 samostatných právních subjektů a činnost 174 mateřských škol vykonává jiný právní subjekt (většinou spojená základní a mateřská škola), a dále 16 mateřských škol jiných zřizovatelů. Ve většině případů poskytují mateřské školy celodenní péči.

Graf č. 9:

Zdroj: OŠMT

2.3.1.1 Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v MŠ s ohledem na naplňování DZ 2016

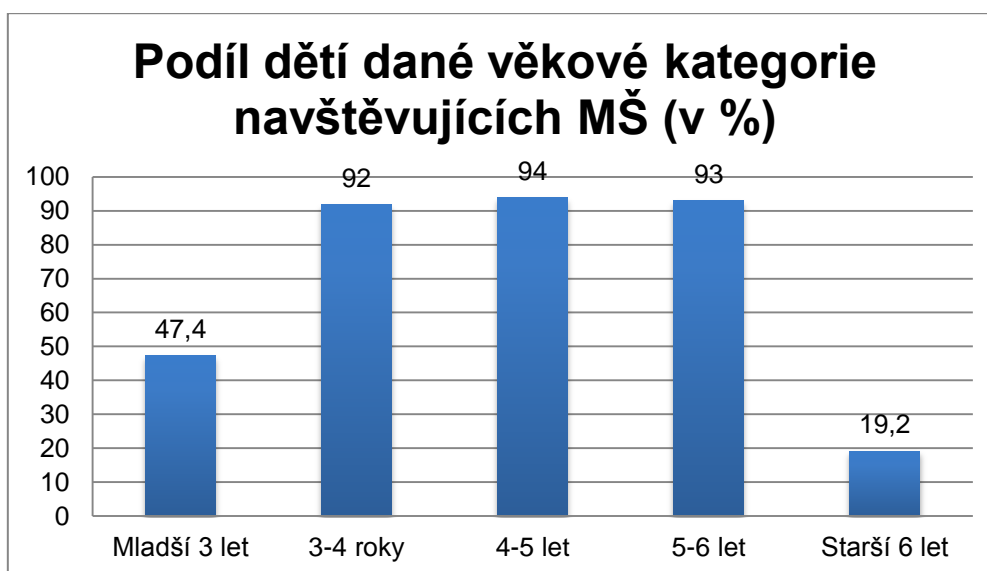
1. vzdělávání probíhá podle školních vzdělávacích programů, kdy předškolní vzdělávání je orientováno na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí a předpokladů pro jejich další rozvoj. V předškolním vzdělávání je kladen důraz na činnostní učení, na osobnostní model vzdělávání, výchovu ke zdraví a zdravému životnímu stylu;
2. prostorové a materiální podmínky se ve většině mateřských škol průběžně zlepšují. Zřizovatelé dbají na pravidelnou obnovu veškerého zařízení, nábytku i opravy budov škol;
3. personální podmínky škol umožňují naplňování stanovených cílů školních vzdělávacích programů. V rámci celoživotního profesního růstu se zvýšil podíl učitelek MŠ s vysokoškolským vzděláním;
4. vytvoření vhodných podmínek (např. bezbariérové úpravy budov a tříd mateřských škol, kvalitně vypracované individuální vzdělávací plány, přítomnost

asistentů pedagoga ve třídě, snížený počet dětí ve třídě) při integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných.

2.3.1.2 Přístup k předškolnímu vzdělávání

V posledních letech vzrůstá v mateřských školách počet 3–6 letých dětí, přičemž nárůst jejich počtu by měl dosáhnout maxima ve školním roce 2016/2017. Poté je předpokládán mírný pokles. Očekávaným trendem je zvýšený zájem o přijetí k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách u dětí ve věkové kategorii mladších 3 let. Zájem o předškolní vzdělávání ze strany rodičů vyjadřuje podíl dětí, které mateřské školy navštěvují z celkového počtu dětí jednotlivých věkových kategorií v Olomouckém kraji: 47,4 % dětí mladších 3 let; 92 % dětí ve věku 3-4 let; 94 % dětí ve věku 4-5 let; 93 % dětí ve věku 5-6 let a dále pak 19,2 % dětí starších šesti let. Uvedené počty dětí vycházejí z celkového počtu dětí jednotlivých věkových kategorií k 31. 12. 2014 a počtu dětí navštěvujících mateřskou školu ve školním roce 2014/2015.

Graf č. 10:

Zdroj: OŠMT

Z údajů platných pro školní rok 2014/2015 vyplývá, že naplněnost kapacit mateřských škol je 88,51 %. Během posledních let docházelo z důvodu vysoké poptávky zákonných zástupců dětí po předškolním vzdělávání ke zvyšování maximálních kapacit mateřských škol v místech, kde poptávka po předškolním vzdělávání dětí převyšovala jejich možnou nabídku. Předpokládaný nárůst počtu dětí ve školním roce 2016/2017 by tedy již neměl být doprovázen významnými problémy s naplněností maximálních kapacit mateřských škol. Problém nedostatku míst v mateřských školách se může nadále objevovat ve velkých městech (např. Olomouc) a v lokalitách, kde došlo ke koncentraci rodin s dětmi.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Nadále optimalizovat síť mateřských škol s ohledem na demografický vývoj ve spolupráci s obcemi jako jejich zřizovateli, podporovat vznik nových tříd nebo mateřských škol v lokalitách, kde je nedostatek kapacit k umístění dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole.	Počet nových míst v mateřských školách.	Obce, Olomoucký kraj.	Státní rozpočet, rozpočty samosprávných celků, strukturální fondy EU.
b) Využívat evropské strukturální fondy při zvyšování kapacit MŠ.	Výše finanční podpory z evropských strukturálních fondů.	Zřizovatelé MŠ.	Strukturální fondy EU.
c) Podporovat další vzdělávání a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na oblast vnitřní evaluace, hodnocení individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků dětí, na oblast vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných. V souvislosti s očekávaným nárůstem dětí mladších 3 let v mateřských školách podporovat pregraduální vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti studia specifik práce s dvouletými dětmi. Začlenit do programu přípravy pedagogů působících v mateřských školách nebo do programu dalšího vzdělávání učitelů mateřských škol jazykovou přípravu tak, aby jejich působení při seznamování dětí s cizím jazykem bylo co nejkvalitnější.	Počet pedagogických pracovníků mateřských škol s absolutoriem dalšího vzdělávání či zvýšením kvalifikace.	Mateřské školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
d) Zajistit prevenci a odbornou péči pro děti s lehčími vadami řeči v běžných třídách mateřských škol formou vyškolení pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci v jednotlivých	Počet vyškolených pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci v jednotlivých mateřských školách.	Mateřské školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.

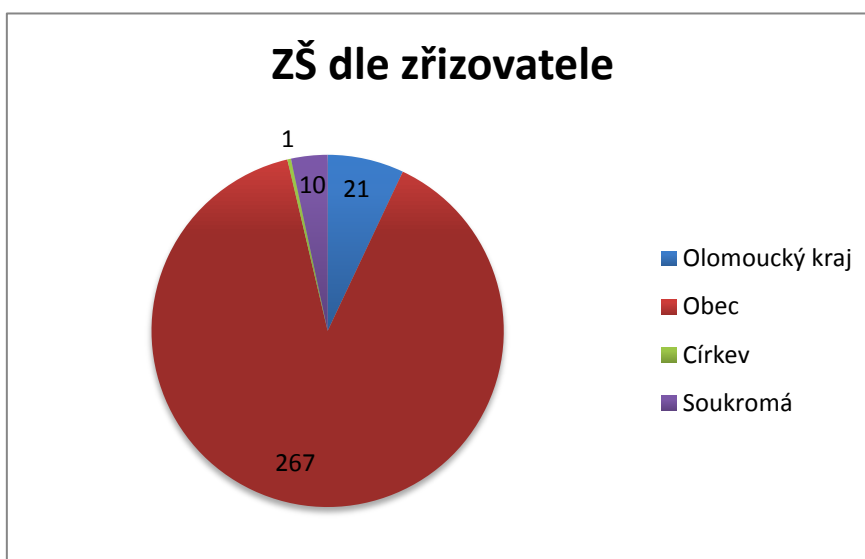
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

mateřských školách.			
e) Podporovat polytechnické vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální) a vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích u dětí mateřských škol.	Zvyšování počtu mateřských škol s vybaveností výpočetní technikou a připojením na internet.	Mateřské školy.	Strukturální fondy EU.
f) V mateřských školách, které jsou schopny vytvořit vhodné personální podmínky, seznamovat děti způsobem přiměřeným jejich věku a možnostem s cizím jazykem.	Počet mateřských školek seznamující děti s cizím jazykem.	Mateřské školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
g) Podporovat vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, rozvíjet spolupráci mateřských škol se speciálně pedagogickými centry nebo pedagogicko-psychologickými poradnami.	Počet tříd pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti mimořádně nadané či třídy s dětmi individuálně integrovanými.	Mateřské školy, PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
h) V odůvodněných případech podporovat vznik tříd s alternativní pedagogikou a přípravných tříd základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do této třídy vyrovná jejich vývoj, a pro děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky.	Počet tříd s alternativní pedagogikou a počet přípravných tříd základní školy.	Zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, ostatní zdroje.
i) Včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady povinné školní docházky.	Podíl dětí navštěvujících mateřskou školu z celkového počtu dětí ve věkové skupině 5-6letých.	Mateřské školy.	
j) Metodicky a organizačně podporovat vznik tzv. firemních školek.	Počet zřízených tzv. firemních školek.	Zřizovatelé.	
k) Cíleně zvyšovat účast dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením na předškolním vzdělávání, podporovat rozvoj spolupráce mateřských škol s poskytovateli sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi.	Podíl dětí navštěvujících mateřskou školu z celkového počtu dětí, a to ve věkových kategoriích mladších 3 let, 3-4leté.	Mateřské školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
l) Podporovat zapojování mateřských škol a pedagogických pracovníků mateřských škol do rozvojových programů (např. podpora logopedické prevence,	Počet mateřských škol a pedagogických pracovníků mateřských škol zapojených do rozvojových programů.	Mateřské školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

inkluzivního vzdělávání, rozvoj interkulturních kompetencí dětí, rozvoj polytechnického vzdělávání).			
m) Iniciovat návrhy legislativních změn za účelem snížení počtu dětí ve třídách mateřských škol v případě, že jsou v nich současně vzdělávány dvouleté děti.	Snížení počtu dětí ve třídách mateřských škol v případě, že jsou v nich současně vzdělávány dvouleté děti.	Územně samosprávné celky.	

2.3.2 Základní vzdělávání

V Olomouckém kraji poskytuje k 1. 9. 2014 vzdělávání 299 základních škol, z toho 181 základních škol je plně organizovaných (tvořeno prvním i druhým stupněm) a 118 základních škol tvoří jen první stupeň. Všechny základní školy v Olomouckém kraji navštěvuje 51 385 žáků, kteří se vzdělávají v samostatných třídách nebo ve třídách spojených ročníků. V základních školách tvořených pouze prvním stupněm se vzdělává 4 382 žáků z celkového počtu 31 689 žáků 1. stupně ZŠ.

Zdroj: OŠMT

V předcházejících letech byla dokončena kurikulární reforma základního vzdělávání – od 1. 9. 2011 probíhá výuka dle školních vzdělávacích programů již ve všech ročnících základních škol s oborem vzdělání 79-01-C/01 Základní škola a od 1. 9. 2015 probíhá výuka dle školních vzdělávacích programů ve všech ročnících základních škol s oborem vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální.

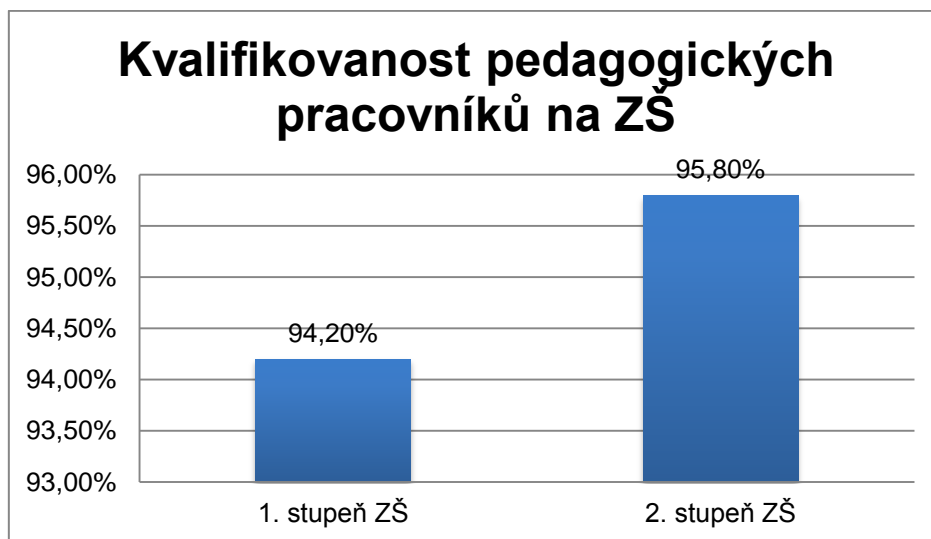
Přes zvyšující se počet žáků ve věku 6-15 let jsou kapacity základních škol (evidované ve školském rejstříku) v Olomouckém kraji dostačující, pouze v ojedinělých případech dochází ke zvyšování kapacit základních škol, a to převážně u málotřídních škol. To však nevylučuje fakt, že i přes tento trend zvyšování počtu

žáků základních škol, došlo v několika málo případech i k pozastavení činnosti základní školy z důvodu nedostatečného počtu žáků.

Jednou z možných alternativ, jak řešit nízký počet žáků v samostatně zřízených školách, je tzv. svazkové školství, kdy zřizovatelem právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení je svazek obcí. Jedním z příkladů je zřízení svazkové školy ve formě školské právnické osoby Základní škola a Mateřská škola Údolí Desné, kterou zřizuje Svazek obcí údolí Desné. Zřízením této školy došlo k vytvoření společného školského systému více obcí, který zasahuje nejen do oblasti základního, ale i předškolního vzdělávání a do oblasti školských služeb. Společný školský systém zainteresovaným obcím efektivněji napomáhá využít prostorové kapacity objektů škol, sdružením finančních prostředků lze pozvednout vzdělávání na vyšší úroveň a v neposlední řadě je východiskem v místech, kde by jednotlivá obec nebyla svými silami schopna zachovat existenci školy. Olomoucký kraj bude rovněž akceptovat evropský trend současných základních škol – rozvoj škol ve školy komunitní, které se stanou školami otevřenými, poskytujícími komunitní vzdělávání.

Základním školám byly poskytovány informace o možnostech doplnění či zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků v programech celoživotního vzdělávání. Kvalifikovanost pedagogických pracovníků 1. stupně základních škol v kraji činí 94,2 %, kvalifikovanost pedagogických pracovníků 2. stupně základních škol v kraji činí 95,8 %. Procento kvalifikovaných se tak za poslední sledované období roku 2014 oproti roku 2011 zvýšilo u pedagogických pracovníků 1. stupně základních škol o 2,5 %, u pedagogických pracovníků 2. stupně základních škol o 3 %.

Graf č. 12:

Zdroj: OŠMT

V souvislosti s kurikulární reformou a potřebou zvyšovat kvalitu pedagogické práce na 1. stupni základní školy jako základního předpokladu pro úspěšné vzdělávání žáků na II. stupni a s ohledem na zlepšování výsledků žáků s potřebou podpůrných opatření, je důležité zvyšovat efektivitu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

formou dalšího vzdělávání. Je třeba rozšířit nabídku kurzů a seminářů zaměřených nejen na inovace ve vzdělávacích programech, zejména v oblasti výuky matematiky a cizích jazyků, ale i oborových didaktik, implementaci průřezových témat do výuky, ovládnutí nových technologií ve výuce, řešení výchovných problémů. Prioritní bude zejména zpřístupnění dalšího vzdělávání pedagogickým pracovníkům základních škol s prvním stupněm.

Nadále budeme podporovat v odůvodněných případech vznik tříd s alternativní pedagogikou a organizování kurzů k doplnění základního vzdělání. Podmínkou podpory alternativního vzdělávání je dostatečný zájem o tyto formy vzdělávání ze strany veřejnosti. Olomoucký kraj bude také nadále podporovat rozvoj sítě škol podporujících zdraví.

V dalším období budeme vytvářet podmínky pro zapojování základních škol a pedagogů do evropských rozvojových programů.

Olomoucký kraj věnuje v oblasti základního školství velkou pozornost zjišťování výsledků vzdělávání. Vzhledem k této skutečnosti kraj reflektuje záměr MŠMT pravidelně zjišťovat výsledky vzdělávání žáků 5. a 9. tříd. Výsledky testování by měly sloužit pro potřeby vlastního hodnocení školy a orientaci žáků ve vlastních znalostech, dovednostech a předpokladech pro studium na středních školách. Střední školy by pak měly mít možnost využívat zpracované soubory testů pro vlastní přijímací řízení.

2.3.2.1 Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v ZŠ s ohledem na naplňování DZ 2012

1. vzdělávání probíhá podle školních vzdělávacích programů, do kterých byly zapracovány obsahové a formální změny požadované v revidované verzi Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání;
2. školy postupně zlepšují své materiální vybavení z prostředků zřizovatele i zapojením do různých projektů a grantů;
3. vzdělávání je většinou zajišťováno učiteli s náležitou odbornou kvalifikací. Vzdělávací strategie škol, materiální podpora, zvolené učební metody a formy práce vedly ve většině případů k aktivnímu rozvíjení a prohlubování žakovských kompetencí;
4. mechanismy pro podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve většině škol vytvořeny a individuální péče o tyto žáky je zajištěna.

2.3.2.2 Přístup k základnímu vzdělávání

Počet šestiletých dětí v Olomouckém kraji bude mít do roku 2020/21 klesající tendenci a měl by se snížit o téměř 16 % oproti roku 2015/16. Celkový počet 6-14letých dětí bude stoupat a zvýší se v roce 2020/21 o téměř 3 500 dětí. Věková skupina dětí 6-10 let, příslušná 1. stupni základní školy, se do roku 2020/21 sníží

o 794 žáků, což je o 2,4 %, ale ve věkové skupině 11-14 let, příslušné 2. stupni základní školy, vzrostou počty dětí do roku 2020/21 o 4 583 žáků, což je 23 %.

Na prvním stupni základních škol došlo v minulých letech v Olomouckém kraji ke zvyšování počtu pedagogických pracovníků v souvislosti se zvyšováním počtu žáků, nakonec se počet žáků na 1 učitele ustálil na průměru 17 žáků. Na druhém stupni základních škol docházelo do roku 2012 k poklesu počtu žáků, od roku 2013 se počet žáků druhého stupně postupně zvyšuje. Počet žáků na 1 učitele se v roce 2014/15 pohyboval na průměru 11 žáků. Vzhledem ke stoupající tendenci počtu žáků na 2. stupni se bude počet žáků na jednoho učitele ještě zvyšovat.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat vznik škol zřizovaných svazky obcí.	Počet ZŠ zřizovaných svazkem obcí.	Územně samosprávné celky.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, ostatní zdroje.
b) Zkvalitnit ŠVP na školách tak, aby lépe umožňovala mobilitu žáků a jejich přípravu na studium na středních školách.		Základní školy.	
c) Zvyšovat kompetence pedagogů základních škol vedoucí k lepším vzdělávacím výsledkům žáků, včetně schopnosti vyhodnocovat kvalitu výuky, poskytovat kvalitní zpětnou vazbu žákům i jejich rodičům.	Počet pedagogických pracovníků základních škol s odpovídající kvalifikací.	Základní školy.	Strukturální fondy EU.
d) Podporovat inkluzivní vzdělávání na ZŠ.	Počet škol realizujících inkluzivní vzdělávání.	Základní školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
e) Podporovat organizování kurzů k doplnění základního vzdělání základními školami.	Počet kurzů k doplnění základního vzdělávání.	Základní školy.	
f) Podporovat přípravu žáků-cizinců, k jejich začlenění do základního vzdělávání.	Počet začleněných žáků – cizinců do základního vzdělávání.	Základní školy.	Státní rozpočet.
g) Podporovat zavedení anglického jazyka jako prvního cizího jazyka od 3. ročníku základní školy.	Počet základních škol s výukou anglického jazyka od 3. ročníku.	Základní školy.	Státní rozpočet.
h) Zaměřit se na oblast matematických dovedností žáků vzhledem k dlouhodobým výsledkům testování žáků.	Zprávy ČŠI, výroční zprávy základních škol.	Základní školy.	
i) Podporovat polytechnické vzdělávání na základních školách a manuální zručnost žáků.	Zprávy ČŠI, výroční zprávy základních škol.	Základní školy, územně samosprávné	Strukturální fondy EU, ostatní zdroje.

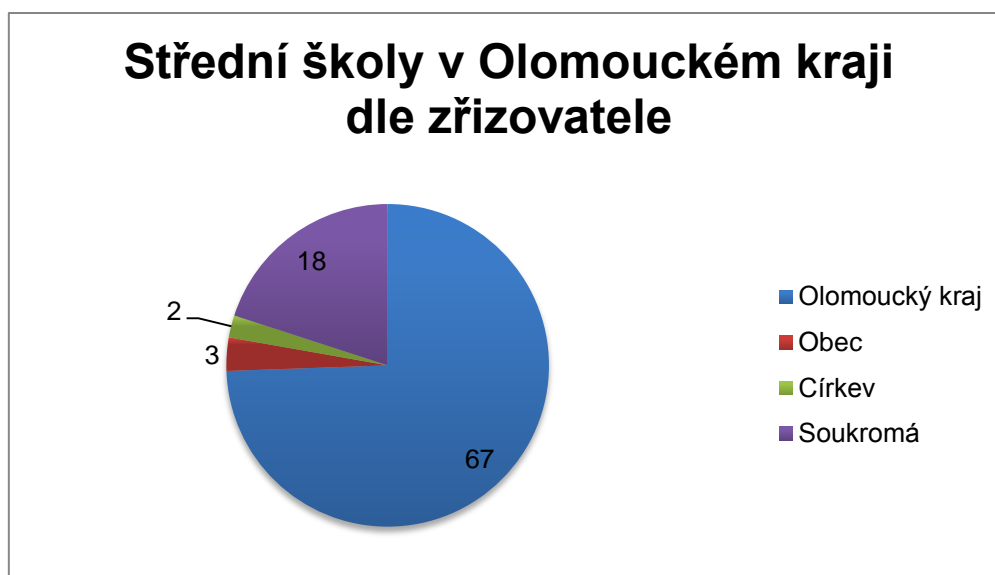
		celky.	
j) Podporovat propojení školního a mimoškolního vzdělávání.	Výroční zprávy základních škol.		
k) V odůvodněných případech a za podmínky dostatečného zájmu veřejnosti podporovat vznik tříd s alternativní pedagogikou či specificky zaměřených tříd (sportovní apod.) na základních školách. Zcela výjimečně zřizovat nové ZŠ	Počet tříd s alternativní pedagogikou či specificky zaměřených tříd. Počet ZŠ v kraji.	Zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

2.3.3 Střední vzdělávání

Rozlišujeme tři stupně středního vzdělání: střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou. Střední vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let denní formy vzdělávání. Tento stupeň vzdělání neposkytuje výuční list ani maturitní certifikát. Střední vzdělání s výučním listem získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem. Střední vzdělání s maturitní zkouškou získá žák úspěšným ukončením vzdělávacích programů šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu v délce 4 let denní formy vzdělávání, vzdělávacího programu nástavbového studia v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Absolventi oborů ukončených závěrečnou zkouškou mají možnost pokračovat v nástavbovém studiu v denní, večerní nebo dálkové formě, a tím získat střední vzdělání s maturitní zkouškou. Případně mohou pokračovat ve zkráceném studiu pro získání středního vzdělání s výučním listem v jiném oboru vzdělání. Absolventi oborů ukončených maturitní zkouškou mají možnost přihlásit se ke studiu na vysokých školách, vyšších odborných školách, do jednoletých jazykových kurzů, případně ke zkrácenému studiu pro získání středního vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou v jiném oboru vzdělání.

V Olomouckém kraji působí k 1. 1. 2016 90 středních škol, které zřizují kraj, obec, církve a soukromí zřizovatelé.

Zdroj: OŠMT

V současné době se střední školy, z hlediska počtu nově přijatých do 1. ročníků, ocitly na nejnižších hodnotách ve své historii. Ve školním roce 2014/2015 bylo přijato cca 101, 5 tis. žáků do denní formy vzdělávání (bez nástavbového a zkráceného studia). Na základě prognózy počtu přijímaných do 1. ročníku středních škol je možné předpokládat, že se od školního roku 2016/2017 trend obrací a dojde k pomalému navýšení, v souvislosti s přechodem vyššího počtu žáků ze základních na střední školy (ve srovnání s předcházejícími roky).

Do středních škol na území Olomouckého kraje bylo ve školním roce 2015/2016 nově přijato do 1. ročníku celkem 6 804 žáků v denní formě vzdělávání. Z prognózy vývoje počtu osob ve věku 15 – 19 let v Olomouckém kraji vyplývá, že od roku 2019 lze očekávat pozvolný nárůst žáků odcházejících z 9. tříd základních škol na střední školy. V porovnání s celkovým průměrem České republiky je Olomoucký kraj charakteristický zejména mírně vyšším podílem nově přijímaných do středního vzdělávání s výučním listem (32,7 %) a středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (8,1 %). Důvodem tohoto pozitivního trendu, který reflektuje potřeby trhu práce, je zavedení učňovských stipendií na straně jedné, a na straně druhé výrazná podpora polytechnického vzdělávání, a to formou modernizace odborného výcviku prostřednictvím významných investic, ať už z rozpočtu kraje, tak prostřednictvím evropských projektů (např. výzva č. 44 v rámci OP VK), a dále formou úzké spolupráce s významnými zaměstnavateli v regionu (Regionální sektorová dohoda pro Olomoucký kraj v oblasti elektrotechniky, Rada pro rozvoj lidských zdrojů). Naopak lze vyzorovat mírně nižší zastoupení žáků přijímaných do středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (37,3 %), nicméně z hlediska vývojového lze sledovat vzrůstající trend v této oblasti. Důvodem tohoto pozitivního jevu mohou být Stipendia pro žáky technických oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou, důsledné projednávání struktury a kapacity oborů a úzká spolupráce se zaměstnavateli.

Tabulka č. 8: Podíly nově přijatých žáků v kraji – denní studium

OLK	SVsVL		SVsMZaOV		SV		SOVsMZ		GV		Celkem
	kraj	ČR	kraj	ČR	kraj	ČR	kraj	ČR	kraj	ČR	
2012/13	33,2 %	32,1 %	7,2 %	6,2 %	1,1 %	0,9 %	35,5 %	38,7 %	23,0 %	22,1 %	100 %
2013/14	33,6 %	31,2 %	7,9 %	6,4 %	1,2 %	1,0 %	36,2 %	39,6 %	21,0 %	21,9 %	100 %
2014/15	32,7 %	31,0 %	8,1 %	6,1 %	1,0 %	0,8 %	37,3 %	40,2 %	20,9 %	21,9 %	100 %

Zdroj: NÚV

Kategorie vzdělání

- SVsVL** Střední vzdělání s výučním listem – H, E
SVsMZaOV Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem – L/0
SV Střední vzdělání (bez maturity a výučního listu) – J, C, D
SOVsMZ Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou – M
GV Gymnaziální vzdělání – K

2.3.3.1 Podpora polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji

a) Učňovské stipendium Olomouckého kraje

Ve vývoji celkového počtu nově přijímaných žáků ke vzdělávání navazujícímu na základní stupeň vzdělání docházelo k poklesu nově přijímaných ke střednímu vzdělávání s výučním listem, když podíl žáků přijímaných ve školním roce 2010/2011 činil 32,5 % a v roce 2014/2015 činil 30,1 %.

Na výše uvedenou skutečnost zareagoval Olomoucký kraj zavedením učňovských stipendií Olomouckého kraje. Učňovská stipendia jsou hrazena z rozpočtu Olomouckého kraje a jsou určena na podporu učebních oborů, které jsou v souladu s požadavky trhu práce. Podpora se vztahuje jak na žáky škol zřizovaných krajem, tak i na žáky podporovaných oborů na soukromých školách. Od roku 2016 je stipendium poskytováno formou Programu na podporu polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji.

b) Stipendia pro žáky technických oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou

Olomoucký kraj zavedl od školního roku 2014/2015 nový stipendijní program, jehož cílem je podpořit žáky technických oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou, o které je na trhu práce dlouhodobý zájem. Podpora technických oborů vzdělání vychází ze základního strategického dokumentu pro oblast školství Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje a programového prohlášení Rady Olomouckého kraje. Olomoucký kraj se v něm zavázal podporovat aktivity vedoucí ke zvýšení počtu žáků v technických oborech vzdělání zakončených maturitní zkouškou perspektivních na trhu práce. Stipendia

jsou poskytována žákům středních škol všech zřizovatelů, které nabízejí podporované obory vzdělání. Od roku 2016 je stipendium poskytováno formou Programu na podporu polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji.

c) Studijní stipendium Olomouckého kraje

Cílem dotačního programu je umožnit žákům denní formy vzdělávání na středních školách, studentům na vyšších odborných školách a studentům vybraných bakalářských a magisterských studijních programů na vysokých školách studium na zahraničních středních a vysokých školách. Měsíční podpora určená na kofinancování nákladů souvisejících se studijním pobytem příjemce stipendia na škole v zahraničí dosahuje až 3 500 Kč za každý celý kalendářní měsíc studijního pobytu. V rámci podpory technického vzdělávání jsou podporovány obory – strojírenství, elektrotechnika, informatika a stavebnictví. Od roku 2016 je stipendium poskytováno formou dotačního programu Studijní stipendium Olomouckého kraje na studium v zahraničí.

2.3.3.2 Struktura vzdělávací nabídky škol

V Olomouckém kraji nabízejí střední školy všech zřizovatelů pestrou škálu oborů vzdělání, ze které si mohou žáci 9. tříd vybrat podle svého zájmu s ohledem na budoucí profesní zaměření (jedná se např. o obory – výrobce kožedělného zboží, řezník–uzenář, sklenář, kominík, podkovář, včelař; optik, požární ochrana, jezdec a chovatel koní, propagace, reprodukční grafik pro média, tiskař na polygrafických strojích).

V oblasti vzdělávací nabídky bude Olomoucký kraj pokračovat ve schvalování rozsahu nabídky studijních a učebních oborů jednotlivých škol tak, aby tato vzdělávací nabídka odpovídala dostupnosti a požadavkům trhu práce. Rada Olomouckého kraje při stanovování výkonů vycházela z předpokladů úřadů práce o zaměstnanosti a uplatnitelnosti absolventů středních škol a závěrů jednání Rady pro rozvoj lidských zdrojů a Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje. Úřad práce v Olomouci pro potřeby odboru školství, mládeže a tělovýchovy zpracovává údaje o počtech absolventů jednotlivých středních škol v členění dle trvalého bydliště a pravidelně informuje o počtech absolventů škol Olomouckého kraje, kteří po ukončení střední školy nenašli uplatnění na trhu práce, a zůstali tak v registraci místně příslušného úřadu práce.

Při změnách ve struktuře vzdělávací nabídky škol bude přihlíženo k:

- a. podpoře oborů s technickým zaměřením, v případě přírodovědných oborů pak těch, jejichž absolventi nemají problémy s uplatněním na trhu práce;
- b. potřebnému minimálnímu počtu žáků v denní formě vzdělávání k dosažení ekonomické efektivity (a zachování pedagogické úrovně) vzdělávání;
- c. zájmu o obory nabízené školou na trhu práce a úspěšnosti žáků školy u maturitní zkoušky;

- d. skutečnosti, zda škola realizuje celoživotní vzdělávání a rekvalifikace;
- e. kladnému hodnocení školy v inspekční zprávě ČŠI (např. alespoň v jednom bodu hodnocení příklad dobré praxe).

2.3.3.3 Management škol

Pozornost bude nadále věnovat Olomoucký kraj hodnocení práce ředitelů škol a školských zařízení. V Olomouckém kraji jako prvním ze všech krajů probíhá již od roku 2002 periodické hodnocení práce ředitelů škol a školských zařízení. Původně ve čtyřletých cyklech, nyní v tříletých cyklech budou ředitelé postupně podrobeni hodnocení své práce. Vzhledem k této skutečnosti můžeme konstatovat, že vedení škol v Olomouckém kraji dosahuje kvalitních výsledků.

2.3.3.4 Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v SŠ s ohledem na naplňování DZ 2012

1. vzdělávání probíhá ve většině škol již dle školních vzdělávacích programů, které byly zpracovány podle požadavků školského zákona;
2. většina škol úspěšně zvládá nový model maturitní zkoušky se společnou a profilovou částí;
3. narůstá počet středních škol, které se připojují k realizaci závěrečných zkoušek podle jednotného zadání;
4. získané prostředky z plošného projektu EU peníze středním školám z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost školy nejčastěji využívají na inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (tvorba digitálních učebních materiálů), na modernizaci vybavení počítačovou a prezentační technikou a další vzdělávání pedagogických pracovníků;
5. spolupráce škol se sociálními partnery – zřizovateli, zaměstnavateli, základními školami, vysokými školami, je na velmi dobré úrovni;
6. střední školy postupně zlepšují své materiální vybavení z prostředků zřizovatele i zapojením do různých projektů a grantů;
7. vzdělávací strategie a postupy uplatňované přímo ve vyučovacím procesu i v rámci dalších aktivit organizovaných školami se výrazně nezměnily. Nebyl zaznamenán výrazný pokrok v užívání aktivizujících metod a forem vzdělávání;
8. ve školním roce 2014/2015 bylo na středních školách Olomouckého kraje vykázáno 84 žáků mimořádně nadaných. Školy mají ve školních vzdělávacích programech stanoveny i formy podpory žáků s běžným nadáním a talentem. Připravují je na soutěže, olympiády a středoškolskou odbornou činnost, organizují zahraniční exkurze, stáže a výměnné pobyty.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Zlepšit vybavenost a podmínky pro studium (budování odborných učeben, sportovišť, prostorů pro projektovou výuku a mimoškolní činnost).	Počet vybudovaných odborných učeben, sportovišť, prostorů pro projektovou výuku a mimoškolní činnost.	Zřizovatelé, střední školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje, ostatní zdroje.
b) Realizovat periodické hodnocení ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem.	Periodická hodnocení ředitelů škol a školských zařízení.	Olomoucký kraj.	
c) Realizovat kroky, které povedou ke srovnatelné úrovni v přijímacím řízení na obdobných typech škol.	Zavedení systému, který povede ke stanovení srovnatelné úrovně v přijímacím řízení na obdobných typech škol.	Asociace krajů České republiky.	Státní rozpočet.
d) Podporovat zapojení škol do Regionální inovační strategie Olomouckého kraje.	Počet škol zapojených do Regionální inovační strategie Olomouckého kraje.	Zřizovatelé, střední školy.	Strukturální fondy EU.
e) Podporovat zapojení škol do Krajského akčního plánu.	Počet škol zapojených do Krajského akčního plánu.	Zřizovatelé, střední školy.	Strukturální fondy EU.
f) Podpořit zefektivnění procesu vlastního hodnocení škol účelnou metodikou procesu a vhodnými autoevaluačními nástroji.	Zprávy ČŠI.	Střední školy.	
g) Podporovat spolupráci škol s odborníky z praxe.	Počet škol spolupracujících s odborníky z praxe.	Střední školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
h) Podporovat technické a přírodovědné odborné vzdělávání využíváním tzv. šablon, tedy předpřipravených typizovaných projektů, které jsou financovány metodou „unit costs“.	Počet realizovaných projektů z tzv. šablon.	Střední školy.	Strukturální fondy EU.
i) Podporovat jazykové vzdělávání ve školách prostřednictvím evropských dotačních programů.	Počet realizovaných projektů zaměřených na jazykové vzdělávání.	Střední školy.	Strukturální fondy EU.
j) Podporovat mimořádně nadané děti, žáky a studenty, např. formou ocenění Talent Olomouckého kraje.	Počet nadaných dětí, žáků a studentů podpořených např. formou ocenění Talent Olomouckého kraje.	Olomoucký kraj.	Vlastní zdroje.
k) Podporovat tzv. klíčové kompetence žáků – čtenářská, matematická, finanční, digitální gramotnost; podnikavost aj. prostřednictvím evropských dotačních programů.	Počet realizovaných projektů.	Zřizovatelé, střední školy.	Strukturální fondy EU.

2.3.3.5 Gymnázia

Gymnaziální vzdělávání bude i nadále maturitním oborem, který je optimální pro přípravu ke studiu na vysokých školách. Je to dáno tím, že učební plány gymnázií umožňují kvalitní všeobecné vzdělání. Tuto univerzalitu všeobecného vzdělání mohou absolventi úspěšně využít na vysokých školách všech zaměření. Dá se očekávat, že mezi maturitními obory budou ze strany žáků i nadále preferovány gymnaziální obory na úkor ostatních středních škol s ohledem na demografický propad počtu žáků ve věku 15–19 let. To s sebou nese nebezpečí dalšího snižování kvality vzdělávání na gymnáziích. Síť těchto škol je na území kraje hustá, přesto se ohledem na širší souvislosti uvedené v dlouhodobém záměru neuvažuje o výrazném snížení počtu gymnázií. Je však nežádoucí počet gymnázií navyšovat.

Důslednou regulaci bude nutno uplatňovat zejména při omezování počtu žáků přijímaných na osmiletá a šestiletá gymnázia u všech zřizovatelů. Další masivní odliv žáků ze základních škol do víceletých gymnázií by se negativně promítl do kvality vzdělávání na 2. stupni základních škol. Podíl počtu žáků na víceletých gymnáziích vůči počtu žáků druhého stupně základních škol by měl být udržen v rozpětí celorepublikových 5–10 %. Je zároveň důležité udržet standard kvality víceletých gymnázií jako výběrových škol.

Zvýšení kvality žáků přijímaných na gymnázia může napomoci také systém plošného hodnocení výsledků vzdělávání žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol. Také nově zavedená forma maturitní zkoušky může významně ovlivnit kvalitu vzdělávání v gymnáziích. Výsledky maturitních zkoušek poté budou mít vliv na zájem žáků základních škol o jednotlivá gymnázia. Lze očekávat, že si žáci budou volit gymnázia s dobrými výsledky a postupně bude omežován zájem o školy s horšími výsledky. Náročnost maturitní zkoušky tak může příznivě ovlivnit také budoucí volbu oboru vzdělání uchazečů. S předpokládaným nárůstem počtu neúspěšných žáků u maturitních zkoušek lze očekávat postupný odliv těchto žáků k nematuritním oborům.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Využít krátkodobý nárůst populační křivky k úpravě poměrného zastoupení gymnaziálního vzdělávání v nabídce středních škol a v souladu s Dlouhodobým záměrem ČR nenavyšovat kapacitu gymnaziálního vzdělávání. Nezvyšovat počet gymnázií.	Procento žáků vzdělávaných na víceletých gymnáziích, procento přijímaných žáků na víceletá gymnázia. Počet gymnázií.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
b) Podporovat bilingvní gymnázia při stávajícím počtu tříd.	Počet žáků na bilingvních gymnáziích.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.

c) Podporovat spolupráci Univerzity Palackého v Olomouci a gymnázií v regionu s cílem zvýšit zájem o přírodovědné a technické studium.	Procento žáků odcházejících po absolvování gymnázia na vysoké školy technického, přírodovědného a lékařského zaměření.	Gymnázia.	
d) Podporovat inovativní metody výuky přírodovědných předmětů spojené s praktiky na odborných pracovištích univerzity nebo špičkových technologických pracovištích firem.	Počet gymnázií spolupracujících s univerzitami a technologickými pracovišti.	Gymnázia.	

2.3.3.6 Střední odborné školy

Do sítě odborných škol se řadí obchodní akademie, zdravotnické školy, hotelové školy, průmyslové školy, zemědělské školy, pedagogické školy, umělecké školy a lesnické školy. Uplatnění absolventů je velmi široké v oblastech výrobní i nevýrobní sféry, v průmyslové nebo živnostenské sféře. Pro řadu absolventů je toto vzdělání přípravou ke studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách.

Některé střední školy mají svým zaměřením nebo vyučovaným oborem výrazně nadregionální charakter. Tyto školy nazýváme školami solitérními. V Olomouckém kraji to jsou obory pedagogické, lesnické, oděvní, technologie potravin, polygrafie, poštovní, sociální péče, požární ochrany, některé zdravotnické obory aj.

Vzhledem k demografické situaci, stabilizované síti středních odborných škol a pestré nabídce oborů nebude Olomoucký kraj navyšovat počet subjektů odborného školství ani nijak výrazně navyšovat počty otevíraných tříd. Výjimkou by mohl být pouze takový obor nebo taková střední škola, která dosud není zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení v Olomouckém kraji a jejíž zařazení do rejstříku bude plně v souladu s potřebami trhu práce (např. při využití brownfieldu významným investorem, který se bude zaměřovat na technologie, které nejsou v nabídce škol na území Olomouckého kraje).

V případě solitérních škol je nezbytné podporovat materiálně technickou základnu, plnicí hlavní činnost (to je poskytování podmínek pro praktickou výuku) a doplňkovou činnost (plnicí ekonomickou, výrobní činnost). Tato základna musí být v souladu se školním vzdělávacím programem daného oboru. Např. u lesnických škol se jedná o udržení a rozvoj školního polesí a školní honitby, u technologie potravin udržení a rozvoj školního pracoviště sloužící ke zpracování potravin, u zemědělských škol udržení a rozvoj zemědělské činnosti na vlastních spravovaných pozemcích, u polygrafické školy rozvoj polygrafického studia, apod.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat rozvoj technických oborů na školách poskytujících vzdělávání v oborech ukončených maturitní zkouškou.	Počet technických oborů.	Zřizovatelé.	
b) Sledovat a vyhodnocovat výsledky žáků středních odborných škol u maturitních zkoušek a přijmout opatření zajišťující kvalitu středního odborného vzdělávání.	Výsledky žáků středních odborných škol u maturitních zkoušek.	Střední školy.	
c) Podporovat otevírání pouze oborově zaměřeného nástavbového studia.	Nabízené nástavbové obory.	Zřizovatelé.	
d) Nerozšiřovat síť středních odborných škol s výjimkou škol, jejichž zařazení do rejstříku bude plně v souladu s potřebami trhu práce (např. při využití brownfieldu významným investorem, který se bude zaměřovat na technologie, které nejsou v nabídce škol na území Olomouckého kraje). Vždy bude vycházeno ze stanovisek sociálních partnerů a Asociace krajů ČR pro jedinečné obory vzdělání.	Počet středních odborných škol.	Zřizovatelé.	
e) U solitérních škol podporovat materiálně technickou základnu tak, aby školy mohly plnit hlavní i doplňkovou činnost.	Stav materiálně technické základny u solitérních škol.	Střední školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
f) Podporovat prezentaci nabídky vzdělávacích programů solitérních škol z Olomouckého kraje i nad rámec kraje.	Účast solitérních škol na prezentačních výstavách nabídek středních škol mimo území Olomouckého kraje.	Střední školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.

2.3.3.7 Střední odborná učiliště a Odborná učiliště

Soustavu středního vzdělání s výučním listem tvoří:

A) střední odborná učiliště (SOU), která připravují žáky pro výkon dělnických povolání v učebních oborech a pro výkon některých náročných dělnických povolání a některých technickohospodářských činností provozního charakteru ve studijních oborech;

B) odborná učiliště (OU), která připravují pro výkon povolání odpovídajících příslušnému učebnímu oboru. Mohou též poskytovat přípravu pro výkon jednoduchých činností žáků, kteří jsou schopni samostatně pracovat, ale jejichž pracovní a společenské uplatnění musí být řízeno jinými osobami. Do odborného učiliště se přednostně přijímají žáci, kteří úspěšně ukončili devátý ročník základní školy vyučující podle RVP ZV, přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dříve zvláštní škola). V Olomouckém kraji existují krajská odborná učiliště jednak jako součásti středních škol, jednak jako samostatné subjekty.

Olomoucký kraj bude nadále pokračovat v restrukturalizaci vzdělávací nabídky tohoto typu středních škol, jejímž cílem bude vytvářet vzdělávací nabídku učebních oborů, která bude dobře materiálně zajištěna, bude mít podporu sociálních partnerů na trhu práce a bude vycházet z dlouhodobých předpokladů uplatnitelnosti na trhu práce. Takové oborové seskupení bude efektivním příjemcem veřejných prostředků podporujících kvalitu odborné přípravy.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Ponechat střední vzdělání s výučním listem v rozsahu potřeb trhu práce a regionu.	Uplatnitelnost absolventů jednotlivých oborů vzdělání s výučním listem a s maturitní zkouškou na trhu práce v regionu.	Zřizovatelé.	
b) Rozvíjet spolupráci se zaměstnavateli umožňující odbornou praxi žákům středních škol.	Realizované odborné praxe žáků.	Střední školy.	
c) Podporovat spolupráci škol a zaměstnavatelů (např. workshopy, kulaté stoly, zapojení odborníků z praxe do výuky, stáže pedagogů ve firmách, aj.).	Spolupráce škol a zaměstnavatelů.	Zřizovatelé, střední školy.	
d) Podporovat nedostatkové a ojedinělé obory v rámci kraje (např. formou stipendií).	Počet žáků v nedostatkových a ojedinělých oborech v rámci kraje.	Olomoucký kraj, střední školy.	Dotační program Olomouckého kraje.
e) Podporovat standardizaci závěrečných zkoušek učebních oborů ve spolupráci škol a NÚV.	Počet škol a žáků v jednotlivých oborech vzdělání zapojených do spolupráce s NÚV při standardizaci závěrečných zkoušek.	Střední školy.	Státní rozpočet.
f) Zavést do praxe mistrovské zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem.	Realizace mistrovských zkoušek.	MŠMT, Asociace krajů ČR.	Státní rozpočet.
g) Ve spolupráci s Hospodářskou	Počet škol zapojených do	Střední	Ostatní zdroje.

komorou podporovat programy, které zvyšují kvalitu učebních oborů a prestiž řemesla (např. možnost získání „Osvědčení Hospodářské komory ČR pro úspěšné absolventy jednotlivých oborů vzdělání“).	spolupráce na projektech s Hospodářskou komorou a profesními sdruženími.	školy, Hospodářská komora.	
h) Dlouhodobě podporovat veškeré aktivity vedoucí ke zvýšení počtu žáků ve středním vzdělání s výučním listem v oborech perspektivních na trhu práce.	Počet žáků ve středním vzdělání s výučním listem.	Zřizovatelé, střední školy, sociální partneři.	Strukturální fondy EU, dotační program Olomouckého kraje, ostatní zdroje.
g) Nerozšiřovat síť středního vzdělání s výučním listem s výjimkou škol, jejíž zařazení do rejstříku bude plně v souladu s potřebami trhu práce (např. při využití brownfieldu významným investorem, který se bude zaměřovat na technologie, které nejsou v nabídce škol na území Olomouckého kraje). Vždy bude vycházeno ze stanovisek sociálních partnerů a Asociace krajů ČR pro jedinečné obory vzdělání.	Počet škol.	Zřizovatelé.	

2.3.4 Konzervatoř

Jedná se o samostatný druh školy, který je na pomezí sekundárního a terciárního vzdělávání. Konzervatoř, jakožto specifický typ školy, kde se rozvíjejí znalosti a dovednosti žáků v oblasti uměleckého vzdělání, připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých a umělecko-pedagogických činností. Konzervatoř poskytuje čtyřletý vzdělávací program, po jehož úspěšném ukončení dosáhne žák středního vzdělání zakončeného maturitní zkouškou, a šestiletý cyklus vyššího odborného vzdělávání, kdy absolvent získá oprávnění používat za jménem titul „DiS.“ (diplomovaný specialista).

V roce 2008 byla v Olomouci zahájena výuka na Konzervatoři Evangelické akademie. Přemístěním konzervatoře z Kroměříže do krajského města získala Olomouc instituci, která se výrazně podílí na kulturním dění v Olomouckém kraji.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

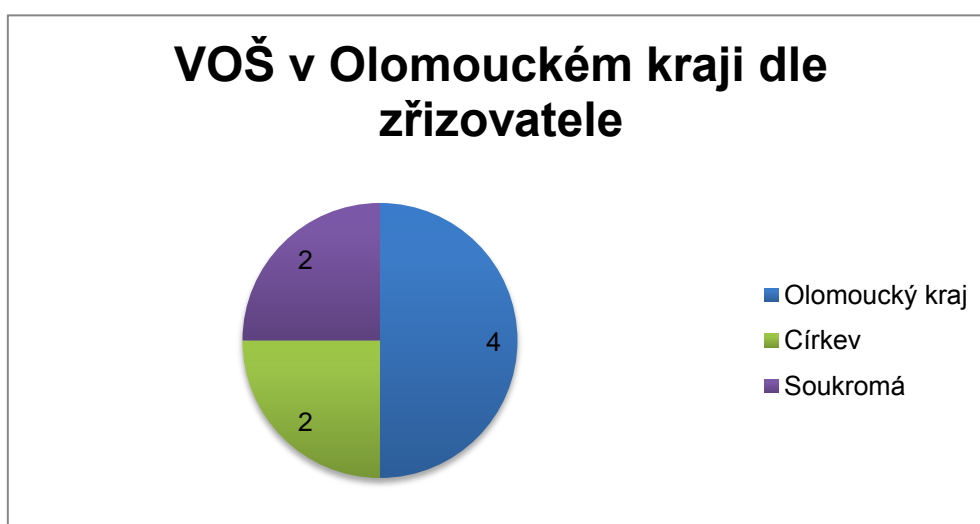
Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podpořit realizaci vzdělávacích programů v konzervatoři.	Počet vzdělávacích programů realizovaných na konzervatoři.	Konzervatoř.	Státní rozpočet.
b) Nenavyšovat počet konzervatoří.	Počet konzervatoří.	Zřizovatelé.	

2.3.5 Terciární vzdělávání

2.3.5.1 Vyšší odborné školy

Vyšší odborné školy (VOŠ) poskytují všeobecné i odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností. Studium se ukončuje absolutoriem, absolvent získá vyšší odborné vzdělání a je oprávněn používat za jménem titul „DiS.“ (diplomovaný specialista).

Vyšší odborné školy vycházejí z tradic dřívějšího pomaturitního studia, proto také většina VOŠ koexistuje se středními odbornými školami. V Olomouckém kraji je do rejstříku škol a školských zařízení k 1. 9. 2015 zapsáno celkem 8 VOŠ, z toho 4 jsou zřizované krajem, 2 církevní a 2 VOŠ zřizované soukromými subjekty. VOŠ působí v okresech Olomouc, Přerov a Šumperk. Všechny VOŠ zřizované krajem mají jako svoji součást střední školu. VOŠ zřizované soukromým subjektem a církví působí jako samostatný subjekt.

Zdroj: OŠMT

Olomoucký kraj bude podporovat spolupráci VOŠ s VŠ při zavádění kreditního systému hodnocení studentů VOŠ. V případě legislativních změn bude Olomoucký kraj podporovat spolupráci VOŠ a VŠ při transformacích oborů, které nebudou moci být na VOŠ vyučovány, do struktur VŠ.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Ponechat v rejstříku škol a školských zařízení vyšší odborné školy s kvalitními a dobře personálně i materiálně zabezpečenými vzdělávacími programy.	Počet VOŠ v kraji.	Zřizovatelé.	
b) U škol, které budou splňovat podmínky, podporovat jejich snahu transformace a integrace do struktury vybrané vysoké školy.	Počet vyšších odborných škol integrovaných do struktury vysoké školy.	Zřizovatelé, vyšší odborné školy.	
c) Podporovat spolupráci vyšších odborných škol s vysokými školami při zavádění kreditního systému hodnocení studentů vyšších odborných škol.	Počet VOŠ, které zavedly kreditní systém hodnocení studentů.	Vyšší odborné školy.	
e) Nové vyšší odborné školy zřizovat jen ve výjimečných a odůvodněných případech.	Počet VOŠ v kraji.	Zřizovatelé.	
f) Nezvyšovat kapacity v oborech vyššího odborného vzdělávání s výjimkou oborů, jejichž zařazení do rejstříku bude plně v souladu s potřebami trhu práce a bude vycházet ze stanovisek sociálních partnerů a Asociace krajů.	Kapacita v oborech vyššího odborného vzdělávání.	Zřizovatelé.	

2.3.5.2 Vysoké školy

V Olomouckém kraji působí jedna univerzita, jež má veřejnoprávní statut. Univerzita Palackého v Olomouci uskutečňuje vzdělávání v bakalářských a magisterských studijních programech na 8 fakultách. Zákon o vysokých školách přiznává veřejným univerzitám práva k některým intelektuálním aktivům vytvořeným ze státních finančních zdrojů. To umožnilo univerzitě vytvořit technologický park a inovační centrum na podporu technologického rozvoje v oblasti biotechnologií.

V Olomouckém kraji mají dále sídlo dvě vysoké školy neuniverzitního typu – Moravská vysoká škola Olomouc a Vysoká škola logistiky o.p.s. Přerov.

Olomoucký kraj podporoval rozšíření vzdělávací nabídky vysokých škol, která je v souladu se základním strategickým dokumentem, Programem rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje a podporuje rozvoj takových oborů, jejichž absolventi mají vysokou míru uplatnitelnosti na trhu práce. Olomoucký kraj podporuje propagaci studijních oborů vysokých škol rozšířením spolupráce mezi Univerzitou a vysokými školami na straně jedné a středními školami na straně druhé např. podporou

podávání společných projektů a účastí zástupců vysokých škol na pravidelných poradách ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem.

Univerzita Palackého v Olomouci, Vědeckotechnický park UP, další vysoké školy a významní zaměstnavatelé v Olomouckém kraji spolupracovali při tvorbě Výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci 2014 – 2020 (tzv. RIS 3). RIS 3 v Olomouckém kraji navazuje na Regionální inovační strategii vydanou Olomouckým krajem v roce 2011. Její hlavní přínos spočívá v aktivizaci inovačního prostředí v Olomouckém kraji a technologické spolupráci mezi podnikateli a výzkumníky. Cílem aktivit Regionální inovační strategie je posílení konkurenceschopnosti Olomouckého kraje v oblasti vědy, výzkumu, vývoje a inovací a vytvoření znalostně ekonomického prostředí, které bude reflektovat aktuální potřeby a trendy v národní, ale také nadnárodní ekonomice. Globálním cílem strategie je díky aplikaci získaných kompetencí ve výrobní a vývojové sféře posílit ekonomické postavení České republiky v rámci zemí EU.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat činnost vysokých škol se sídlem na území Olomouckého kraje.	Výše finanční podpory vysokým školám se sídlem na území Olomouckého kraje.	Olomoucký kraj.	Dotační program Olomouckého kraje.
b) Spolupracovat s vysokými školami se sídlem na území Olomouckého kraje v rámci Výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci 2014-2020 (tzv. RIS 3).	Počet společných projektů Olomouckého kraje a vysokých škol na území kraje.	Vysoké školy, sociální partneři.	Strukturální fondy EU, dotační program Olomouckého kraje.

2.3.6 Další vzdělávání

Význam dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení je v Olomouckém kraji vnímán jako významná priorita rozvoje. Je nutné získávat nové znalosti a dovednosti v rámci adaptace na měnící se životní podmínky. Potřeba kvalitního systému dalšího vzdělávání se zvyšuje také v důsledku potřeb zaměstnavatelů, kteří stále častěji nemohou na trhu práce najít pracovní sílu s vhodnou kvalifikací a další vzdělávání je cesta, jak takovou sílu v relativně krátkém časovém horizontu získat. Stejně tak se potřeba kvalitního dalšího vzdělávání zvyšuje také v souvislosti s neustále se zvyšujícím tempem rozvoje informačních a komunikačních technologií. Přesto Česká republika patří k zemím, které mají relativně nízké procento účastníků dalšího vzdělávání ve srovnání s ostatními zeměmi EU. K řešení této problematiky přispívá velkou měrou snaha transformovat školy na centra celoživotního učení a zmírnit tím dopady poklesu žáků na středních školách. K této transformaci škol pomáhají prostředky ze strukturálních fondů Evropské Unie.

Přijetím strategického rámce Vzdělávání a odborná příprava 2020 (ET 2020) se ČR přihlásila k dosažení evropské referenční úrovně a to 15 % dospělých, kteří se mají v roce 2020 účastnit dalšího vzdělávání. Nabídku dalšího vzdělávání poskytují vysoké školy, střední školy, soukromé i podnikové vzdělávací instituce Olomouckého kraje.

Jedním z hlavních úkolů pro budoucí období bude využití systému financování a dalšího rozvoje systému uznávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle Národní soustavy kvalifikací a vyhlášky č. 176/2009 Sb.

Každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona upravujícího zaměstnanost může využít systému uznávání založeného na zákoně o uznávání výsledků dalšího vzdělávání a Národní soustavě kvalifikací.

Cílem Olomouckého kraje je i nadále rozvíjet a podporovat tento systém uznávání a dále ho propojovat s dalšími kvalifikačními systémy tak, aby se rozšiřovala jeho univerzální uplatnitelnost a podpořit také další rozvoj sítě škol, které poskytují vzdělávací služby dospělým – Center celoživotního učení.

Hlavním úkolem pro následující období bude zvýšení dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání, rozvinutí podpory především s ohledem na nízko kvalifikované a sociálně znevýhodněné občany zejména kvůli jejich lepšímu uplatnění na trhu práce a podpora rozvoje systému uznávání předchozího vzdělávání a učení a také další rozvoj sítě škol – Center celoživotního učení v kraji.

Nositelem a koordinátorem činnosti této sítě škol je Centrum uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje (CUOK), které poskytuje nabídku vzdělávacích služeb dospělým, zejména v souvislosti se zákonem č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání vedoucích k získání profesních kvalifikací dle Národní soustavy kvalifikací. CUOK bylo založeno v březnu roku 2008 jako sdružení právnických osob – středních odborných škol z regionů Jeseník, Šumperk, Přerov, Olomouc, Prostějov a bylo zřízeno s podporou Olomouckého kraje a Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV) Praha. Sdružení je samostatnou koncepční, vzdělávací, metodickou, evaluační, koordinační, poradenskou, informační a ekonomickou jednotkou.

2.3.6.1 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Olomoucký kraj se bude nadále věnovat zvyšování kvality a rozšiřování nabídky dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky.

Olomoucký kraj se v oblasti podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměří především na:

1. jazykově-metodické cizojazyčné vzdělávání všech úrovní;

2. studium zaměřené na zvýšení odborných (včetně ICT, finanční gramotnosti) a manažerských dovedností vedení škol;
3. zvyšování kompetencí učitelů v pedagogicko-psychologické práci;
4. zpřístupnění DVPP malotřídním školám.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků všech druhů škol v souvislosti se změnami školského zákona a prováděcích právních předpisů.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
b) Podporovat zvýšení dostupnosti DVPP.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Školy.	Strukturální fondy EU.
c) Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na moderní metody výuky, vzdělávání a výchovy, na oblast ICT, finanční gramotnosti.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Školy.	Strukturální fondy EU.
d) Vytvořit podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků působících v oblasti dalšího profesního vzdělávání.	Počet pedagogických pracovníků působících v oblasti dalšího profesního vzdělávání zapojených do dalšího vzdělávání.	Školy.	Strukturální fondy EU.
e) Metodicky a organizačně podporovat oblast oborových didaktik.	Počet oborových didaktik.	Školy.	Strukturální fondy EU.
f) Podporovat zvyšování kompetencí učitelů v oblasti výchovně vzdělávacího procesu žáků pocházejících ze sociálně znevýhodněného prostředí a komunikace s rodiči.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Školy.	Strukturální fondy EU.
g) Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
h) Podporovat zapojení škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem do oblasti dalšího vzdělávání prostřednictvím realizace vzdělávacích akcí pro veřejnost, zaměstnavatele a veřejnou správu (např. realizace rekvalifikačních kurzů).	Počet realizovaných vzdělávacích akcí pro veřejnost, zaměstnavatele a veřejnou správu.	Školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
i) Podporovat školy a školská zařízení v dobudování	Infrastruktura pro další vzdělávání.	Zřizovatelé, školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.

infrastruktury využívané pro účely dalšího vzdělávání.			
j) Podporovat zapojení škol a školských zařízení do národních projektů a aktivit Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje.	Počet škol a školských zapojených do národních projektů a aktivit Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje.	Školy.	Strukturální fondy EU.
k) Podporovat činnost Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje.	Výroční zpráva.	CUOK.	Strukturální fondy EU, ostatní zdroje.
l) Podporovat implementaci systému uznávání, založeného na Národní soustavě kvalifikací, a dále jej propojovat s dalšími kvalifikačními systémy a rámcovými vzdělávacími programy tak, aby se rozšiřovala jeho uplatnitelnost v kraji.	Implementace systému uznávání.	Školy, CUOK.	Strukturální fondy EU, ostatní zdroje.
m) Podporovat centra odborného vzdělávání v technických a zemědělských oborech.	Počet center odborného vzdělávání.	Zřizovatelé, školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.

2.3.7 Speciální vzdělávání

Součástí výchovně vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji jsou mimo školy hlavního vzdělávacího proudu i školy speciální. Mateřské, základní i střední speciální školy poskytují díky využití speciálních metod, postupů, prostředků a forem výchovu a vzdělávání dětem a žákům (dále jen žáci) se speciálními vzdělávacími potřebami či s potřebou podpůrných opatření. V současné době v Olomouckém kraji poskytuje speciální vzdělání celkem 34 škol, z toho 24 je zřizováno Olomouckým krajem, 9 škol je soukromých a 1 zřizuje MŠMT.

Zdroj: OŠMT

Mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami řadíme žáky se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením rozumíme mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy; nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova; nebo postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu. Vzdělávání žáků nemocných a oslabených, kteří jsou umístěni ve zdravotnických zařízeních, zajišťují školy při zdravotnických zařízeních.

Speciální vzdělávání je poskytováno žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického a psychologického vyšetření školským poradenským zařízením a jejich rozsah a závažnost jsou důvodem k zařazení do režimu speciálního vzdělávání.

Ve školním roce 2014/2015 bylo v Olomouckém kraji vzděláváno 6 511 dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, přičemž více než polovina z nich formou skupinové nebo individuální integrace. Úspěšnému začlenění dětí a žáků se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním napomáhalo přes 600 asistentů pedagoga.

Již od roku 2009 funguje Spolek speciálních škol a zařízení Olomouckého kraje jako odborný konzultant krajské správy a samosprávy v oblasti školské politiky.

Od 1. 9. 2016 nabude účinnosti novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), díky které bude měněn přístup k dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami. Bude vytvořen systém podpůrných opatření znevýhodněných dětí, žáků a studentů. Cílem legislativních změn je prostřednictvím zavedení efektivního posuzování vhodných podpůrných opatření umožňujících překonání či zmírnění důsledků zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění, dosáhnout realizace společného vzdělávání žáků.

2.3.7.1 Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v oblasti speciálního školství s ohledem na naplňování DZ 2012

1. proběhla optimalizace speciálních škol, přesto zůstal zachován dostatečný počet škol dostupných pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním;
2. došlo k poklesu počtu speciálních tříd při běžných školách;
3. ve speciálních školách zůstal počet otevíraných tříd stejný.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) V návaznosti na znění legislativních předpisů realizovat změny nastavení podmínek pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.	Počet organizačních změn a opatření.	Zřizovatelé, školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
b) Podporovat zavádění systému podpůrných opatření ve vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.	Počet dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v Olomouckém kraji, kterým jsou poskytována podpůrná opatření ve druhém až pátém stupni.	Školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
c) Nadále podporovat školy a třídy zřízené v souladu s § 16 školského zákona a jejich počet optimalizovat v souladu s reálnými potřebami Olomouckého kraje.	Počet škol a tříd.	Zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
d) Podporovat práci Spolku speciálních škol a zařízení Olomouckého kraje.	Činnost Spolku.	Olomoucký kraj, Spolek.	

2.3.8 Základní umělecké školy

Základní umělecké školy (ZUŠ) poskytují základy uměleckého vzdělávání v oboru hudebním, tanečním, literárně-dramatickém a výtvarném. Vzdělávání v ZUŠ je nezbytným předpokladem a východiskem pro další odborné studium na konzervatořích, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým a pedagogickým zaměřením. Zajišťují komplexní rozvoj uměleckého vzdělávání dětí, mládeže a dospělých a rozvoj jejich přirozeného talentu. Plní společensky přínosnou sociální prevenci negativních společenských jevů od předškolního věku až po dospělost. V souladu s platnou legislativou jsou ZUŠ zřizovány krajem (16), městy či obcemi (8) a soukromými subjekty (3) – stav k 7. 9. 2015.

Zdroj: OŠMT

Současná hustota sítě škol i jejich oborové rozvrstvení v Olomouckém kraji dlouhodobě odpovídá požadavkům veřejnosti. S ohledem na možnosti profilace a specializace jednotlivých škol, která byla umožněna od 1. 9. 2012 prostřednictvím zahájení výuky podle školních vzdělávacích programů, se nepředpokládá další rozšiřování sítě škol, vyjma zřizování dalších míst poskytovaného vzdělávání již stávajících ZUŠ s ohledem na složitou dopravní obslužnost v rámci již existujících kapacit.

2.3.8.1 Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v oblasti základního uměleckého školství s ohledem na naplňování DZ 2012

1. školní rok 2014/2015 byl čtvrtým rokem realizace kurikulární reformy v základním uměleckém vzdělávání a třetím rokem činnosti základních uměleckých škol podle školních vzdělávacích programů;
2. materiálně-technické podmínky jsou postupně zkvalitňovány a modernizovány;
3. základní umělecké školy se zapojují do veřejného a kulturního života a jsou proto považovány za významné nositele kultury v regionech;
4. prostřednictvím různých informačních kanálů jsou veřejnost i partneři informováni o výrazné úspěšnosti žáků;
5. stále se zvyšuje zájem žáků a rodičů o vzdělávání v základních uměleckých školách.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Po dohodě s obcemi se snažit o přechod základních uměleckých škol zřizovaných krajem do zřizovatelské kompetence obcí.	Počet převedených základních uměleckých škol do zřizovatelské kompetence obcí.	Územně samosprávné celky.	Státní rozpočet, vlastní zdroje.
b) Umožnit zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání stávajících ZUŠ s ohledem na složitou dopravní obslužnost v rámci stanovených kapacit.	Počet nových míst poskytovaní vzdělávání pouze v rámci stávajícího rozpočtu a cílových kapacit škol.	Zřizovatelé.	
c) Umožnit přesuny mezi kapacitami jednotlivých uměleckých oborů v rámci stávající kapacity škol.	Změny v kapacitách jednotlivých uměleckých oborů.	Zřizovatelé.	
d) S ohledem na dosavadní vývoj nezvyšovat kapacity ZUŠ.	Cílové kapacity škol.	Zřizovatelé.	
e) Nerozšiřovat stávající síť ZUŠ o další samostatné ZUŠ.	Rozsah nabídky stávající sítě ZUŠ a uměleckých oborů.	Zřizovatelé.	
f) Podporovat postupnou implementaci školních vzdělávacích programů do všech ročníků studia v ZUŠ.	Soulad RVP ZUV s ŠVP jednotlivých ZUŠ.	Základní umělecké školy.	
g) Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich zapojení do vzdělávacích projektů financovaných z fondů EU (jazykové a odborné vzdělávání).	Procento zapojených pedagogů do projektů zaměřených na DVPP.	Základní umělecké školy.	Strukturální fondy EU.
h) Podporovat spolupráci ZUŠ v rámci Olomouckého kraje prostřednictvím dotačních titulů a grantů.	Výčet společných kulturních akcí pořádaných ZUŠ v rámci jejich vzájemné spolupráce.	Základní umělecké školy.	Strukturální fondy EU.
i) Podporovat spolupráci ZUŠ se zahraničními školami obdobného zaměření formou dotačních titulů a grantů.	Výčet společných kulturních akcí ZUŠ uskutečněných v rámci spolupráce se zahraničními partnery.	Základní umělecké školy.	Strukturální fondy EU, dotační programy Olomouckého kraje.

2.3.9 Školy a školská zařízení jiných zřizovatelů

Řada škol a školských zařízení v Olomouckém kraji je zřízena jiným zřizovatelem. K 1. 9. 2015 se jedná o školy a školská zařízení zřízené městy a obcemi (v oblasti středního vzdělávání se jedná o 3 gymnázia), církvemi (zde se jedná o 5 mateřských škol, 1 základní školu, 2 střední školy, 2 vyšší odborné školy, 1 konzervatoř a 3 samostatně zřízená školská zařízení) a soukromými subjekty (zde se jedná o 19

mateřských škol, 10 základních škol, 18 středních škol, 2 vyšší odborné školy a 3 základní umělecké školy).

Jiní zřizovatelé se také podílejí na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Do výše uvedeného výčtu jsou zahrnuty soukromé školy samostatně zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to 4 mateřské školy, 7 základních škol a 5 středních škol.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zřizuje v Olomouckém kraji 1 dětský diagnostický ústav, 2 dětské domovy se školou, 2 výchovné ústavy, 3 základní školy, 2 střední školy a 1 mateřskou školu, základní školu a střední školu pro sluchově postižené děti a žáky.

Z výše uvedeného výčtu je patrné, že školy a školská zařízení jiných zřizovatelů se poměrně významným způsobem podílejí na vzdělávání v Olomouckém kraji, a to i na středním vzdělávání.

Na školství v Olomouckém kraji se pohlíží jako na celek. Účelem je adekvátní, kvalitativně i kvantitativně efektivní síť škol na území kraje, která bude co do objemu i struktury plně vyhovovat potřebám regionu a jeho plynulému rozvoji. Z tohoto pohledu je nutné usilovat o to, aby školy jiných zřizovatelů akceptovaly střednědobé návrhy a záměry dlouhodobého záměru a snažily se naplňovat cíle této strategie. Zástupci škol jiných zřizovatelů jsou členy poradních orgánů Olomouckého kraje pro oblast školství, především Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje.

Důležitou roli v koordinaci a strategickém plánování rozvoje vzdělávání v Olomouckém kraji hraje Pracovní skupina Vzdělávání Regionální stálé konference pro území Olomouckého kraje.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Pohlížet na školství v Olomouckém kraji jako na celek bez ohledu na zřizovatele.	Počet středních a vyšších odborných škol jiných zřizovatelů v Olomouckém kraji + kapacity škol a počet klientů školských zařízení.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje, ostatní zdroje.

2.3.10 Jazykové školy

Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky jsou podle školského zákona školy, které poskytují jazykové vzdělání v hlavních světových jazycích a českém jazyce pro cizince. Od 1. 1. 2014 jsou všechny jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky v Olomouckém kraji součástí středních škol zřizovaných Olomouckým krajem.

S ohledem na požadavky a možnosti dnešní doby je třeba zohlednit profilaci jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky. Vedle nabídky státních jazykových zkoušek, jejichž platnost je omezená pouze na Českou republiku, je třeba nadále více podporovat a rozvíjet jazykové vzdělávání, které směřuje k absolvování mezinárodních standardizovaných zkoušek systému ALTE (The Association of Language Testers in Europe) s mezinárodní uplatnitelností (uplatnění při pracovních a studijních pobytech v zahraničí) a jazykové vzdělávání v českém jazyce pro cizince. Dále je také možné využít odborného potenciálu jazykových škol v oblasti metodiky a cizojazyčného vzdělávání a podporovat jejich podíl na DVPP základních a středních škol, a to i učitelů neязыkových předmětů (zavádění metody CLIL apod.).

V oblasti jazykového vzdělávání je v Olomouckém kraji dostatek škol, a proto nebude v následném období třeba rozšiřovat počet těchto škol zápisem nových jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky do školského rejstříku.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat zachování jednoletých kurzů cizích jazyků na jazykových školách.	Počet jednoletých kurzů cizích jazyků na jazykových školách.	Jazykové školy.	Vlastní zdroje.
b) Podporovat spolupráci jazykových škol se zahraničními institucemi, univerzitou, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem vnitra České republiky.	Realizované případy spolupráce.	Jazykové školy.	Strukturální fondy EU, dotační program Olomouckého kraje.
c) Podporovat jazykové školy v organizaci zkoušky A1 z českého jazyka pro trvalý pobyt.	Počet úspěšných absolventů mezinárodních zkoušek.	Jazykové školy.	
d) Nerozšiřovat stávající síť jazykových škol.	Počet jazykových škol.	Zřizovatelé.	

2.3.11 Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

Mezi školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy patří diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy. Olomoucký kraj zřizuje dětské domovy, další zařízení tohoto typu jsou zřizována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Dále se tedy věnujeme typu zařízení, ke kterému má kraj zřizovatelské kompetence.

Členění školských zařízení	Počet zařízení zřizovaných Olomouckým krajem	Počet zařízení zřizovaných MŠMT	Počet zařízení zřizovaných církví
Diagnostický ústav	0	1	0
Dětský domov	11	0	1
Dětský domov se školou	0	2	0
Výchovný ústav	0	2	0

2.3.11.1 Dětské domovy

Dětské domovy pečují o děti podle jejich individuálních potřeb. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Účelem dětského domova je zajišťovat komplexní péči o děti s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Tyto děti se vzdělávají ve školách, které nejsou ve většině případů součástí dětského domova. Do dětského domova mohou být umísťovány děti ve věku zpravidla od 3 do 18 let, setrvat v něm mohou dobrovolně nejvýše do 26 let.

V Olomouckém kraji jsou všechny dětské domovy rodinného typu, což umožňuje intenzivněji a účinněji vést děti k budoucí samostatnosti a soběstačnosti, a tím dosáhnout lepší sociální integrace dětí do společnosti.

K navrhovaným systémovým změnám v oblasti dětských domovů zřizovaných krajem, které se týkají převodu této gesce z MŠMT do gesce MPSV, zaujímá Olomoucký kraj nesouhlasné stanovisko.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Vytvářet podmínky a podporovat vznik možnosti samostatného bydlení.	Počet mladých lidí samostatně ubytovaných v rámci dětského domova a mimo dětský domov.	Dětské domovy.	Vlastní zdroje, ostatní zdroje.
b) V odůvodněných případech podporovat vznik elokovaných pracovišť stávajících dětských domovů (rodinné domy, byty ve stávající zástavbě...).	Počet elokovaných pracovišť stávajících dětských domovů a počet klientů dětských domovů, kteří tato pracoviště využívají.	Dětské domovy.	Vlastní zdroje, ostatní zdroje.
c) V souladu s navrhovanou novelou zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně	Počet středisek výchovné péče především v rámci ambulantních, terénních a celodenních služeb.	Zřizovatelé.	Státní rozpočet.

<p>výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, a transformací systému péče o ohrožené děti využít v případě zřizovatelských kompetencí kapacit některých ze stávajících dětských domovů (zejména ve větších městech) ke zřízení středisek výchovné péče především v rámci ambulantních, terénních a celodenních služeb. Nadále usilovat o zachování dětských domovů v gesci školství.</p>			
<p>d) Posílit preventivní složky práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami zejména přesunem části personálních kapacit do terénních služeb.</p>	<p>Počet dětí a rodin, které využívají preventivní složky práce dětských domovů.</p>	<p>Dětské domovy.</p>	<p>Strukturální fondy EU, dotační programy Olomouckého kraje.</p>

2.3.12 Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům (dětem, žákům a studentům, dále pak pedagogickým pracovníkům, zákonným zástupcům nezletilých účastníků a dalším fyzickým osobám) naplnění volného času různorodou zájmovou činností. Je upraveno zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, především ve střediscích volného času, dále ve školních družinách a školních klubech.

2.3.12.1 Školní kluby a družiny

Školní kluby a školní družiny (dále jen ŠK, ŠD) patří mezi školská zařízení pro zájmové vzdělávání, která mohou zřizovat kraje, obce, soukromé osoby a církve. V Olomouckém kraji tato zařízení nejsou zřízena jako samostatné právní subjekty, činnost těchto zařízení vždy vykonává jiná právnická osoba.

ŠK a ŠD organizují zájmové vzdělávání především pro žáky základních škol před zahájením a po ukončení vyučování. Činnost těchto zařízení bývá zpravidla ukončena kolem 16. hodiny. Přesto však v některých případech mohou vytvářet konkurenční prostředí pro činnost středisek pro volný čas, proto bude Olomoucký kraj usilovat především o koordinaci vzdělávacích aktivit těchto zařízení.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Řešit komplexně volnočasové a zájmové vzdělávací aktivity zejména tím, že nebude nově podporovat plošné souběžné fungování činnosti školních družin a/nebo školních klubů se středisky volného času vykonávané jednou právnickou osobou.	Počet subjektů.	Zřizovatelé.	
b) Nevytvářet nové konkurenční prostředí mezi jednotlivými druhy (typy) zařízení zejména tím, že nebude nově zařazovat zařízení pro zájmové vzdělávání u právnických osob v oblastech, kde je nabídka volnočasových aktivit dostatečná.	Počet subjektů.	Zřizovatelé.	
c) Přizpůsobovat kapacity zařízení pro zájmové vzdělávání v souladu s demografickou křivkou.	Nabídka a naplněnost kapacity jednotlivých druhů zařízení v oblasti volnočasových aktivit.	Zřizovatelé.	

2.3.12.2 Střediska volného času

Střediska volného času (SVČ) zaujímají dominantní postavení v oblasti zájmového vzdělávání. Jsou zřizována jako domy dětí a mládeže se zájmovou působností zahrnující širokou škálu zájmového vzdělávání, kterou lze uskutečňovat různými formami činností. Jde zejména o činnosti pravidelné (zájmové kroužky, kurzy, výukové programy), příležitostné a spontánní (akce, soutěže), táborové (pobytové a příměstské tábory). Tyto se realizují ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřují na konkrétní jednu oblast zájmového vzdělávání, a to jako stanice zájmových činností. Činnost středisek je určena pro děti, žáky, studenty, pedagogické pracovníky, popřípadě další osoby. Jedná se o významné subjekty mimoškolní výchovy a vzdělávání, organizátory účelného využívání volného času vykonávající činnost po celý školní rok, a to i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování.

Zájmové vzdělávání, i když neposkytuje stupeň vzdělání, se zabývá aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní (prevence šíření rizikového chování), zdravotní (relaxační a regenerační), sociální – rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, nadání, upevňuje sociální vztahy.

Olomoucký kraj v současné době disponuje stabilizovanou sítí středisek volného času zařazených do rejstříku škol a školských zařízení. Tu k 1. 9. 2015 tvoří 17 zařízení, z toho 5 je zřizováno krajem, 9 obcemi, 2 církvemi a 1 soukromou osobou. Působnost uvedených zařízení je dle druhu a typu činnosti zejména místního významu a jen v některých případech regionálního významu. Z tohoto důvodu je v dlouhodobém horizontu možnost projednat s příslušnými obcemi a městy jejich transformaci ve smyslu změny zřizovatele a tím zlepšit koordinaci všech aktivit (SVČ, ŠD, ŠK) v oblasti zájmového vzdělávání.

Zdroj: OŠMT

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Po dohodě s obcemi se snažit o přechod středisek volného času zřizovaných krajem do zřizovatelské kompetence obcí.	Počet subjektů převedených z krajů na obce.	Územně samosprávné celky.	
b) Rozšiřovat nabídku pravidelných, příležitostných i spontánních aktivit včetně nabídky pobytových a příměstských táborů, nezávislých na pravidelné účasti dětí, a tím pružně reagovat na potřeby a specifika regionu.	Počet zájmových kroužků, kurzů a výukových programů včetně jejich účastníků zapojených do zájmové činnosti SVČ.	SVČ.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
c) Vytvářet možnosti vícezdrojového financování SVČ.	Objem finančních prostředků získaných z jiných zdrojů, než ze zdrojů zřizovatele.	SVČ.	Strukturální fondy EU, ostatní zdroje.
d) Podporovat vytvořenou strukturu aktivit SVČ, zkvalitňování zájmového	Počet žáků a studentů participujících na otevřené nabídce činností.	Zřizovatelé, SVČ.	Strukturální fondy EU.

vzdělávání a jeho dostupnost.			
e) Podporovat metodicky a finančně všechny typy zájmového odborného vzdělávání včetně vytváření nových soutěží a síťování škol a zaměstnavatelů. Podporovat rozvoj středisek technické zájmové činnosti, zejména na školách.		Zřizovatelé, SVČ.	Strukturální fondy EU.

2.3.13 Rovné příležitosti ve vzdělávání

Zajištění rovného přístupu ke vzdělávání bez ohledu na druh znevýhodnění (např. zdravotní, ekonomické, sociální, etnické, podle pohlaví) je jedním z důležitých projevů sociální soudržnosti společnosti. Na významu nabývá vytváření podmínek pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžného vzdělávacího systému, spolu se zabezpečením potřebných speciálně pedagogicky a psychologicky podpůrných služeb. Od září 2016 dojde v souladu s platnou legislativou k významné změně ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Nově jim bude poskytována podpora prostřednictvím 5 stupňů podpůrných opatření tak, aby se mohli vzdělávat v běžných základních školách formou společného vzdělávání. Na základě změny prováděcích vyhlášek a dalších legislativních předpisů by od září 2016 měli být žáci s lehkým mentálním postižením zařazováni do hlavního vzdělávacího proudu, tedy do běžných základních škol formou inkluze. Se změnou legislativních předpisů souvisí zrušení přílohy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále jen „RVP ZV“) upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále jen „LMP“), a to bez náhrady. Dle uvedené přílohy se vzdělávají žáci s LMP jak v běžných školách, tak základních školách praktických (bývalých zvláštních školách) a někteří i v základních školách speciálních (bývalých pomocných školách zřízených pro žáky se středním a těžkým mentálním postižením). Současné znění RVP ZV neumožňuje dostatečně zohlednit speciální vzdělávací potřeby žáků s LMP, proto dojde k jeho úpravě. Podle nového znění RVP ZV by se od 1. 9. 2016 vyučovali žáci všech základních škol mimo základních škol speciálních.

Výše uvedené změny budou mít významný dopad na oblast speciálních škol samostatně zřízených pro žáky s lehkým mentálním postižením (základních škol praktických), které jsou převážně zřizovány kraji. Nicméně minimální zkušenosti a nemožnost predikce chování aktérů vzdělávání neumožňují odhadnout konkrétní dopady a tedy stanovit přesnější záměry.

Olomoucký kraj dlouhodobě podporuje rovné příležitosti ve vzdělávání a na jeho území se realizují v tomto směru mnohé aktivity. K těmto aktivitám mimo jiné patří:

- podpora zřizování přípravných tříd základních škol pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a pro děti, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj;
- základní školy čerpají finanční prostředky z rozvojových programů MŠMT „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním“ a „Na podporu školních psychologů a školních speciálních pedagogů ve školách a metodiků – specialistů ve školských poradenských zařízeních“, jehož cílem je zlepšit kvalitu vzdělávání žáků na základních a středních školách;
- realizace bezplatné přípravy českého jazyka žáků – cizinců z jiného členského státu Evropské unie a zemí třetího světa;
- střední školy kraje každoročně využívají dotaci MŠMT v rámci dotačního programu „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol a konzervatoří“ a Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje dává odborné stanovisko k projektovým žádostem o podporu z MŠMT v dotačních programech: „Na podporu integrace romské komunity“ a „Na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy“.

Rovněž nový Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání má jako jednu ze stanovených prioritních os Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, čímž se školám a školským zařízením v Olomouckém kraji nabízí možnost využít evropských dotačních programů na rozvoj zajištění rovného přístupu ke vzdělávání.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat zřizování přípravných tříd a pracovních pozic asistentů pedagoga především v mateřských a základních školách s vyšším počtem dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.	Počty tříd a asistentů pedagoga.	Zřizovatelé, školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
b) Podporovat studium dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí na středních školách, Podporovat studium bezplatné přípravy českého jazyka žáků – cizinců z jiného členského státu Evropské unie a zemí třetího světa.	Počty žáků.	Školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
c) Vyhodnocovat dopad změn	Počty žáků	Zřizovatel	

v rámci společného vzdělávání v oblasti speciálního školství			
d) Zkvalitnit vzdělávání žáků na základních a středních školách prostřednictvím školních psychologů a speciálních pedagogů.	Počet školních psychologů a speciálních pedagogů na základních a středních školách.	Školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

2.3.14 Systém poradenství ve školství

Systém poradenství ve školství se člení na poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Poradenské služby ve školách zabezpečují: výchovný poradce, školní metodik prevence, školní psycholog a školní speciální pedagog. Školská poradenská zařízení tvoří pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra.

Olomoucký kraj je jedním z prvních krajů, který se za účelem zkvalitnění a rozšíření nabídky služeb speciálně pedagogických center vydal cestou zřízení jednotného integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému s celokrajskou působností. Cílem této transformace je především zvýšení kvality a dostupnosti služeb speciálně pedagogického centra v rámci celého Olomouckého kraje.

2.3.14.1 Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje, Olomouc, U Sportovní haly 1a

K 1. 1. 2014 zahájilo činnost speciálně pedagogické centrum při Pedagogicko-psychologické poradně Olomouckého kraje, Olomouc, U Sportovní haly 1a. V souvislosti s tímto krokem došlo ke změně názvu školského zařízení, který zní Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje, Olomouc, U Sportovní haly 1a (dále jen PPP a SPC OK).

Vizí PPP a SPC OK do budoucna je zřizování speciálně pedagogických center v místech Olomouckého kraje, kde tato doposud nejsou. Mělo by jít o integrovaná speciálně pedagogická centra, kde budou poradenští pracovníci poskytovat své služby klientům s různými typy zdravotního postižení – zrakového, sluchového, řečového, mentálního, tělesného nebo kombinovaného.

Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) zjišťuje pedagogicko-psychologickou připravenost na povinnou školní docházku, provádí psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku dětí předškolního věku, žáků základních a středních škol s výchovnými problémy, zabezpečuje diagnostiku žáků základních a středních škol s výukovými problémy, diagnostiku mimořádného nadání žáků a kariérové poradenství.

Poskytuje poradenské konzultace zákonným zástupcům a školám. V PPP při PPP a SPC OK působí v současnosti tři koordinátorky péče o nadané žáky v regionu.

Speciálně pedagogické centrum (SPC) zabezpečuje speciálně pedagogickou a psychologickou péči dětem a žákům se zdravotním postižením a poskytuje jim odbornou pomoc v procesu integrace do společnosti ve spolupráci s rodinou, školami, školskými zařízeními a odborníky. Pro rozšíření a zkvalitnění nabídky služeb speciálně pedagogických center je třeba řešit odbornou péči systematicky, rozvojem jednotného integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému.

V oblasti poskytování poradenských služeb bude kladen důraz na přechod od diagnostiky zaměřené primárně na zjišťování konkrétních diagnóz k diagnostice zaměřené na zjišťování míry podpory, kterou žák potřebuje při vzdělávání a navrhování konkrétních podpůrných opatření.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) V zájmu zajištění dostatečné dostupnosti podporovat rozšíření nabídky služeb pedagogicko-psychologického poradenství formou dalších míst poskytování školských služeb s ohledem na potřeby regionu a zřizovatele v rámci stávajících kapacit.	Počet klientů, využívajících služby SVP v jiných krajích.	PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, vlastní zdroje.
b) V souvislosti s legislativními změnami v systému poradenských služeb zvýšit počet poradenských pracovníků vzhledem k potřebám jednotlivých školských zařízení.	Počet poradenských pracovníků.	PPP a SPC OK.	Státní rozpočet.
c) Podporovat spolupráci se středisky výchovné péče (SVP) při řešení úkolů primární prevence a sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.	Počet klientů PPP Olomouckého kraje s problematikou primární prevence a sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.	PPP a SPC OK.	
d) Usilovat o sjednocení výstupů poradenských zařízení.	Počet metodických konzultací poskytnutých pracovníky SPC, PPP vyučujícím, případně pracovníkům jiných poradenských zařízení.	MŠMT, PPP a SPC OK.	

2.3.14.2 Kariérové poradenství

Na kariérovém poradenství se podílejí výchovní poradci působící na školách, školská poradenská zařízení, která poskytují zejména pedagogicko-psychologickou pomoc při volbě vzdělávací dráhy a informační a poradenská střediska (IPS), která se nacházejí na okresních kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR a poskytují především odbornou poradenskou pomoc při volbě a změně povolání. Vedle těchto možností mohou žáci využívat také internetový Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce ISA+ na www.infoabsolvent.cz, který vznikl v rámci projektu VIP Kariéra financovaného ESF. Olomoucký kraj pro tyto účely také každoročně pořádá prezentační výstavu oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje SCHOLARIS a společně s ÚP se podílí na vydání a distribuci atlasů školství s přehledem oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje. Základním školám také Olomoucký kraj poskytuje leták, kterým podporuje zájem o učební obory požadované na trhu práce. Novinkou v oblasti poskytování kariérového poradenství pro žáky i veškerou veřejnost je BURZA PRÁCE A VZDĚLÁNÍ, kde jsou pořadateli i vystavujícími hosty (Olomoucký kraj, krajská pobočka Úřadu práce ČR v Olomouci, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Krajská hospodářská komora Olomouckého kraje, zaměstnavatelé, střední školy, vyšší odborné školy, vysoké školy) poskytovány kompletní informace z oblasti plánování a realizace profesní volby.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Zajistit organizaci prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje.	Prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje.	Střední a vyšší odborné školy.	Vlastní zdroje.
b) Podílet se i nadále na vydávání atlasů školství.	Počet vydání atlasů školství.	Olomoucký kraj.	Vlastní zdroje.
c) Informovat veřejnost o podpoře Olomouckého kraje žákům učebních oborů požadovaných na trhu práce.	Burzy práce a vzdělání.	Olomoucký kraj.	Vlastní zdroje.
d) Organizovat setkání výchovních poradců základních škol Olomouckého kraje, pravidelně alespoň 1x ročně informovat výchovní poradce o aktuální situaci na trhu práce, podmínkách přijímacího řízení atd.	Počet setkání výchovních poradců základních škol Olomouckého kraje.	Olomoucký kraj.	Vlastní zdroje.

2.3.15 Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže

Primární prevence rizikových projevů chování představuje složitý a mnohovrstevný soubor opatření a aktivit zaměřených především do oblasti prevence drogových závislostí, alkoholismu, tabakismu, kriminality, virtuálních drog, patologického hráčství, záškoláctví, všech forem násilného chování, šikany, xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu.

Cílem primární prevence je napomoci zejména výchově dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti, dále k výchově ke zdravému způsobu života, zejména ve smyslu široce pojaté tolerance, vědomí vlastní osobnostní hodnoty, právní a zdravotní odpovědnosti a odmítání všech forem násilí, destrukce a sebepoškozování, jež vede ke zlepšení klimatu ve školách a školských zařízeních i v běžném životě.

V popředí zájmu je aktuálně již několik let zejména „specifická primární prevence“, která představuje cílené aktivity zaměřené přímo na rizikovou populaci a možný výskyt rizikového, sociálně deviantního či sociálně patologického chování.

V resortu školství efektivní uplatnění nejčastěji nalézá především „všeobecná a selektivní“ primární prevence, v odůvodněných případech je však zapotřebí i prevence „indikované“.

Výkon primární prevence je řešen institucionálně s přispěním odborného personálního zázemí. Konkrétně stojí především na oporách příslušného legislativního zázemí a současně na činnosti intervence metodiků prevence, a to od úrovně ústřední, přes krajskou, oblastní až po školní.

Koncepce a systém primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže vycházejí v resortu školství ze Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2013–2018. Na úrovni Olomouckého kraje jsou obsaženy v kapitole o projevech a prevenci rizikového chování u dětí a mládeže ve Strategickém protidrogovém plánu Olomouckého kraje na léta 2015–2018 a ve specializovaném dokumentu Krajského plánu primární prevence rizikových projevů chování na léta 2015–2018.

V oblasti přímé podpory především školních preventivních programů, jako základních nástrojů primární prevence ve školských subjektech, Olomoucký kraj každoročně z účelové dotace MŠMT ČR tyto programy financuje, přičemž v zadávacích podmínkách dotačního řízení jsou promítnuty dílčí priority a aktuální trendy primární prevence. Olomoucký kraj na tuto oblast rovněž každoročně vyčleňuje finanční prostředky ze svého rozpočtu.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Zajistit rovnoměrnější pokrytí službami primární prevence v celém Olomouckém kraji, zejména se specifickým důrazem na zlepšení těchto služeb v okrese Jeseník.	Počet programů škol a NNO nabízených v rámci výkonu primární prevence, specificky s důrazem na hodnocení úrovně poskytování služeb v okrese Jeseník.	Olomoucký kraj, NNO.	Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje.
b) Podporovat zkvalitnění preventivních programů, v této souvislosti dále rozvíjet specifickou primární prevenci (zejména selektivní) a udržovat nesespecifickou primární prevenci, včetně podpory certifikovaných organizací v primární prevenci.	Počet programů realizovaných v rámci oficiální finanční podpory v oblasti primární prevence a počet certifikovaných organizací v primární prevenci.	Olomoucký kraj, NNO.	Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje.
c) Realizovat dlouhodobou, specifickou a cíleně zaměřenou kampaň směřující k potlačení vysoké míry společenské tolerance k alkoholu a tabáku vedoucí k absenci pocitu osobní odpovědnosti, podceňování rizik a negativní bilance v počtu jedinců užívajících ve zvýšené míře legální drogy a stále více i nelegální marihuanu.	Rozsah a kvalita projektů realizovaných v rámci dané problematiky, počet tematických porad s metodiky prevence v rámci této problematiky.	Olomoucký kraj, NNO, školy.	Státní rozpočet.
d) Podporovat činnosti a aktivity směřující k většímu zapojení rodičů do primární prevence a dále prohlubovat tvorbu prostoru pro mimoškolní výchovu jako prostředku ovlivňujícího potenciální výskyt sociálně patologických jevů (včetně problematiky zapojení dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí).	Počet škol, pedagogů, dětí a rodičů zapojených do primární prevence.	Školy, PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje, vlastní zdroje škol.
e) Intenzivně podporovat informovanost a dostupnost informací z oblasti primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže a současně cíleně podporovat nabídku vzdělávání v oblasti primární prevence, a to zejména s důrazem na vzdělávání metodiků prevence a třídních učitelů.	Počet vzdělávacích projektů, počet pedagogů, kteří absolvovali specializované vzdělávání.	Olomoucký kraj, NNO, PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje.

2.3.16 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) má v České republice svoji dlouhou tradici. Cílem EVVO je rozvíjet kompetence různých cílových skupin k odpovědnému environmentálnímu chování prostřednictvím výchovně-vzdělávacích programů, informačních služeb či jiných prostředků.

EVVO je zaměřena na celou populaci, která je podle specifických cílů a prostředků dále dělena na hlavní cílové skupiny: pracovníky veřejné správy, děti a mládež, podnikatelský sektor a na širokou (laickou) veřejnost. Zvláštní důraz je kladen na EVVO dětí a mládeže, neboť v raném věku se formují celoživotní postoje a návyky.

EVVO je také součástí vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR), které každému člověku umožní získat znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty potřebné pro vytváření udržitelné budoucnosti a které spočívá ve vyvážení ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje. Současně se zaměřuje na rozvoj aktivního občanství, participaci v občanské společnosti a vzdělávat k toleranci, vzájemnému respektu a demokratickým hodnotám.

Základním strategickým dokumentem, podle kterého se realizuje EVVO a VUR na území Olomouckého kraje, je Koncepce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) V souladu s finančními možnostmi Olomouckého kraje realizovat aktivity vycházející z Koncepce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje zejména v oblasti školství (cílená podpora vybraných aktivit a zajištění služeb v oblasti EVVO významně přispívajících k naplnění Koncepce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje).	Realizované aktivity z Koncepce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje zejména v oblasti školství.	Olomoucký kraj.	Vlastní zdroje.
b) Podporovat environmentální projekty škol, školských zařízení a dalších subjektů prostřednictvím vyhlašovaných dotačních titulů Olomouckého kraje, vyhlašovaných soutěží, hledáním dalších finančních zdrojů a prezentací úspěšných projektů.	Počet, rozsah a kvalita realizovaných environmentálních projektů škol, školských zařízení a dalších subjektů podpořených z příspěvků a dotací Olomouckého kraje a v rámci globálních grantů.	Olomoucký kraj, školy, NNO.	Dotační programy Olomouckého kraje.
c) Podporovat doporučené postupy stanovené pro školy a	Realizované doporučené postupy stanovené	Olomoucký kraj, školy.	Státní rozpočet, rozpočet

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

školská zařízení Metodickým pokynem MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (zejména podpora odborně-metodické práce pedagogických pracovníků v oblasti EVVO a využívání doporučených metod a forem vzdělávání v oblasti EVVO).	Metodickým pokynem MŠMT – např. dokumenty EVVO ve školách; počet jmenovaných školních koordinátorů EVVO; zajištění vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v oblasti EVVO; využívání doporučených metod a forem vzdělávání v oblasti EVVO).		Olomouckého kraje, vlastní zdroje škol.
d) Rozvíjet spolupráci s organizacemi (př. nevládní neziskové organizace) poskytujícími služby v oblasti EVVO zacílenými na děti, mládež a veřejnost.	Šíře a kvalita nabídky služeb v oblasti EVVO a v oblasti mimoškolního zájmového vzdělávání poskytovaná zejména nevládními neziskovými organizacemi, středisky volného času a dalšími subjekty působícími v Olomouckém kraji zacílená na děti, mládež a veřejnost.	Olomoucký kraj.	Vlastní zdroje.
e) Rozvíjet komunitní funkci škol, kdy se školy stávají prostředím pro rozvíjení spolupráce a zájmu o udržitelný rozvoj a také prostorem pro sdílení zkušeností s dalšími školami a s mimoškolním prostředím (veřejná správa, NNO, podniková sféra, veřejnost).	Počet zapojených škol a počet účastníků.	Školy.	Státní rozpočet, dotační programy Olomouckého kraje.
f) Podporovat neziskové organizace a příspěvkové organizace, jejímž zřizovatelem je Olomoucký kraj a příspěvkové organizace zřizované obcemi v rámci programu Národní síť EVVO, který vyhláší Ministerstvo životního prostředí.	Počet podpořených organizací realizujících ekologické výukové programy v rámci programu Ministerstva ŽP Národní síť EVVO.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.

2.3.17 Podpora výuky cizích jazyků a informačních a komunikačních technologií

Oblastem jazykového vzdělávání a ICT je třeba poskytovat zvláštní podporu. Bez znalostí z těchto odvětví nelze zajistit uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce a přispět ke konkurenceschopnosti ekonomiky. Díky čerpání prostředků z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost došlo v uplynulém období k výraznému zlepšení vybavenosti škol moderními informačními a

komunikačními technologiemi. Podmínkou dalšího rozvoje vzdělávání v těchto směrech je ovšem dostatek kvalitních pedagogických pracovníků. Podpora do těchto oblastí je tedy zaměřena na přípravu nových kvalifikovaných absolventů a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Zejména v technických oborech je nedostatek kvalifikované pracovní síly se znalostí dvou cizích jazyků. S tím souvisí i zajištění financování této oblasti.

2.3.17.1 Podpora výuky cizích jazyků

Olomoucký kraj spolupracuje s Univerzitou Palackého v Olomouci, která připravuje studenty pro učitelskou profesi. Podporuje vytvoření důstojných materiálních podmínek pro nástup jazykově vzdělaných absolventů do všech typů škol a s tím související zvýšení úrovně výuky cizích jazyků. Cílem podpory výuky cizích jazyků je schopnost žáků plnohodnotně se dorozumět alespoň dvěma cizími jazyky.

Olomoucký kraj podporuje projekty financované ESF.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Metodicky a organizačně podporovat rozšíření kvalifikované výuky cizího jazyka, především anglického, v mateřských školách a na 1. stupni ZŠ.	Podíl nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků z celkového počtu učitelů cizích jazyků.	Zřizovatelé, školy.	Strukturální fondy EU, ostatní zdroje.
b) Podporovat rozšíření nabídky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Olomouckého kraje v oblasti cizích jazyků.	Počet pedagogických pracovníků, kteří absolvovali DVPP v oblasti cizích jazyků.	Školy.	Strukturální fondy EU.

2.3.17.2 Podpora výuky informačních a komunikačních technologií

V informační vzdělanosti žáků a učitelů jsou stále rezervy. Využití informačních a komunikačních technologií (ICT) ve výuce a vybavenost škol těmito prostředky není na požadované úrovni (zastaralost PC, nedostatečné využití ve výuce, malá metodická podpora, předražené ICT služby). Olomoucký kraj vytváří podmínky pro obnovu zastaralé výpočetní techniky ve školách a školských zařízeních. Příspěvkové organizace podporuje prostředky ze svého rozpočtu i organizací výběrových řízení pro výhodný, hromadný, nákup PC. Uzavíráním rámcových smluv s dodavateli software umožňuje Olomoucký kraj školám ekonomicky výhodné pořízení nejnovějších licenčních programů.

Podpora výuky ICT však není jen o vybavenosti škol. Její nedílnou součástí musí být tzv. digitální gramotnost, což je základní soubor digitálních znalostí a dovedností potřebných pro řešení každodenních běžných problémů s využitím informačních a komunikačních technologií. Typické dovednosti by měly zahrnovat schopnost pracovat s dokumenty a daty (jednoduché textové editory a tabulkové procesory), schopnost používat webové prohlížeče, elektronickou poštu a schopnost bezpečně a efektivně používat internetové vyhledávače a vyhledávat informace.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat rozvoj tzv. digitální gramotnosti.	Výroční zprávy škol, zprávy ČŠI, znalostní testy	Zřizovatelé, školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
b) Metodicky a organizačně podporovat využití finančních prostředků z ESF v rámci digitálního vzdělávání.	Počet škol, které využily prostředky z ESF.	Zřizovatelé, školy.	Strukturální fondy EU.
c) Podporovat školy při podávání dalších projektů zaměřených na podporu ICT.	Počet podaných projektů zaměřených na podporu ICT, počet úspěšných projektů.	Zřizovatelé, školy.	Strukturální fondy EU.
d) Pokračovat ve vzdělávání učitelů se zaměřením na praktické využití ICT ve výuce.	Počet pedagogických pracovníků, kteří absolvovali další vzdělání v příslušné oblasti.	Školy.	Strukturální fondy EU.

2.3.18 Mezinárodní spolupráce, partnerství škol a studium na zahraničních školách

2.3.18.1 Evropské vzdělávací programy

Evropské vzdělávací programy hrají významnou roli v průběhu vzdělávacího procesu. Jedná se o grantové programy podporující evropskou dimenzi v počátečním i dalším vzdělávání.

Pro období 2014-2020 vznikl nový vzdělávací program Erasmus+, který podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu a mládeže. Je nástupcem Programu celoživotního učení, programu Mládež v akci a dalších.

Školy a školská zařízení v Olomouckém kraji mají možnost čerpání finančních prostředků z uvedeného programu na různé aktivity spojené se vzdělávacím procesem (formálním i neformálním), z nichž nejvýznamnější jsou projektové aktivity spojené s výměnnými pobyty studentů v zemích EU. Školy a školská zařízení mohou využívat a využívají také dalších dotačních programů, kterými jsou např. FM EHP/Norsko či Česko-německý fond budoucnosti.

Od roku 2012 se do mezinárodních projektů spolupráce zapojilo 21 škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem, které realizují či realizovaly celkem 64 projektů mezinárodní spolupráce. Střední školy využívali zejména možnost zapojení do aktivit v rámci PROGRAMU CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ, nejvíce pak jeho součástí COMENIUS – Projekty partnerství škol a programu LEONARDO DA VINCI. Od roku 2014 školy využívají nového programu ERASMUS+.

Olomoucký kraj finančně podporuje účast škol a školských zařízení v rámci evropských vzdělávacích programů a rozvoj jejich dalších mezinárodních projektů. Školy a školská zařízení mohou požádat Olomoucký kraj o dotaci prostřednictvím Programu na podporu mezinárodních výměnných pobytů mládeže a mezinárodních vzdělávacích programů, a to v následujících oblastech:

- výjezd dětí a mládeže do zahraničí;
- organizace výměnného pobytu pro děti, žáky a studenty ze zahraničních partnerských škol a školských zařízení;
- kofinancování mezinárodních vzdělávacích programů.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat a propagovat evropské vzdělávací programy v Olomouckém kraji.	Počet škol a školských zařízení, které se zapojily do mezinárodních programů.	Olomoucký kraj, školy.	Strukturální fondy EU, dotační program Olomouckého kraje.
b) Podporovat zapojení Olomouckého kraje do mezinárodních společenství, jejichž cílem je posílení mezinárodní spolupráce při tvorbě společných projektů, zajištění výměny informací (tzv. best practices) a pomoc při hledání partnerů pro jednotlivé projekty.	Počet podaných projektových žádostí.	Olomoucký kraj.	
c) Zvýšit počet žádostí o grant v uvedených programech z Olomouckého kraje.	Počet škol, které si požádali o dotaci z rozpočtu Olomouckého kraje.	Školy.	Strukturální fondy EU, dotační program Olomouckého kraje.
d) Zvýšit počet výměnných pobytů a stáží studentů v zahraničí.	Podíl žáků, kteří se zapojili do evropských programů (výměnný pobyt, práce na společném projektu, stáž...) z celkového počtu žáků.	Školy.	Strukturální fondy EU, dotační program Olomouckého kraje.

2.3.18.2 Partnerství škol a školských zařízení

Jedním z důležitých předpokladů kvalitního vzdělávání nejen v Olomouckém kraji je budování partnerství škol a školských zařízení, včetně mezinárodních partnerství. Budování partnerství škol a školských zařízení není však omezeno pouze na vzájemnou spolupráci škol, ale lze vytvářet také partnerství škol s dalšími aktéry působícími na poli vzdělávání, resp. aktéry, jichž se tato problematika dotýká, jsou to např. zaměstnavatelé a veřejná správa. Navazování takových mezinárodních partnerství umožňuje výměnu zkušeností mezi školami, pedagogy, žáky a dalšími aktéry působícími na poli vzdělávání a je v mnoha směrech přínosné pro všechny uvedené cílové skupiny a celkové zkvalitnění vzdělávacího procesu. Výše uvedené platí i pro partnerství škol v rámci regionu. Obzvláště pro partnerství mezi základními a středními školami, středními a vysokými školami a případně i trojstranná partnerství. Cílem je nejen přenos know-how, tematická setkávání, moderní formy komunikace (digitální přenos informací), vzájemné učení, ale především využití potenciálu pro rozvoj klíčových kompetencí v oblasti cizích jazyků, informatiky, přírodovědných předmětů a podnikání.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat vznik partnerství škol a školských zařízení navzájem a s dalšími subjekty působícími na poli vzdělávání, zejména mezinárodní a regionální partnerství.	Počet škol a školských zařízení zapojených do mezinárodní či regionální spolupráce.	Školy.	Strukturální fondy EU, dotační programy,
b) Podporovat spolupráci škol a školských zařízení na území Olomouckého kraje se školami a školskými zařízeními v partnerských regionech.	Počet společných projektů škol a školských zařízení na území Olomouckého kraje se školami a školskými zařízeními v partnerských regionech.	Olomoucký kraj, školy.	Strukturální fondy EU, dotační program Olomouckého kraje, vlastní zdroje.
c) V oblasti odborného vzdělávání podporovat spolupráci s podnikatelskou sférou.	Počet odborných škol, které aktivně spolupracují s podnikatelským sektorem.	Školy.	Strukturální fondy EU.
d) Podporovat realizaci projektů financovaných z ESF EU zaměřených na spolupráci škol a školských zařízení.	Výše získaných finančních prostředků z ESF.	Olomoucký kraj, školy.	Strukturální fondy EU.

2.3.18.3 Studium na zahraničních školách

Olomoucký kraj zavedl v roce 2007 systém stipendií Olomouckého kraje určených k podpoře studia na zahraničních středních a vysokých školách. Tzv. Studijní stipendium Olomouckého kraje je poskytováno na kofinancování nákladů spojených s realizací zahraničního studijního pobytu žáků denního studia středních škol,

studentů vyšších odborných škol se sídlem v Olomouckém kraji a dále studentů na vysokých školách na celém území ČR. V letech 2012-2015 bylo stipendium poskytnuto 246 žadatelům a celková výše finanční podpory činila 3 768 000 Kč. S realizací stipendia se počítá i v následujících letech.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Propagovat studium žáků a studentů z Olomouckého kraje na zahraničních školách a univerzitách.	Počet žáků a studentů z Olomouckého kraje, kteří byli úspěšně přijati k zahraničnímu studijnímu pobytu.	Olomoucký kraj, školy.	Dotační program Olomouckého kraje.
b) Finančně podporovat studium žáků a studentů z Olomouckého kraje na zahraničních školách a univerzitách.	Výše finančních prostředků využitých na podporu studijního zahraničního pobytu žáků a studentů Olomouckého kraje.	Olomoucký kraj.	Dotační program Olomouckého kraje.

2.3.19 Strukturální fondy EU v oblasti vzdělávání

Olomoucký kraj a zejména jeho školské příspěvkové organizace se v uplynulém období úspěšně zapojily do procesu využívání finančních prostředků Strukturálních fondů Evropské unie v oblasti vzdělávání. Jedná se zejména o finanční prostředky Evropského sociálního fondu (ESF), ale také Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF). Tyto fondy představují i nadále nejvýznamnější nástroj pro rozvoj vzdělávání v ČR.

V programovacím období 2007–2013 byly finanční prostředky z ESF určené na oblast vzdělávání čerpány zejména prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Projekty škol a školských zařízení zřizovaných na území Olomouckého kraje byly podporovány zejména v rámci globálních grantů prioritní osy 1.

Olomoucký kraj a jeho příspěvkové organizace jsou velmi úspěšné v oblasti čerpání finančních prostředků z ESF. Tento fakt lze považovat mimo jiné za pozitivní důsledek realizace vzdělávacích akcí v oblasti využívání finančních prostředků ESF EU financovaných z rozpočtu Olomouckého kraje.

Olomoucký kraj, vědom si nezbytnosti dalšího rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy za podpory „evropských peněz“, se bude i nadále aktivně zapojovat do operačních programů připravovaných v následujícím programovém období a nadále bude podporovat školské příspěvkové organizace při přípravě na využívání prostředků ze SF EU.

V novém programovacím období bude v rámci vzdělávání klíčový Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (dále jen OP VVV), který se ve třech prioritních osách zaměří na celý vzdělávací systém od mateřských škol až po vysoké školy, včetně podpory výzkumu a vývoje. Tímto naváže na operační programy z období 2007–2013 v gesci MŠMT, tedy na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Operační program Výzkum a vývoj pro inovace. Základní charakteristika projektování v rámci OP VVV je podmíněna tím, že např. oblast regionálního školství musí být podložena „strategií“. Proto vzniknou tzv. Krajské a Místní akční plány (dále jen KAP a MAP). MAP budou v gesci obcí. KAP bude zaměřený na vzdělávání středního školství včetně neformálního a zájmového vzdělávání, které je vázáno na regionální specifika. KAP bude sloužit k podpoře zkvalitnění řízení škol a zvýšení kvality ve vzdělávání. Bude, mimo jiné, podpořeno vzdělávání vedení škol a zřizovatelů, spolupráce v území, workshopy atd.

OP VVV má definovány následující prioritní osy: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum, Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj, Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání.

V rámci podpory technického vzdělávání byla v roce 2015 zpracována Regionální sektorová dohoda pro Olomoucký kraj v oblasti elektrotechniky, jejíž vizí je vytvořit spolupracující prostředí všech aktérů, kteří mohou pozitivně ovlivnit vývoj vedoucí k dostatku elektrotechnicky vzdělaných pracovníků na trhu práce v souladu s potřebami firem. Úkolem regionální sektorové dohody je zajistit zvýšení zájmu žáků základních škol o elektrotechniku, užší propojení zaměstnavatelů a středních škol, podporu Olomouckého kraje a Krajské pobočky Úřadu práce ČR v Olomouci.

V rámci nového programovacího období se realizují Integrované územní investice (International Teritorial Investment – dále jen ITI), které představují realizaci integrovaných strategií rozvoje dané metropolitní oblasti. Strategie zahrnují klíčové investice řešící problémy daného území z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více programů financovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů. Metropolitní oblasti jsou identifikovány jako ty, které mají nejsilnější potenciál růstu. Jejich růst je tedy potřeba podpořit prostřednictvím intervencí do oblastí, které by měly být katalyzátorem dalšího rozvoje, a proto se v rámci ITI předpokládá převážně realizace větších, investičně náročnějších projektů, které mají významný dopad pro řešená území. V rámci ITI Olomoucké aglomerace bude podpora věnována i vzdělávání a počítá se tak s realizací projektů financovaných z Integrovaného regionálního operačního programu, případně z Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání.

Možnost využití finančních prostředků je dána také v rámci Operačního programu Životní prostředí (finanční prostředky z EFRR), v jehož rámci budou školy a školská zařízení předkládat projekty na úpravy budov za účelem energetických úspor.

Školy a školská zařízení působící na území Olomouckého kraje se za podpory Olomouckého kraje zapojují také do realizace systémových a národních projektů.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Podporovat školy a školská zařízení v přípravě a realizaci projektů financovaných z ESF EU.	Počet realizovaných projektů škol a školských zařízení financovaných z ESF EU.	Školy.	Strukturální fondy EU.
b) Podporovat školy a školská zařízení v přípravě a realizaci investičních projektů financovaných z EFRD EU (prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu).	Počet realizovaných investičních projektů financovaných z EFRD EU.	Školy.	Strukturální fondy EU.
c) Podporovat činnosti Regionální sektorové dohody pro Olomoucký kraj.	Plnění aktivit Regionální sektorové dohody pro Olomoucký kraj.	Olomoucký kraj, školy, sociální partneři.	

3. EKONOMICKÁ ČÁST

Přímé neinvestiční výdaje, tedy především prostředky určené na mzdové výdaje zaměstnanců ve školství, plynou do rozpočtu škol a školských zařízení zřizovaných krajem a obcemi přes kraje, a to prostřednictvím tzv. krajských normativů a dle „Principů rozdělování dotace na přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení Olomouckého kraje zřizovaná krajem a obcemi“. Krajský úřad přiděluje v rámci přenesené působnosti dle zvláštního zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám a školským zařízením ve znění pozdějších předpisů finanční prostředky i soukromým školám, v tomto případě však dle normativů stanovených MŠMT. Ze státního rozpočtu jsou prostřednictvím krajů dále poskytovány finanční prostředky na rozvojové programy vyhlašované MŠMT a jiné účelové dotace pro školy obecní, krajské i soukromé.

Dalším zdrojem finančních prostředků určených právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení jsou rozpočty jejich zřizovatelů. Na výši provozního příspěvku obecním školám nemá Olomoucký kraj žádný vliv, o jeho výši rozhodují zastupitelstva obcí v rámci své samostatné působnosti, a proto nejsou předmětem Dlouhodobého záměru kraje.

Příspěvek od zřizovatele je poskytován především na provoz, opravy a investice do majetku kraje. Olomoucký kraj se v rámci svého rozpočtu věnuje oblasti školství, mládeže a sportu i nad rámec příspěvku zřízeným organizacím což podrobněji popisuje část „Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství, mládeže a sportu“.

Výše dotací na činnost organizací církevních nebo zřizovaných státem nejsou v Dlouhodobém záměru uvedeny, protože jsou financovány přímo MŠMT.

3.1 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY – STÁTNÍ ROZPOČET ČR

3.1.1 Financování přímých výdajů ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT

Na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 160 odst. 1 písmeno c) a d) rozepisuje MŠMT finanční prostředky na přímé výdaje ze státního rozpočtu pro jednotlivé kraje k financování škol a školských zařízení zřizovaných kraji a obcemi.

Finanční prostředky přímých výdajů ve smyslu výše uvedeného zákona jsou určeny na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovně právních vztahů, na výdaje podle § 184 odst. 1

a 2 (náklady na konání závěrečných a maturitních zkoušek), výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

Finanční prostředky lze použít také tehdy, zajišťuje-li škola povinnou součást vzdělávání dětí, žáků a studentů u jiné fyzické nebo právnické osoby.

Objem finančních prostředků MŠMT stanovuje krajům na základě počtu žáků v jednotlivých věkových kategoriích a na základě republikových normativů:

- a. dítě v předškolním vzdělávání – věková kategorie 3–5 let;
- b. žák plnící povinnou školní docházku – věková kategorie 6–14 let;
- c. žák v denní formě středního vzdělávání včetně zkrácených studií, včetně žáků nástavbového studia bez žáků nižších ročníků víceletých gymnázií – věková kategorie 15–18 let;
- d. student v denní formě vyššího odborného vzdělávání – věková kategorie 19–21 let;
- e. počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV) pro děti a mládež – věková kategorie 3–18 let v krajských zařízeních ústavní výchovy pro děti a mládež (dále jen KZÚV).

Na každého výše uvedeného žáka jsou vztaženy veškeré neinvestiční výdaje vynakládané ze státního rozpočtu na všechny odpovídající druhy a typy škol a školských zařízení. Finanční prostředky jsou tedy určeny nejen na výuku, ale i na činnost školních družin, školních jídelen, domovů mládeže, základních uměleckých škol, středisek volného času a poradenských pracovišť.

Součástí republikových normativů je také vyjádření limitu počtu zaměstnanců připadajících na 1000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii.

Vzhledem k tomu, že od roku 2012 již MŠMT k normativnímu rozpisu finančních prostředků nerozepisuje účelově určené finanční prostředky na rozvojový program „Podpora řešení specifických problémů RgŠ v jednotlivých krajích s přihlédnutím k rozdílné hustotě osídlení a s tím spojené rozdílné hustotě sítě škol a školských zařízení na území jednotlivých krajů“, musel Olomoucký kraj přistoupit k řešení specifických záležitostí vzdělávacího systému Olomouckého kraje v rámci normativního rozpisu rozpočtu. Jde zejména o vysoký počet pedagogické asistence, která mimo jiné vychází ze současného trendu MŠMT významně podpořit integraci do běžných škol. V roce 2015 navíc tento počet asistentů pedagoga enormně vzrostl a tento nárůst není v rozpočtu stanoveném Olomouckému kraji z MŠMT nijak zohledněn.

MŠMT v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015–2020 konstatuje v souvislosti s demografickým vývojem změnu

trendu vývoje výkonů v regionálním školství. Dosavadní celkový pokles výkonů škol a školských zařízení byl vystřídán celkovým růstem. Od školního roku 2008/2009 dochází k nárůstu dětí v mateřských školách a od školního roku 2012/2013 je zaznamenán nárůst žáků v základních školách. Tento nárůst převyšuje dosud trvající pokles výkonů ve středním a vyšším odborném školství. Tento trend růstu výkonů v regionálním školství se předpokládá až do školního roku 2020/2021. Aby nedošlo ke snižování výdajů na jednotku výkonů, což by mělo negativní důsledky v oblasti odměňování pracovníků regionálního školství, je nezbytné zvýšit zdroje státního rozpočtu v příštích letech úměrně tomuto růstu výkonů.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015–2020 avizuje záměr v letech 2017 až 2018 realizovat komplexní reformu systému financování vzdělávání ve školách tzv. regionálního školství.

Tabulka č. 9: Orientační výše prostředků poskytovaných ze SR dle republikových normativů v tis. Kč

Věková kategorie		2013	2014	2015
3–5 let	Výkony	22 022,5	22 635,5	22 609,0
	Normativ v Kč	38 833	39 235	39 235
	NIV	855 199	888 104	887 065
6–14 let	Výkony	51 348,8	52 289,5	53 576,0
	Normativ v Kč	49 825	50 423	50 423
	NIV	2 558 452	2 636 593	2 701 463
15–18 let	Výkony	23 523,0	22 598,0	21 893,0
	Normativ v Kč	57 718	58 313	58 313
	NIV	1 357 701	1 317 757	1 276 647
19–21 let	Výkony	647,0	616,0	607,0
	Normativ v Kč	49 245	49 755	49 755
	NIV	31 862	30 649	30 201
3–18 let v KZÚV	Výkony	368,0	368,0	368,0
	Normativ v Kč	236 720	239 179	239 179
	NIV	87 113	88 018	88 018
Normativní rozpis	NIV celkem	4 890 327	4 961 121	4 983 394

Zdroj.: Schválený rozpočet roku 2013, 2014 a 2015.

Financování regionálního školství ze Státního rozpočtu ČR kromě přímých výdajů pro školy a školská zařízení zřizovaná krajem a obcemi zahrnuje i objem finančních prostředků určených pro soukromé školy.

Tabulka č. 10: Rozdělení výše prostředků poskytovaných ze SR dle zřizovatelů v tis. Kč

		2013	2014	2015
Přímé náklady		4 890 327	4 961 121	4 983 394
z toho:	Krajské školy	1 940 955	1 913 429	1 887 558
	Obecní školy	2 949 372	3 047 692	3 095 836
Soukromé školy		228 176	230 778	232 687
Regionální školství celkem		5 118 503	5 191 899	5 216 081

Pozn.: U krajských a obecních škol upravený rozpočet 2013, 2014 a 2015. U soukromých škol upravený rozpočet 2013 a 2014 a předpoklad 2015.

U soukromých škol bylo základním principem pro stanovení výše republikových normativů pro rok 2015 ze strany MŠMT zachování celkové výše neinvestičních výdajů na základě republikových normativů vyhlášených pro rok 2014, což umožnily celkové rozpočtové zdroje neinvestičních výdajů roku 2015. Výše normativů neinvestičních výdajů na rok 2015 pro účely poskytování dotací soukromému školství ve smyslu § 4 odst. 1, 2 a 4 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, byla proto ponechána na úrovni roku 2014.

Co se týče odhadu dalšího vývoje výše poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu na roky 2016 až 2021 je zřejmé, že zásadní vliv na jejich výši bude mít další vývoj výkonů v rámci Olomouckého kraje a připravovaná komplexní reforma systému financování vzdělávání ve školách regionálního školství.

Při stanovení odhadu vývoje výše poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu vycházíme z předpokladu, že již nebude dále pokračovat nárůst výkonů v mateřských školách. Další výrazný nárůst výkonů lze očekávat v základním školství. Například ve školním roce 2014/2015 byl nárůst žáků oproti roku 2013/2014 o 1 287 žáků. I přes očekávaný mírný pokles žáků v oblasti středního vzdělávání lze tvrdit, že celkový počet výkonů v rámci Olomouckého kraje bude mít vzestupnou tendenci. Tento předpokládaný nárůst výkonů by měl být finančně plně pokryt ze státního rozpočtu.

Ohledně připravované komplexní reformy systému financování vzdělávání ve školách regionálního školství, jsou v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015–2020 uvedeny pouze základní teze této reformy, a zatím není rozhodnuto o konečné podobě. Nicméně očekáváme, že výsledkem reformy nebude v žádném případě snížení výše přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu pro Olomoucký kraj, ale spíše jejich nárůst.

3.1.2 Rozvojové programy a účelové dotace ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT a spolufinancování z ESF

MŠMT každoročně vyhlašuje rozvojové programy a dotační tituly, jejichž prostřednictvím plynou do regionálního školství další finanční prostředky ze státního rozpočtu. Toto programové financování představuje systémově významný doplněk výkonového financování a umožňuje řešit takové aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do republikových normativů buď není možné, nebo by nebylo účelné. Přestože MŠMT v souvislosti s možností čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu avizovalo omezování účelových dotací, tak v letech 2013 až 2015 došlo k nárůstu jak počtu vyhlašovaných titulů, tak k nárůstu objemu finančních prostředků, které byly touto formou školám a školským zařízením poskytnuty. Pro rok 2016 předpokládáme obdobnou strukturu rozvojových programů a dotačních titulů. Situace v letech 2016 až 2021 bude ovlivněna plánovanou reformou financování školství a tím, jak se podaří finanční prostředky přidělované prostřednictvím účelových dotací zahrnout do normativního financování.

V níže uvedené tabulce jsou vybrány účelové dotace, které MŠMT pravidelně každým rokem vyhlašuje a do kterých se zapojují školy a školská zařízení v Olomouckém kraji.

Tabulka č. 11: Rozvojové programy a účelové dotace z MŠMT v tis. Kč

Název programu	2013	2014	2015
Podpora inkluzivního vzdělávání	3 819	3 790	program zrušen
Zajištění bezplatné přípravy k začlenění do základního vzdělávání dětí z členských států EU, cizinců ze třetích zemí a azylantů	89,7	101,2	123,3
Kompenzační pomůcky	75,2	221	531,3
Podpora organizace a ukončování středního vzdělávání maturitní zkouškou na vybraných školách v podzimním zkušebním období	666,3	544	580,97
Zajištění činnosti česko-francouzských tříd s výukou vybraných předmětů ve francouzském jazyce	96	88	96
Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích - Excellence středních škol	1 640,2	1 441,1	1 603
Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji	76	66	128
Podpora implementace etické výchovy do vzdělávání v základních školách	390,1	0	276,5
Podpora logopedické prevence	266,3	381,6	165,8
Podpora odborného vzdělávání	nebyl vyhlášen	13 859	13 603,7
Podpora školních psychologů	nebyl vyhlášen	2 926,4	5 016,6
Zvýšení platů pracovníků regionálního školství	nebyl vyhlášen	38 763	171 969,3
Prevence rizikového chování	560,8	387,7	250,1
Podpora integrace romské komunity	441,5	220	124,1
Podpora romských žáků středních škol	664,3	541,4	597,69
Zabezpečení okresních a krajských kol soutěží a přehlídek	1 366	1 366	1 366
Zajištění ubytování španělských lektorů na gymnáziích	84	82	84
Podpora multikulturní výchovy	126	185	285
Financování asistentů pedagoga pro děti žáky a studenty se sociálním znevýhodněním	8 087,1	8 125,8	7 485,48
Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením v soukromých školách	5 660,3	5 827,6	5 134,73
Celkem	24 108,8	78 916,8	209 421,6

3.1.3 Státní rozpočet – jiné kapitoly

Olomoucký kraj je od 1. 1. 2003 zřizovatelem Základní školy a Mateřské školy Město Libavá, okres Olomouc, příspěvková organizace, která se nachází na území Vojenského újezdu Libavá. Ministerstvo obrany se jako správní úřad nadřízený Újezdnímu úřadu vojenského újezdu Libavá, zavázalo finančně podílet na zabezpečení provozu školy. Finanční prostředky jsou poskytovány formou dotace, ve které jsou zahrnuty i náklady na příslušný počet žáků chybějících do zákonem stanoveného počtu. Po optimalizaci vojenských újezdů budou na nově vzniklou obec převedeny zřizovatelské kompetence k této organizaci. Do 31. 8. 2016 budou finanční prostředky škole poskytovány dosavadním způsobem. Od 1. 9. 2016 pak budou prostředky na přímé výdaje poskytovány na základě krajské metodiky stejným způsobem, jako ostatním školám zřizovaným obcemi. Finanční prostředky určené na provozní výdaje bude hradit nově zřízená obec.

Tabulka č. 12: finanční nároky k zabezpečení plnění povinné školní docházky v tis. Kč

Neinvestiční dotace	2013	2014	2015
Neinvestiční transfery na provoz škol	2 400	2 300	2 566

Pozn.: Pokryté výdaje roku 2013, 2014, 2015

Střednědobé návrhy a záměry v oblasti výdajů ze státního rozpočtu na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Pokračovat ve vytváření společných principů rozdělování přímých výdajů pro školství krajské i obecní, v případě legislativních změn pro školy a školská zařízení bez rozdílu zřizovatele.	Výše republikových normativů.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
b) Při sestavování rozpočtu vycházet ze změny výkonů u krajského a obecního školství a finančně zabezpečit nárůst výkonů tak, aby nedocházelo ke snižování průměrného platu zaměstnanců škol, především pedagogů.	Výše průměrného platu zaměstnanců škol, především pedagogů.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
c) Pro zvyšování nenárokových složek platu pracovníků školství podporovat trend poklesu počtu zaměstnanců, a to především optimální organizací ve školách a jako prostředek využít krajské normativy.	Počet zaměstnanců ve školách.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
d) Podílet se na připravovaných	Výsledek připomínkového	Olomoucký	Státní rozpočet.

změnách v legislativě při přípravě reformy systému financování RgŠ ze strany ministerstva.	řízení k novelám právních předpisů.	kraj.	
e) V maximální možné míře využívat finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu na rozvojové programy a účelové dotace.	Výše finančních prostředků na rozvojové programy a účelové dotace.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
f) Ve spolupráci s nově vzniklou obcí se snažit zachovat činnost Základní školy a Mateřské školy Město Libavá, okres Olomouc, příspěvková organizace.	Výroční zpráva.	Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.

3.2 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY – ROZPOČET KRAJE

3.2.1 Oblast provozních výdajů

Olomoucký kraj jako zřizovatel poskytuje školám a školským zařízením příspěvek na provoz, příspěvek na provoz – odpisy a příspěvek na provoz – mzdové náklady.

Příspěvek na provoz představuje příspěvek určený na krytí běžných provozních výdajů, pokud nejsou kryty jiným účelovým příspěvkem, případně účelovou dotací ze státního rozpočtu, státních fondů nebo z rozpočtu jiných územních samosprávných celků.

Příspěvek na provoz – odpisy představuje příspěvek určený na finanční krytí účetních odpisů, které jsou zdrojem investičního fondu. Příspěvkové organizace zřizované Olomouckým krajem se při odpisování dlouhodobého majetku a sestavování odpisových plánů řídí Směrnicí a metodickým postupem vydaným Olomouckým krajem. Příspěvek je poskytován pouze v rámci hlavní činnosti. Snahou Olomouckého kraje je pokrýt odpisy majetku ve správě příspěvkových organizací do výše 100 %. Současně je každé organizaci uložen odvod z odpisů ve výši 80 %. Příspěvek na provoz – odpisy podléhá finančnímu vypořádání.

Příspěvek na provoz – mzdové náklady představuje účelový příspěvek určený na krytí mzdových nákladů – prostředky na platy, ostatní osobní náklady a náhrady mzdy za dočasnou pracovní neschopnost, pokud nejsou kryty jiným účelovým příspěvkem, případně účelovou dotací ze státního rozpočtu, státních fondů nebo z rozpočtu jiných územních samosprávných celků. Příspěvek na provoz – mzdové náklady podléhá finančnímu vypořádání.

Tabulka č. 13: Finanční nároky na rozpočet školských příspěvkových organizací od zřizovatele v tis. Kč

Příspěvek zřizovatele v letech	2013	2014	2015
Výše neinvestičního příspěvku	401 904	389 293	356 823

Pozn.: Schválený rozpočet 2013, 2014 a 2015.

Na výši rozpočtu provozních prostředků má vliv rozpočtový výhled Olomouckého kraje, který vychází z predikce vývoje ekonomiky, z platné daňové legislativy a ze zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní se všemi předpokládanými vlivy reformy veřejných financí na výtěžnost daní a ze současné úrovně dotační politiky státu. U provozních prostředků tedy v následujících letech 2016–2021 předpokládáme výši rozpočtu na úrovni upraveného rozpočtu roku 2015.

V souladu s rozpočtovým výhledem Olomouckého kraje na období 2016–2017 se uvažuje o mírném poklesu výdajů, které slouží k financování běžného provozu příspěvkových organizací. Jednou z možností jak řešit pokles objemu prostředků bude snaha optimalizovat nemovitý majetek škol a školských zařízení a to formou prodeje, či jiného využití.

3.2.2 Oblast investiční činnosti a oprav

Olomoucký kraj každoročně věnuje ze svého rozpočtu významnou část prostředků na investice a opravy (viz tabulka č. 14).

V rámci velkých projektů byla v roce 2013 dokončena dostavba budovy Slovanského gymnázia, celkové náklady dosáhly výše 210 mil. Kč. Financování probíhalo z prostředků Olomouckého kraje a z bankovních úvěrů.

Z rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2013 byla provedena mezi největšími akcemi výměna technologie plynové kotelny na Střední odborné škole v Šumperku, výměna výtahů na Střední škole logistiky a chemie v Olomouci, Střední škole designu a módy v Prostějově a na Střední odborné škole a Středním odborném učilišti strojírenském a stavebním v Jeseníku.

V roce 2014 patřilo k významným investičním oblastem realizace energeticky úsporných opatření v rámci Operačního programu Životní prostředí, podoblast podpory 3.2.1 Realizace úspor energie, kde Olomoucký kraj zajistil kofinancování zateplování budov u Gymnázia, Jeseník, Komenského 281; Střední školy designu a módy, Prostějov; Střední školy polygrafické, Olomouc, Střední novosadská 87/53, aj.

V roce 2015 byla zahájena výstavba školní tělocvičny na Vyšší odborné škole a Střední průmyslové škole elektrotechnické v Olomouci s dokončením v roce 2016. Celkové náklady dosáhnou cca 54 mil. Kč. Dále byla zahájena výměna oken a úprava fasády na Střední škole železniční, technické a služeb v Šumperku. Celkové náklady dosáhnou 14,5 mil. Kč. V Mohelnici byla na Střední škole technické a zemědělské zahájena rekonstrukce tělocvičny za 2,6 mil. Kč.

Tabulka č. 14: Prostředky z rozpočtu kraje na větší opravy a investice v tis. Kč

Příspěvek zřizovatele za roky	2013	2014	2015
Investice a opravy	16 600	2 900	52 000

Pozn.: Schválený rozpočet 2013, 2014 a 2015.

Společně s výše uvedenými investicemi se plánuje realizace řady projektů v rámci operačních programů strukturálních fondů Evropské unie v oblastech vzdělávání či v oblasti ochrany životního prostředí. V oblasti ochrany životního prostředí byla zahájena realizace devíti akcí v rámci Operačního programu Životní prostředí na realizaci úspor energie v celkové hodnotě 194,5 mil Kč, z toho činí spoluúčást Olomouckého kraje 76 mil. Kč.

Prostředky z rozpočtu Olomouckého kraje budou kromě výše uvedeného přednostně vynakládány na úhradu spoluúčasti na projektech ze strukturálních fondů EU, ale i na běžné opravy, údržbu a investice související s řešením havarijních stavů a plněním zákonných opatření, které z evropských fondů nebude možné řešit.

Předpokladem potřeby finančních prostředků z rozpočtu kraje na investiční činnost na období 2016 až 2021 je objem finančních prostředků v rozmezí 100 mil. Kč a opravy ve výši 20 mil. Kč ročně.

3.2.3 Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství, mládeže a sportu

Olomoucký kraj nepodporuje oblast školství, mládeže a sportu pouze prostřednictvím svých příspěvkových organizací. V souladu s Programovým prohlášením Rady Olomouckého kraje, Koncepcí rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji a Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje je v krajském rozpočtu vyčleněno cca 62 mil. Kč, které slouží k podpoře této oblasti.

Tabulka č. 15: Další výdaje kraje v oblasti školství, mládeže a sportu v tis. Kč

DOTACE	2013	2014	2015
CELKEM	55 972	51 652	62 032

Pozn.: Schválený rozpočet 2013, 2014 a 2015.

Podrobnější přehled je uveden v následující tabulce.

Dotace	2013	2014	2015
Podpora sportu na území OK	33 600	32 700	37 700
Spoluúčast Olomouckého kraje k poskytnutým dotacím Českého olympijského výboru na činnost mládeže			2 000
Stipendijní řád Olomouckého kraje	1 500	1 500	1 350
Olympiády pro děti a mládež (14 zimní, 13, 15 letní)	1 390	970	1 750
Vyhlášení nejlepších sportovců OK	400	300	0
EVVO	500	450	450
Mezinárodní výměny dětí a mládeže	150	150	0
Příspěvky na mezinárodní výměnné pobyty mládeže a kofinancování mezinárodních vzdělávacích programů			350
Talent OK	400	450	450
Podpora programů na oblast primární prevence sociálně - patologických jevů	200	150	150
Zasedání Zastupitelstva mládeže OK	82	82	82
Organizace soutěží a přehlídek	200	150	150
Příspěvek na evropské vzdělávací programy	50	50	0
Pedagog Olomouckého kraje	100	100	0
Příspěvky vysokým školám	10 500	9 000	10 300
Stipendia pro žáky učebních oborů	5 600	5 600	5 600
Stipendia pro žáky technických oborů			1 700
Regionální inovační strategie Olomouckého kraje - specializovaná stipendia	500	0	0
Regionální inovační strategie Olomouckého kraje - vytvoření/rozvoj nových mezioborových studijních programů UP/MVŠO/VŠLG	800	0	0
CELKEM	55 972	51 652	62 032

Pozn.: Schválený rozpočet 2013, 2014 a 2015.

Střednědobé návrhy a záměry v oblasti výdajů z rozpočtu Olomouckého kraje na léta 2016-2020:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Gesce	Zdroj financování
a) Zajistit objem provozních prostředků za účelem zajištění rozvoje škol a školských zařízení.	Výše příspěvku od zřizovatele a počet školských příspěvkových organizací.	Zřizovatelé, školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
b) Zabezpečit investiční prostředky pro školství.	Rozpočet investic směřovaných do oblasti školství.	Zřizovatelé, školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
c) Podporovat preventivní opravy majetku kraje z rozpočtu kraje.	Výše příspěvku od zřizovatele zaměřeného do oblasti péče o svěřený nemovitý majetek, tzn. především na opravy.	Zřizovatelé, školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
d) Zapojovat fondy školských organizací do spolufinancování oprav a investic z rozpočtu kraje.	Čerpání investičních fondů školských zařízení v návaznosti na péči o majetek svěřený do správy.	Školy.	Vlastní zdroje škol, ostatní zdroje.
e) Podporovat snahu organizací o získání jiných zdrojů než z rozpočtu kraje, především ze zdrojů EU.	Výše finanční podpory ze strukturálních fondů EU.	Školy.	Strukturální fondy EU.
f) V oblasti školství, mládeže a sportu nadále finančně podporovat akce, které si v rámci kraje získaly určitou prestiž, a podporovat nové akce, které přispějí k rozvoji oblasti školství, mládeže a sportu.	Výše finanční podpory do oblasti školství, mládeže a sportu z prostředků kraje.	Územně samosprávné celky, školy, NNO, sportovní organizace aj.	Rozpočet Olomouckého kraje, dotační program Olomouckého kraje.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Počty a podíly nově přijatých žáků ve šk. roce 2014/15 v kraji – denní studium

(Červená značí ty případy, kdy je podíl nově přijatých žáků v kraji ve srovnání s ČR výrazně větší; modrá značí ty případy, kdy je podíl nově přijatých žáků v kraji výrazně menší.)

Olomoucký kraj	SVsVL			SVsMZAoV			SV			SOVsMZ			Celkem - po ZŠ			NV			VOV (vč. konzerv.)			
	skupina oborů	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR
16 Ekologie a ochr. ŽP	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	24	1,0%	0,9%	24	0,5%	0,5%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,3%
18 Informatické obory	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	93	3,8%	9,2%	93	1,8%	4,7%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
21 Hornictví, hutn.a slév.	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,7%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,1%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
23 Strojírenství a str.výr.	501	23,6%	21,7%	198	37,4%	28,1%	0	0,0%	0,0%	243	10,0%	6,7%	942	18,3%	14,2%	100	20,9%	9,0%	19	4,2%	2,2%	
26 Elektr.,telekom.a VT	113	5,3%	6,8%	49	9,3%	17,7%	0	0,0%	0,0%	250	10,3%	6,0%	412	8,0%	7,2%	0	0,0%	5,7%	122	26,8%	4,7%	
28 Tech.chemie a ch.sil.	5	0,2%	0,5%	0	0,0%	0,7%	0	0,0%	0,0%	62	2,6%	1,5%	67	1,3%	1,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,2%
29 Potravinářství a p.ch.	197	9,3%	8,4%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	22	0,9%	0,5%	219	4,3%	3,6%	0	0,0%	0,7%	0	0,0%	0,0%	0,5%
31 Text.výr.a oděvnictví	7	0,3%	0,4%	0	0,0%	0,1%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,3%	7	0,1%	0,3%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
32 Kožed.a obuv.-plast	8	0,4%	0,1%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	8	0,2%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	70	3,3%	4,6%	0	0,0%	0,4%	0	0,0%	0,0%	15	0,6%	0,2%	85	1,7%	2,0%	19	4,0%	2,3%	0	0,0%	0,0%	0,5%
34 Polygrafie a další	0	0,0%	0,6%	58	11,0%	6,8%	0	0,0%	0,0%	26	1,1%	0,5%	84	1,6%	1,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
36 Stavebnictví, g.a k.	199	9,4%	8,9%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	108	4,5%	4,9%	307	6,0%	6,0%	22	4,6%	3,3%	0	0,0%	1,3%	
37 Doprava a spoje	12	0,6%	0,3%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	58	2,4%	2,3%	70	1,4%	1,3%	0	0,0%	0,2%	3	0,7%	1,4%	
39 Spec.a interd.ob.	0	0,0%	0,4%	72	13,6%	14,1%	0	0,0%	0,0%	30	1,2%	0,8%	102	2,0%	1,6%	0	0,0%	1,7%	2	0,4%	1,3%	
41 Zemědělství a lesn.	314	14,8%	9,8%	0	0,0%	1,1%	0	0,0%	0,0%	156	6,4%	4,0%	470	9,2%	6,1%	12	2,5%	1,6%	0	0,0%	1,6%	
43 Veterinářství a v.p.	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	1,4%	0	0,0%	0,7%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
53 Zdravotnictví	15	0,7%	1,3%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	275	11,4%	6,9%	290	5,6%	4,1%	0	0,0%	0,9%	112	24,6%	23,7%	
61 Filozofie, teologie	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,1%
63 Ekonomika a adm.	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	3,6%	290	12,0%	16,2%	290	5,6%	8,4%	0	0,0%	0,0%	13	2,9%	11,2%	
64 Podnikání v ob.	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	316	66,0%	63,2%	0	0,0%	4,2%	
65 Gastron.,hotel.a tur.	325	15,3%	20,1%	62	11,7%	9,0%	0	0,0%	0,0%	166	6,9%	8,2%	553	10,8%	12,9%	0	0,0%	6,9%	37	8,1%	7,1%	
66 Obchod	132	6,2%	5,8%	39	7,4%	4,3%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,2%	171	3,3%	2,7%	10	2,1%	1,7%	0	0,0%	0,7%	
68 Právní a veřejn.činn.	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	112	4,6%	6,5%	112	2,2%	3,4%	0	0,0%	0,8%	0	0,0%	7,8%	
69 Osobní a prov.sl.	175	8,3%	8,2%	30	5,7%	13,2%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,1%	205	4,0%	4,4%	0	0,0%	1,4%	0	0,0%	0,0%	0,0%
72 Public.,knihov.a inf.	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,5%	0	0,0%	0,3%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	2,9%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	40	1,9%	1,2%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	5,7%	118	4,9%	6,5%	158	3,1%	3,9%	0	0,0%	0,0%	127	27,9%	16,4%	
78 Obecně odborná př.	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	64	100,0%	90,2%	218	9,0%	9,4%	282	5,5%	5,8%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
82 Umění a užité umění	8	0,4%	0,8%	21	4,0%	3,8%	0	0,0%	0,5%	155	6,4%	6,2%	184	3,6%	3,8%	0	0,0%	0,6%	21	4,6%	12,1%	
Celkem	2121	100%	100%	529	100%	100%	64	100%	100%	2421	100%	100%	5135	100%	100%	479	100%	100%	456	100%	100%	

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Věková struktura Olomouckého kraje k 1. 1. 2015	8
Tabulka č. 2: Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje v porovnání s ČR	10
Tabulka č. 3: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání a oborů vzdělání	12
Tabulka č. 4: Odvětví činnosti zaměstnaných v národním hospodářství.....	Chyba! Záložka není definována.
Tabulka č. 5: Uchazeči o zaměstnání k 31. 7. 2015 dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v %)	15
Tabulka č. 6: Přehled nezaměstnanosti absolventů, kteří vystudovali školu v Olomouckém kraji	17
Tabulka č. 7: Počet subjektů se zjištěnou aktivitou zapsaných v RES podle kategorie počtu zaměstnanců k 31. 12. 2015	21
Tabulka č. 8: Podíly nově přijatých žáků v kraji – denní studium	40
Tabulka č. 9: Orientační výše prostředků poskytovaných ze SR dle republikových normativů v tis. Kč	83
Tabulka č. 10: Rozdělení výše prostředků poskytovaných ze SR dle zřizovatelů v tis. Kč	84
Tabulka č. 11: Rozvojové programy a účelové dotace z MŠMT v tis. Kč	86
Tabulka č. 12: finanční nároky k zabezpečení plnění povinné školní docházky v tis. Kč.....	87
Tabulka č. 13: Finanční nároky na rozpočet školských příspěvkových organizací od zřizovatele v tis. Kč	88
Tabulka č. 14: Prostředky z rozpočtu kraje na větší opravy a investice v tis. Kč	89
Tabulka č. 15: Další výdaje kraje v oblasti školství, mládeže a sportu v tis. Kč	90

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AJ	anglický jazyk
ČŠI	Česká školní inspekce
ČSU	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
DD	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ OK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky
ESF	Evropský sociální fond
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
FF UP	Filozofická fakulta Univerzity Palackého
G	gymnázia
HDP	hrubý domácí produkt
ICT	informační a komunikační technologie
KZÚV	krajské zařízení ústavní výchovy
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NJ	německý jazyk
NNO	nestátní neziskové organizace
NÚV	Národní ústav vzdělávání
ONIV	ostatní neinvestiční náklady
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OU	odborné učiliště
p. b.	procentního bodu
PC	pedagogické centrum
PdF UP	Pedagogická fakulta Univerzity Palackého
PO	příspěvkové organizace
PrŠ	praktická škola
PRÚOOK	Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
RgŠ	regionální školství
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody
RLZ	rozvoj lidských zdrojů
ROK	Rada Olomouckého kraje
RRLZ	Rada pro rozvoj lidských zdrojů
RVP	Rámcový vzdělávací program
SF EU	strukturální fondy Evropské unie

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

SIPVZ	Státní informační politika ve vzdělávání
SLBD	sčítání lidu, bytů a domů
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SR	státní rozpočet
SROP	Společný regionální operační program
SŠ	střední škola
SVČ	střediska volného času
SVP	středisko výchovné péče
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠVP	školní vzdělávací program
UNIV	uznávání neformálního a informálního vzdělání
UP	Univerzita Palackého v Olomouci
ÚSC	územně samosprávné celky
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
VŠPS	výběrové šetření pracovních sil
VVVZ	Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost
ZMOK	Zastupitelstvo mládeže Olomouckého kraje
ZOK	Zastupitelstvo Olomouckého kraje
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola